

ការណែនាំសិរី

ភាគនាំយោទេសច្ប័តែបានបង្កើតឡើង

លើមីត្រីប្រជាធិបតេយ្យ និងអនុវត្ត

ប្រព័ន្ធសាស្ត្រនគរបាល

Suraphol Chandrapatya

ស៊ី សុចារ៉ែ
ថ្មី នៅក្នុង

ក្រសួងនឹងការអប់រំ និងអគ្គនៃប្រទេស (MOWRAM)

IWMI
International
Water Management
Institute

វិសាទិកសាខាអន្តែកសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ (IWMI)

BTC
CTB
BELGIAN
TECHNICAL
COOPERATION

ក្រសួងនឹងការអប់រំនៃរដ្ឋបាលប្រជាធិបតេយ្យ (BTC)

Belgian
Development Cooperation
be

H040344

First Edition (500 copies) June 2007

Jointly published by

Ministry of Water Resources and Meteorology (MOWRAM)

No. 47, Street Norodom
Phnom Penh, Cambodia

International Water Management Institute (IWMI)-Cambodia Office

IWMI-PIMD Program Office
Northbridge Street, Phnom Penh, Cambodia

Belgian Technical Cooperation (BTC)

No. 32, Street 214
Phnom Penh, Cambodia

Reproduction and dissemination of material in this guide for educational, training or other non-commercial purposes are authorized without any prior written permission from the authors and cited with due acknowledgement. Reproduction of material in this guide for resale or other commercial purposes is prohibited without written permission of the authors. Application for such permission should be addressed to:

Director-General
International Water Management Institute (IWMI)
P.O. Box 2075, Colombo, Sri Lanka
or by email to:
iwmi@cgiar.org

Suggested citation: Chandrapatya, S., Sothearoath, O. and Sophorn, C. 2007. A Guide to Participatory Rural Appraisal for Irrigation Management and Development. Phnom Penh: International Water Management Institute (IWMI)-Cambodia Office.

សារលិខិត នគរត្រូម លីម តានហោ ផ្លូវត្រួតស្ថិក និងអតិថិជ្ជកម្ម.....	v
សារលិខិតពិភីសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសបំណុលប្រើប្រាស់.....	ix
អារម្មាត់	xiii
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ.....	xvii

ចំណែកទី ១ សេចក្តីថ្លែង ១

តើសេវាប្រកាសណែនាំនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់អ្នកណានេះ ?	៣
តើត្រូវបារើបច្បាស់សេវាប្រកាសណែនាំនេះយ៉ាងដូចម្ខេច ?	៣

ចំណែកទី ២ ឧស្សាហ៍ជាន់ និងតាមរបៀបសំរាប់ PRA ៥

ឯកសារស្ថានធនការចុះឱ្យប្រើប្រាស់	៥
តើអ្នកជាការចូលរួមរបស់ប្រជាធិបតេយ្យ ?	៧
ហេតុអ្នីចាំបាច់មានការចូលរួមរបស់ប្រជាធិបតេយ្យ ?	៩
វិធីសារធម្មោះមានការចូលរួមពីលើចុះហ្វាម និងពីក្រោមឡើងលើ	៩

តើអ្នកជាប្រជាធិបតេយ្យ PRA? ១១

ប្រវត្តិ និងដឹមកំណើរបស់ PRA	១១
គោលការណ៍ដែលមិនបានប្រើប្រាស់ PRA	១៣
វិធីសារធម្មោះដែលបានប្រើប្រាស់ PRA	១៤
ផលប្រយោជន៍របស់ PRA	១៦
ហានិកការណ៍ និងដែនកំណត់របស់ PRA	១៧

ចំណែកទី ៣ ចំណែកស្ថិកនូវការអនុវត្តន៍យកម្ពស់ PRA ១៩

ចំណែកទី ៤ ឧបតិកាសំរាប់ PRA ២៥

ការសំរាប់ទិន្នន័យមានស្រាប់	២៧
ចំណែកដឹងម្នាស់ស្រុក/ប្រព័ន្ធឌំណែកដឹងបច្ចេកទេសអ្នកជីវាន់ដឹង	២៨
កិច្ចប្រជុំសហគមន៍/ក្រុម	៣០
ការសង្គត្រាល់	៣៣

MESSAGE FROM H. E. LIM KEAN HOR MINISTER OF WATER RESOURCES AND METEOROLOGY

Sustainable water resources management in Cambodia to achieve socioeconomic development and people's health care is the primary responsibility of the Ministry of Water Resources and Meteorology (MOWRAM) which has been actively implemented. It is the major duty and mission of the Ministry to work for the nation and people.

One key component of success in sustainable water resources management is the implementation of "**Participatory Irrigation Management and Development**" (PIMD) strategy. This means that according to the decentralization and de-concentration policy of the Royal Government of Cambodia we need to empower Cambodian farmers to act collectively to solve problems in irrigation system management and to work together with the government as partners in development. This is a new approach for us but through out the earlier implementation, there is the opportunity to get remarkable results. We start initially by doing and learning and now we have enough basic knowledge to take over this work and begin implementation.

In spite of the success, it does not mean that it is enough or the work is finished. In contrast, it is just a spirit which needs us to do more research in order to reach the perfect point where both farmers and local authorities at all levels as well as the Royal Government of Cambodia can take it to implement with fruitful result.

Starting from this vision, the Ministry of Water Resources and Meteorology has actively worked to obtain experienced partner to cooperate. Also, the Ministry has trained officers to strengthen their capabilities since 2003.

In October 2006, Dr. Suraphol Chandrapatya, Senior Agricultural Extension and Development Specialist, IWMI organized a training of trainers program on "**Participatory Research and Development for Sustainable Irrigation Management**" co-funded by the Belgian Technical Cooperation (BTC), IWMI and MOWRAM. The PIMD personnel were trained to work as an interdisciplinary team in using PRA for preliminary/exploratory surveys of irrigation schemes with active involvement of the farmer water users community (FWUC). A core group of the PIMD trained staff has been established as trainers to train further PIMD staff in the provinces. The handouts prepared by Dr Suraphol Chandrapatya and team during the training are perceived by the PIMD staff as methodological, practical and useful documents.

Seeing the positive impact of his effort, Dr. Suraphol Chandrapatya modified these handouts and Mr. Oeur Sothearoath and Mr. Chov Sophorn translated into Khmer versions which are now published as a guide to PRA for irrigation management and development with funding support from the BTC and IWMI.

On behalf of the Ministry of Water Resources and Meteorology and myself, I would like to extend my sincere appreciation to Dr. Suraphol Chandrapatya's efforts in producing this important guide. I would also like to extend my gratitude and appreciation to IWMI for its cooperation and support to MOWRAM on building capacity of the PIMD personnel and in the development of this guide. Special thanks to the BTC for its funding support in the training of PIMD staff and printing of this guide.

បច្ចនម្ភាសន៍ជាមួយដនសំខាន់ (KII).....	៣៦
ការពិភាក្សាដារក្រមស្ថុល (FGD).....	៣៥
បច្ចនម្ភាសន៍ពាក់គណនាលវរ៉ែបរយ (SSI)	៣៣
ប្រវត្តិសហគមន៍	៤៨
ផែនទីប្រព័ន្ធបាយកាសាថ្មី.....	៥០
ផែនទីក្រុមិ.....	៥១
ពំនុះការតំក្រុមិ	៥៣
ប្រតិទិនអ្វីវាល	៥៥
ផែនទីថែច័ន្ទ	៥៥
ដ្ឋានក្រោមទំនាក់ទំនងស្ថាប័ន (ឪនិងដ្ឋានក្រោម)	៥០
ចំណាត់ថ្នាក់ក្រោពសម្រេច	៥២
ដ្ឋានក្រោមទម្ងនប័ប្រចាំថ្ងៃ	៥៤
ដ្ឋានក្រោមវិភាគអំពើវាការសំនោះ	៥៥
ការកំណត់អត្ថសញ្ញាណ នាថិភាព និងជំហានស្រាយបញ្ជា	៥៧
ការគូសផែនទីគិតិត (Mind Mapping).....	៥៩
ការវិភាគ SWOT	៥១២
លំដាប់នៃខ្លួនរបស់ PRA.....	៥៥

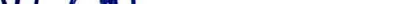
ផ្នែក ៤ ការប្រើប្រាស់បច្ចន៍ PRA សម្រាប់គារនោះត្រូវបាន **ជិត្យបញ្ជីបញ្ជាផ្ទៃ**

ជិត្យបញ្ជីបញ្ជាផ្ទៃ

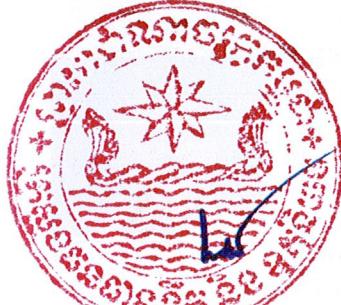
ឧបសម្រេច: ប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធបាយកាសាថ្មីអូរក្រុមិ (ឧបាទាន់).....

ជិត្យបញ្ជីបញ្ជាផ្ទៃ

សារិយាយ និង សារិយាយ និង សារិយាយ

I trust that the guide is meaningful and useful not only for the MOWRAM-PIMD staff but also for the practitioners and all those who are interested in using PRA for a preliminary survey for research and development and extension systems.

Abt. 2 ~~th~~

H. E. LIM KEAN HORE

Minister of Water Resources and Meteorology (MOWRAM)

សារជីវិត ឬកម្មវិធី និង តាមរយៈក្នុងព្រៃសប្រចាំឆ្នាំ និងទីតាំង

មំូយ នៃការធ្វើឱ្យការប្រចាំគ្រឿងដែលទីក្រុងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងនិរន្តរភាព ទទួលបានជោគជ័យ នៅតីការអនុវត្តន៍វិញ្ញុសាស្ត្រ “ការប្រចាំគ្រឿងប្រព័ន្ធទាមសាស្ត្រ ដោយមានការរួមចិត្តអ្នកទទួលដុល និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍” មាននៅលើ ស្របតាមគោលនយោបាយវិមាល្យការ និងវិសេហមជាប្រជាជាតិ បន្ថែមទាំងដែលការកិច្ច កម្មដិកិច្ច និងការប្រចាំគ្រឿងប្រព័ន្ធទាមសាស្ត្រ និងដោះស្រាយបញ្ហានានាដែលទាក់ទងជាមួយនឹងការប្រចាំគ្រឿងប្រព័ន្ធទាមសាស្ត្រ ព្រមទាំងធ្វើជាដែលជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវការអភិវឌ្ឍន៍ ។ នេះជាប្រធានបទថ្មីបស់យើង បើតួន្ផេងការអនុវត្តន៍នៅពេលកណ្ឌមក យើងទទួលបានជោគជ័យត្រូវក្នុងការប្រចាំគ្រឿងប្រព័ន្ធទាមសាស្ត្រ ។ យើងបានចាប់ធ្វើមតាំងពីដំណើរការធ្វើដី ប្រែនដី ។ តម្លៃវិនេះ យើងមានមួយដោះ សិរីគោរប់គ្រាន់ ដើម្បីមាស់ការលើការងារនេះ ។

ទេរាប់ពីក្រុងប្រព័ន្ធដែលបានដោតជីថយកំពិតមែន បុគ្គលិនមែនមាននៅបីចា យើងត្រូវបានគ្រែទៅ
បញ្ចប់ខ្លួយ ។ ដូចមាននឹងការសំណង់សាមួយ ដែលត្រូវឱ្យយើងធ្វើការសិក្សាប្រាក់ការតែខាងក្រោមឡើត
ដើម្បីរាយការទៅរាជកម្មណុការតែសូក្រិត ជានិងមានមួយ ដែលទាំងអស់រាជកំពិន្ទុត្រូវបានដោយផ្តើម ។

នៅខេត្តសាស្ត្រ ឆ្នាំ ២០០៦ Dr. Suraphol Chandrapatya អ្នកងារទេសជាន់ខ្ពស់ ដែករដ្ឋប្រជាប្រឈម និងអភិវឌ្ឍន៍ កសិកម្ម នៃវិទ្យាសាស្ត្រប្រចាំឆ្នាំ នានរបៀបចំណូលបណ្តាលត្រូវបង្ហាញស្ថិតិ ការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ ដោយមានការចូលរួម ដើម្បីប្រចាំឆ្នាំប្រព័ន្ធដាកសាស្ត្រ ប្រកបដោយនិន្ទនភាព ហ្មារាណជូលុយបញ្ជីវិភាគ សំណាក់កិច្ចសហប្រព័ន្ធតារបង្កើត និងការបង្កើត និងក្រសួងផែនធានីក និង ឧត្តមិយម ។ មន្ត្រី PIMD ត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលឱ្យធ្វើការជាប្រចាំអនុរបង្កើត ក្នុងការប្រើប្រាសិរិយាត្រូវ ដោយមានការចូលរួម ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវបំផុំ នូវប្រព័ន្ធដាកសាស្ត្រដែលមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មបិសបាតមិនិងកសិកម្មបូណ្ឌប្រព័ន្ធដឹក ។ ក្រុមស្នូលរបស់មន្ត្រី PIMD ដែលទទួលការបណ្តុះបណ្តាល ត្រូវបានបង្កើតជាប្រចាំពេលបង្ហាញ ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលបន្ទុជំលែក មន្ត្រី PIMD និងមន្ត្រីប្រចាំស្អាតប៉ែនដែលធ្វើការពាក់ព័ន្ធនឹង ការប្រចាំឆ្នាំប្រចាំឆ្នាំ និងក្រុមការងារក្នុង អគ្គនោះពេលនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ត្រូវបានទទួលស្ថាល់ថា មានរបៀបរួមរាយ រាជយកម្មអនុវត្តបាន និងជាពេកសារដែលមានសារប្របោជន៍ ។

ដោយពិនិត្យយើងទាំងឡាសម្រាត ការខិតខំបីនេះប្រើបានរបស់លោក ទទួលបានដំឡើងរិត្សមាន Dr. SurapholChandrapatya បានធ្វើការវែកសម្រួលអត្ថបទ របស់លោកជាបន្ទូលបន្ទាប់ ដើម្បីគិត្យការងារពេមានលក្ខណៈល្អប្រសិរី ហើយលោក គឺ សុជាផ្លូវ និងលោក ថ្មវ៉ា សោភ័ណ្ឌ បានធ្វើការបកច្ចំប្រជាការសារខ្មែរ និងត្រូវបានទោះពុម្ពជាសេវវរកវេណាភាសាហ្មាមប៉ុណ្ណោះ ធ្វើការវាយតម្លៃជនបទដោយមានការចូលរួម ដើម្បីប្រព័ន្ធនឹងអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធថាមពេល នាថែលនេះ ក្រោមការផ្តល់បន្ទាប់ មិនមែនត្រូវបានបញ្ជាក់ឡើងទេ ក្នុងការបង្កើតប្រព័ន្ធ និងវិញ្ញាសានគ្រប់គ្រងទិន្នន័យជាតិ ។

ក្នុងនាមក្រសួងធនធានទីក និងអគ្គិយម និងក្នុងនាមខ្លួនខ្ញុំដូចលោក ខ្សែសូមធ្វើការវាយតម្លៃខ្លស់ ចំពោះកិច្ចិតខំប្រើបង្របស់លោកបណ្ឌិត Suraphol Chandrapatya ដែលបានតាក់វេតនអត្ថបទប្រកបដោយខ្លួមសារនេះថ្មី ។ សូមថ្លែងអំណរគុណយាងជ្រាលល្អជារឿង និងសូមការពាណិជ្ជកម្មនៃសិរដោយស្មោះ ចំពោះវិញ្ញាសាសត្រប់គ្រងទីកន្លែរជាតិ ដែលបានផ្តល់នូវកិច្ចិសហប្រតិបត្តិការ និងតាំងប្រជល់ក្រសួងធនធានទីក និងអគ្គិយម នើវការនារាពជើងសមត្ថភាពជល់មន្ត្រី PIMD ក្នុងការចងក្រោមឈ្មោះរាជរដ្ឋាភិបាល ។ ជាតិសេស ថ្លែងអំណរគុណចំពោះកិច្ចិសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស បែលហើរក ដែលបានឧបត្ថម្ភថិកាងជល់គឺបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រី PIMD និងការរបោះពុម្ពជ្រាយ ។

ខ្ញុំធ្វើជាក់ចា សេវានៅនេះ និងភ្លាយជាគតិមួយដីមានសារសំខាន់ ព្រមទាំងផ្តល់នូវប្រយោជន៍យោងថ្មីនៃជំនាញ PIMD របស់ក្រសួង ធនធានីក និងឧត្តិយម ក៏ដូចជាអ្នកបីកហាត់ និងអ្នកដែលចាប់អារម្មណីក្នុងការប្រើប្រាស់វិធីសារសេដ្ឋកិច្ចមានការចេញរួម សូមមានការអនុវត្តប័ណ្ណិការនៅក្នុងការប្រើប្រាស់និងជិតជាបាយ។

MESSAGE FROM THE BELGIAN TECHNICAL COOPERATION

In October 2006, through the project Training Facility (TF), the Belgian Technical Cooperation (BTC) — with the help of the International Water Management Institute (IWMI) — financed a 10-day training of trainers (TOT) program on participatory rural appraisal (PRA) for 30 staff of the Ministry of Water Resources and Meteorology (MOWRAM), who mostly came from Participatory Irrigation Management and Development (PIMD) offices in different provinces in Cambodia. The key resource persons for the TOT were two IWMI staff and four Extension and Training Center staff of Kasetsart University, Thailand.

The main objective of this training was to improve the knowledge and skills on PRA of key MOWRAM staff involved with the Farmer Water Users Community (FWUC), to enable them to improve the management and development of irrigation schemes. It is clear among all partners involved in the training program that this objective has been achieved.

In addition to the TOT program, BTC agreed with IWMI and MOWRAM to co-finance follow-up activities to ensure the application of the new knowledge and skills by a core group of 18 participants. This was conducted through a series of six- to eight-day field work events in each of the seven PIMD irrigation schemes. The objective was to provide MOWRAM with a core group of PRA trainers with both theoretical and practical skills.

Due to the quality of the training tools developed for the TOT program, IWMI proposed to develop a guide to "PRA for irrigation management and development". The aim of this publication is to provide a quality and user friendly tool in the Khmer language to ensure more efficient PRA ownership by staff of MOWRAM and other institutions. In this context the guide will be provided nationwide to MOWRAM offices and also to other institutions (public and private) interested and involved in PRA. BTC has supported this proposal by financing the development and publication of 500 copies of the quide.

BTC is confident that the guide, which results from both TOT and post-activity experiences, will be an efficient tool to facilitate understanding of PRA by Cambodians. It is hoped that it will ensure the sustainable management and development of irrigation schemes and contribute (more widely) to the enhancement of national advancement.

[Signature]

AMAL LOTFÉ
Project Coordinator of the Training Facility Project
Belgian Technical Cooperation

សាខាធិទិនទេរិភីតិកធម្មតាប្រព័ន្ធឌីជាន់ប្រចាំឆ្នាំ

នៅក្នុងខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៨ កិច្ចសហប្រព័ន្ធប្រតិការបច្ចេកទេសបែលប្រើក (Belgian Technical Cooperation: BTC) តាមរយៈគម្រោងការណានូវគ្នាការពេលរដ្ឋបណ្តុះបណ្តាល (Training Facility: TF) នាយកដ្ឋានប្រព័ន្ធដាម្ពីអនុវត្តន៍ក្រប់គ្រងទីកន្លែងជាតិ (International Water Management Institute: IWMI) ទៅធំកម្ពុជាបណ្តុះបណ្តាលប្រព័ន្ធដែលមានរយៈពេល ១០ ឆ្នាំ ស្តីអំពីការវាយតម្លៃបន្ថែមបច្ចេកដោយមានការចូលរួមពីសំណាក់មន្ត្រី ៣០រូប របស់ក្រសួងផែនធ៌ក និងឧត្តមិយមដែលភាគចេនអពេក្រុមការិយាល័យប្រព័ន្ធដាភាសាស្អាត ដោយមានការចូលរួមពីអ្នកទទួលដែល និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ (Participatory Irrigation Management and Development: PIMD) នៅតាមបណ្តាលខ្ពស់ ក្រោងនានា ។ ដឺបង្កាលសំខាន់ៗនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ ឬមានមន្ត្រី ២២រូប មកពីអនុវត្តន៍ក្រប់គ្រងទីកន្លែងជាតិ (IWMI) និង ៤ រូបទូរគមនាទីមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សាយផ្សាយ (Extension and Training Center) នៃសាកលវិទ្យាល័យការសេតវាត នៅប្រទេសថែ ។

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះគឺ លើកកំពង់ចំណោះដី និងជំនាញស្តីពីការវាយតម្លៃដែលបច្ចេកដោយមានការចូលរួមរបស់មន្ត្រីសំខាន់ៗក្នុងក្រសួងផែនធ៌ក និងឧត្តមិយម ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធដាម្ពីនិងសហគមន៍ កសិករបីប្រាស់ទីក (Farmer Water Users Community : FWUC) ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពមន្ត្រីទាំងនៅ៖ សម្រាប់កំណែអការប្រព័ន្ធន និងអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធដាភាសាស្អាត ។ គឺជាការពិតណាស់ដែលថា ក្រោយពីបានបញ្ចប់ការបណ្តុះបណ្តាលនេះ សិក្សាការមានការងារដែលបានចូលរួមសូមទៅតែសម្រេចបានទាំងឡាយនូវក្នុងរបៀបដែលបានលើកឡើងខាងមីនី ។

បន្ថែមទៀត លើកម្ពុជាបណ្តុះបណ្តាលប្រព័ន្ធដែលបានបញ្ចប់ទៅ កិច្ចសហប្រព័ន្ធប្រតិការបច្ចេកទេសបែលប្រើក (BTC) នាយកដ្ឋានប្រព័ន្ធដាម្ពីអនុវត្តន៍ក្រប់គ្រងទីកន្លែងជាតិ (IWMI) ហើយនឹងក្រសួងផែនធ៌ក និងឧត្តមិយម ដើម្បីធានាងល់ការអនុវត្តន៍ក្នុងចំណោះដី និងជំនាញត្រួមដែលទទួលបានប្រព័ន្ធដែលបង្កើនសម្រាប់ការងារសិក្សាការមានចំនួន ១៨រូប ។ ការងារប្រាក់ប្រាក់ដែលមិនបានបង្កើនសម្រាប់ការងារសិក្សាការមានចំនួន ៩រូប ។ ការងារប្រាក់ប្រាក់ដែលមិនបានបង្កើនសម្រាប់ការងារសិក្សាការមានចំនួន ៦ នៅ ៨ ឆ្នាំ នៅតាមកំន្លែងចំនួន ៧ នៃលអនុវត្តកម្ពុជាប្រព័ន្ធដែលបង្កើនសម្រាប់ការងារសិក្សាការមានចំនួន ៩ និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះការងារប្រាក់ប្រាក់ដែលបង្កើនសម្រាប់ការងារសិក្សាការមានចំនួន ៦ និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និងឧត្តមិយម នូវក្រុមប្រព័ន្ធដូលសូមយក្រុម និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និងការអនុវត្តន៍ ។

ដោយសារពីអបករណីដែលបានរំប៉ែចំសម្រាប់កម្ពុជាបណ្តុះបណ្តាលនេះមានគុណភាពល្អ វិទ្យាសាស្ត្រប្រព័ន្ធឌីជាន់ប្រចាំឆ្នាំ តាមលើរស់នើរបំផុះលើរក្សាបំណុលស្នើសុំ ការវាយតម្លៃដែលបច្ចេកដោយមានការចូលរួមដើម្បីប្រព័ន្ធឌីជាន់ប្រចាំឆ្នាំ និងអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធដាភាសាស្អាត ។ គោលបំណងនៃការបានបញ្ចប់តុម្ភស្រោរក្រោន គឺផ្តល់នូវការការណ៍ដែលមានគុណភាពល្អ និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីធ្វើឱ្យជាប់នូវការការងារសិក្សាការមានចំនួន ៩ និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និងឧត្តមិយម ព្រមទាំងមន្ត្រីរបស់ស្ថាប័នដែឡៀត មានភាពម្នាក់ការងារសិក្សាការមានចំនួនបច្ចេកដោយការចូលរួមប្រព័ន្ធឌីជាន់ប្រចាំឆ្នាំ និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និងការអនុវត្តន៍ ។

ដោយមានការចូលរួម និងគ្មានគោលបំណងនេះ សៀវភៅដែលកំណត់ថ្លែងដែលការិយាល័យនាយករាជស៊ែរក្រសួង
ជនជាន់ទីក្រុង និងអគ្គនឹមិយម ព្រមទាំងស្ថាប័នដៃទេទៀតទូទៅទាំងប្រទេស (ទាំងដូចសាធារណៈ និងឯកជន)។
ដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍ និងជាប់ពាក់ព័ន្ធឌាមួយនឹងការវាយតម្លៃដែលបច្ចេកដោយមានការចូលរួម កិច្ចសហប្រតិបត្តិ
ការបច្ចេកទេសបែលហើរិក (BTC) ដានការប្រជុំការងារ ដែលមានផែនការរៀបចំការងាររបស់ខ្លួន និង
របោះពុម្ពសៀវភៅដែលកំណត់ថ្លែង ៥០០ ក្បាល។

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសបែលហើរិក (BTC) មានការធ្វើឱ្យកិច្ចចាត់ សៀវភៅដែលកំណត់ថ្លែងប្រសួរពេញ
ពីបច្ចេកទេសនៃកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលត្រូវបានដាន និងសកម្មភាពនាយករាជក្រាយពីការបណ្តុះបណ្តាលត្រូវបានបញ្ចប់
និងភ្លាយជាមុនក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធភ្លាមដែលបានប្រើប្រាស់ជាផាណិជ្ជកម្មជាតិ ពីការវាយ
តម្លៃដែលបច្ចេកដោយមានការចូលរួម ដើម្បីធានាយុវជនទូទៅការគ្រប់គ្រង និងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធដាកែវប្រកប
ដោយចិរភាព និងការតំឡែកទៀតទេសបែលហើរិក នៅទូទៅទាំងប្រទេស។

AMAL LOTFE

អ្នកសម្របសម្រល់គ្រប់គ្រងការណាន់វិត្តការពេលប្រមូលបណ្តុះបណ្តាល
របស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសបែលហើរិក

PREFACE

This guide to "Participatory rural appraisal for irrigation management and development" has been developed as reference material for PIMD (Participatory Irrigation Management Development) personnel and others who use participatory rural appraisal (PRA) for exploratory or preliminary surveys in the context of participatory research and development for irrigation purposes. Part 1 explains how to use the guide whilst Part 2 presents an overview of concepts and principles of PRA approaches and methods. Part 3 addresses the steps required in conducting PRA from initiation to conclusion and recommends appropriate ways to follow up results. Part 4 presents selected PRA tools and methods that are widely used by practitioners. Part 5 highlights ways in which information generated through PRA can be used for research and extension. A brief report of the PRA results at the O'Treng irrigation scheme in Kampong Speu Province, Cambodia is given as an example in the Annex.

Materials for developing the guide came from texts, manuals, guidebooks and handbooks on PRA, including my own experiences in teaching and training, research and extension. I also drew on my time as the Project Leader of IWMI's ASIALAND Management of Sloping Lands for Sustainable Agriculture network that was implemented in seven partner countries (China, Indonesia, Lao PDR, Malaysia, Philippines, Thailand and Vietnam) from 2001 to 2006. Participatory approaches and methods were widely used in these partner countries through establishment of conservation farming villages (CFVs). These villages served as modalities for technology experimentation, development and dissemination of knowledge through farmer-to-farmer interactions. Farmers were trained to become "farmer trainers" — the approach was most effective in Thailand. During this period I was fortunate to have been able to work with Dr. Hans-Dieter Bechstedt, a sociologist of the former International Board for Research and Management (IBSRAM) who assisted in the training of project staff from partner countries in participatory research and development. Dr. Bechstedt produced the "IBSRAM Training Manual on Participatory Research and Technology Development for Sustainable Irrigation Management"; much of the manual's text has been incorporated in the development of this guide. Examples, photos of PRA activities and results come from the "Training of trainers" program on "Participatory Research and Development for Sustainable Irrigation Management and Development" that was undertaken with PIMD staff in October 2006 and co-funded by IWMI and MOWRAM. Follow-up activities from this initiative and field activities associated with my research in Cambodia have all contributed to qualitative and quantitative data sets that have been used as examples in this guide.

PRA tools and methods presented in the guide are for exploratory or preliminary surveys of irrigation schemes and communities. However, these tools and methods can be applied for other purposes, inter alia, planning, implementation, monitoring and evaluation. A Mind Map technique is added as a vital tool in brainstorming in the data collection process and should be used in combination with other tools to yield reliable information. Trainers, practitioners, extension workers and other professionals can use the tools presented in this guide in areas apart from irrigated agriculture. However, a word of caution: PRA should not be used because it is fashionable — use it carefully with a clear understanding of what your objectives are. All tools can be modified and adjusted to fit your objective and relevant conditions. Any comments and suggestions from the users of this guide would be most welcome and appreciated.

SURAPHOL CHANDRAPATYA, Ed.D

Senior Agricultural Extension and Development Specialist
IWMI-Cambodia Office

ACKNOWLEDGEMENTS

ទិន្នន័យថែបគុណភាព និងហិរញ្ញាណា ដែលបានមកពីសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យ និងសកម្មភាពពាមមួលដានក្នុងការប្រាក់ប្រាក់របស់ខ្លួន ប្រចេសកម្មជាត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីរកចំណាំក្នុងសេវាដែលអាចបង្កើតឡើង និងបង្កើតឡើងបាន

សូមស្វែគមន៍ និងវិភាគយកដំឡើលយកនូវរាល់យោបល់ និងការសំណួលពរណាមួយរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ សេវាដំឡើលទាំងនេះ។

Joseph Chandrapati

SURAPHOL CHANDRAPATYA, Ed.D (សូរាបុល ចាន្តរាលី) **សាស្ត្រពិនិត្យ**

អ្នកជនកម្មសាធារណ៍ដើរក្នុងក្រសួងពេទ្យ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម ការឃាយលើយិទ្ធភាសានគ្រប់គ្រងទីកន្លែងរបាយការ - កម្ពុជា

This guide has partly resulted from handouts used in the "Training of trainers" program on "Participatory Research and Development for Sustainable Irrigation Management and Development" that was undertaken for PIMD (Participatory Irrigation Management and Development) staff in October 2006 at the PIMD Office in Phnom Penh, co-funded by BTC (Belgian Technical Cooperation), IWMI (International Water Management Institute) and MOWRAM (Ministry of Water Resources and Meteorology). I would therefore like to thank the BTC for its support, especially Mr. Amal Lotfe, Project Coordinator of the Training Facility Project, BTC, who enthusiastically coordinated the training and post-training activities. Special thanks to Mr. Chann Sinath, Deputy Director-General of MOWRAM, who untiringly provided support and facilitation during the training and follow-up activities, and to Dr. Andrew Noble, Principal Research Scientist and Head, IWMI Office in Penang, Malaysia who supervises, motivates and facilitates my work.

I would like to extend my gratitude to Dr. Chatcharee Naritoom, Associate Professor and Deputy-Director of the Extension and Training Office, Kasetsart University at Kamphaengsaen Campus, Thailand as well as Ms. Sakhon Chinnawong, Ms. Kanyarat Chiewvech and Ms. Nalinee Tongroon from the same office who kindly came to Phnom Penh as resource persons for the aforesaid training; they also produced handouts that have been developed and published as guidelines on PRA. Appreciation is also accorded to the PIMD staff who actively participated in the training — they have become a core group of trainers who train other PIMD staff in the provinces. This guide has been organized and translated into Khmer versions to support local staff in training and also in undertaking PRA for exploratory surveys of irrigation schemes and communities in Cambodia.

The wisdom of all of the authors of texts, manuals, guidebooks and handouts on PRA/RRA/PLA and other cited experts in this discipline is deeply appreciated. They have been invaluable sources of information used for developing this guide. Last but not least, I would like to thank the Farmer Water Users Community (FWUC) committee and its members for their robust cooperation and active participation in PRA activities that have generated productive results. Examples and photos used in this guide evidence their cooperative spirit.

SURAPHOL CHANDRAPATYA

ACKNOWLEDGEMENTS

This guide has partly resulted from handouts used in the "Training of trainers" program on "Participatory Research and Development for Sustainable Irrigation Management and Development" that was undertaken for PIMD (Participatory Irrigation Management and Development) staff in October 2006 at the PIMD Office in Phnom Penh, co-funded by BTC (Belgian Technical Cooperation), IWMI (International Water Management Institute) and MOWRAM (Ministry of Water Resources and Meteorology). I would therefore like to thank the BTC for its support, especially Mr. Amal Lotfe, Project Coordinator of the Training Facility Project, BTC, who enthusiastically coordinated the training and post-training activities. Special thanks to Mr. Chann Sinath, Deputy Director-General of MOWRAM, who untiringly provided support and facilitation during the training and follow-up activities, and to Dr. Andrew Noble, Principal Research Scientist and Head, IWMI Office in Penang, Malaysia who supervises, motivates and facilitates my work.

I would like to extend my gratitude to Dr. Chatcharee Naritoom, Associate Professor and Deputy-Director of the Extension and Training Office, Kasetsart University at Kamphaengsaen Campus, Thailand as well as Ms. Sakhon Chinnawong, Ms. Kanyarat Chiewvech and Ms. Nalinee Tongroon from the same office who kindly came to Phnom Penh as resource persons for the aforesaid training; they also produced handouts that have been developed and published as guidelines on PRA. Appreciation is also accorded to the PIMD staff who actively participated in the training — they have become a core group of trainers who train other PIMD staff in the provinces. This guide has been organized and translated into Khmer versions to support local staff in training and also in undertaking PRA for exploratory surveys of irrigation schemes and communities in Cambodia.

The wisdom of all of the authors of texts, manuals, guidebooks and handouts on PRA/RRA/PLA and other cited experts in this discipline is deeply appreciated. They have been invaluable sources of information used for developing this guide. Last but not least, I would like to thank the Farmer Water Users Community (FWUC) committee and its members for their robust cooperation and active participation in PRA activities that have generated productive results. Examples and photos used in this guide evidence their cooperative spirit.

SURAPHOL CHANDRAPATYA

ចំណេះការនឹង ៩

សេវាបច្ចុប្បន្នចំណេះ

តើស្ថិតិនៅនៃនានាំនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដូចម្បាល់ខ្លះ ?

សេវាដែកនាំនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដីបុណ្យសម្រាប់មក្ខុំ PIMD នៅក្នុងប្រធែសកម្មជាមីការប្រើប្រាស់ វិធីសាស្ត្រ PRA សម្រាប់ការអង់គ្គបំបាត់ដីមីត្រូវបានរៀបចំឡើងដីបុណ្យសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលបន្ទាល់មក្ខុំ PIMD ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលរួច អាចប្រើប្រាស់សេវាដែកនាំនេះសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលបន្ទាល់មក្ខុំ PIMD ដែរឡើងទៀតដែលនៅតាមខេត្ត-ក្រុង ។ ឧបករណ៍ និងវិធីសាស្ត្រ ដែលបង្ហាញពីក្នុងសេវាដែកនាំនេះអាចត្រូវបានគេយកទៅក្នុងប្រកបដោយប្រើប្រាស់ការអង់គ្គបំបាត់បណ្តុះបណ្តាលបន្ទាល់មក្ខុំ បុជាលក្ខណៈស្រាវជ្រាវនៅតាមប្រព័ន្ធផាសាស្ត្រនានា ដោយមានការចូលរួមយកចំណាំសកម្មពិសោធន៍ហតមន៍ និងក្រុមអ្នកទទួលដែល ។

អ្នកប្រើការតែ អ្នកអប់រំ អ្នកបណ្តុះបណ្តាល មក្ខុំផ្តល់ជាយ មក្ខុំអភិវឌ្ឍន៍ និងអ្នកដែលចែកចាយ កំអាចប្រើប្រាស់សេវាដែកនាំនេះដីមីបំពេញបំន្លែមលើការងារបណ្តុះបណ្តាល សកម្មភាពព្រៃនសូត្រ/បង្រៀន និងលំហាត់អនុវត្តតាមមូលដ្ឋាន ។ ចំពោះអ្នកដែលជាបច្ចុប្បន្ននឹងខ្លះទៅលើការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ PRA និងការតែមានភាពមាយស្រួលក្នុងការប្រើប្រាស់សេវាដែកនាំនេះ ។

តើត្រូវប្រើប្រាស់ស្ថិតិនៅនេះ យើងបានដឹងទៀត ?

ទស្សន៍ទាំង និងគោលការណ៍របស់ PRA ត្រូវបានបង្ហាញពីនៅក្នុងសេវាដែកនាំនេះ ។ ដូចំនេះអ្នកប្រើប្រាស់អាចធ្វើការសិក្សាបំន្លែមចេញពីប្រភពពីមានដែលចែកចាយ ដំបានក្នុងការអនុវត្តន៍យកម្មភាព PRA ត្រូវបានចូលបង្ហាញតាមរបៀបដែលងាយស្រួលយោង និងអនុវត្តបំន្លែមដីមីបំពេញបំន្លែមយោង និងប្រើប្រាស់អាចធ្វើការកំណត់ផ្លូវការស្រួលបាន តាមស្ថានភាពរបស់ខ្លួន ។ ឧបករណ៍ PRA ដែលបានរួមចំណែកដែលបង្ហាញពីក្នុងកម្មភាព PRA ។ ឧបករណ៍បំន្លែមមូលដំនួនដូចជាដែនទិន្នន័យ (Mind Mapping) និងការវិភាគ SWOT ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលដីមីបំណើនក្នុងការយកដីនូវការ ឱ្យការកំណត់ផ្លូវការស្រួលបាន និងការកំណត់ផ្លូវការស្រួលបាន ។ ឧបករណ៍អាចធ្វើការកំណត់ផ្លូវការ និងបំពេញបំន្លែមដីមីបំន្លែមបាន តាមគោលបំណង និងលក្ខខ័ណ្ឌរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ ។ ការប្រើប្រាស់រួមបញ្ចូលត្រូវនៅឧបករណ៍ PRA ទាមទារនូវការពិនិត្យដោយជាតិដីមីចានានូវទំនុកចិត្តនៅពីមានដែលចូលបាន ។

ពេជ្ជករណី

នគរបាល នគរបាល និង

សាខាបច្ចុប្បន្ន នគរបាល PRA

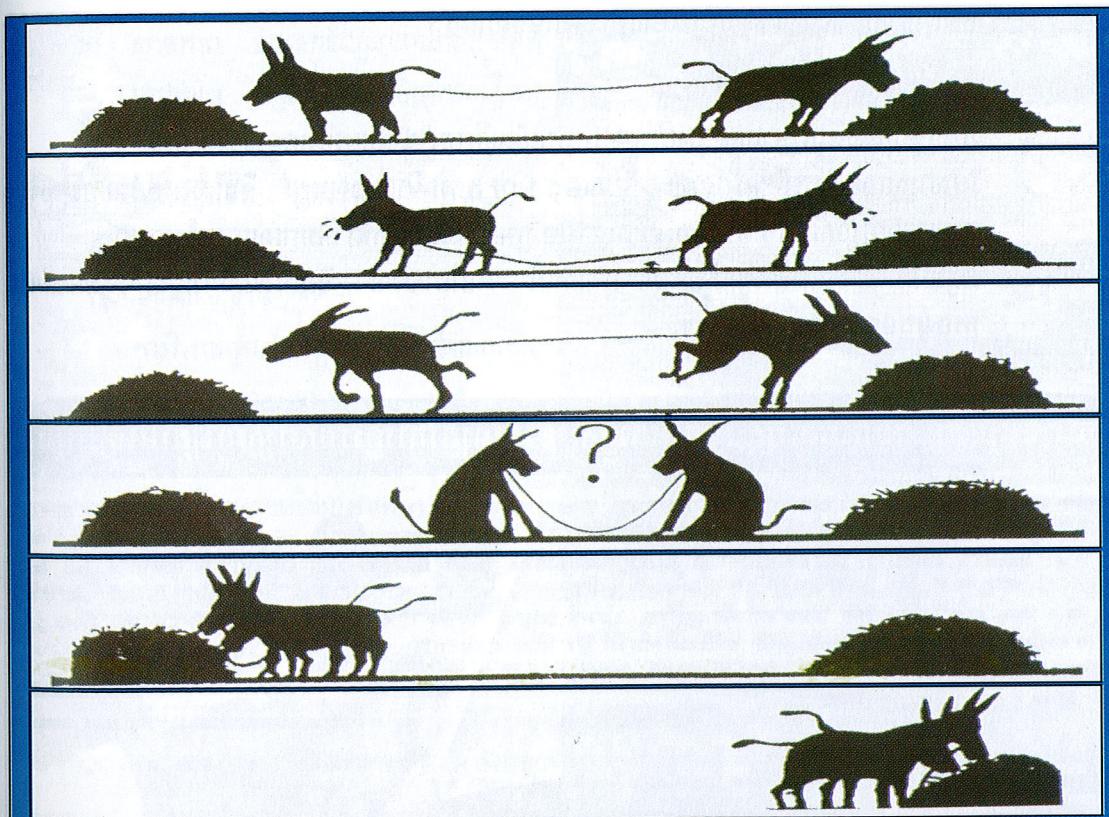
ឧស្សាហ៍ខាងលើការបង្កើតរឹង

តើអីដែលបង្កើតរឹងនេះមិនត្រូវបានទទួលបានទៅទែនទំនើន ?

- ជាការពាក់ព័ន្ធដោយធ្លាត់ និងយើងសកម្មពិស់ណាកំប្រាជាដន នៅក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីសម្រេច ចិត្តដែលដែលគឺពាណិជ្ជកម្មបានទៅការបង្កើតរឹងទៅទំនើន
- ជាប៉ូលដំណើរការដែលប្រជាដុំនិងប្រជាពេលទ្វាការព្យូហំបំផុត ហើយអាមេរិកាតំណាក់ខ្លួនដែលបានបង្កើតរឹង ដែលការបង្កើតរឹងបានបង្កើតឡើងដោយសារតម្លៃ និងវាយតម្លៃនូវសកម្មភាពជាកំណាមួយតាមរយៈតំនិត ផ្ទុចធ្វើមធ្លាត់របស់ពួកគេ។
- ជាការបង្កើតរឹងរបស់ក្រុមអ្នកទទួលដែល ក្នុងការសម្រេចនូវសមិទ្ធភាពនានា ពោលគិមនិមួនធ្វើជានូសប្រជាដុំនៅទេ។

តម្រូវការនៃការបង្កើតរឹង :

- ការទំនាក់ទំនង
- ការសហប្រតិបត្តិការ
- ការប្រែប្រើប្រាស់
- ការទទួលខុសត្រូវ

Source: J. Hagmann, E. Chuma, K. Murwira and M. Connolly, 1998. *Learning together through participatory extension*. AGRITECH, GTZ and ITZ. Harare.

ເຫັນສູ່ໃຫ້ວ່າທີ່ມີຄວາມຮັບຮັດຫຼືຍິນຫຼາຍ ?

- ការចូលរួម តីជាការកែវប្រឆាំងនាសម្បទនអំណោម មាននឹងយុទ្ធភាពប្រជាជនគ្នាត្រូវបានរៀបចំឡើង ឱ្យបានល្អដើម្បីមានភាពជាអ្នកដឹកនាំយ៉ាងសកម្មភាពដើរការអភិវឌ្ឍន៍ ។
 - ការចូលរួម តីជាមធ្យាបាយមួយដើម្បីឱ្យកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍មានលក្ខណៈស្របច្បាប់ ព្រមទាំងបង្កើនល្អូវនៃដើរការអភិវឌ្ឍន៍ និងការតំបនយកតារាកំស្តែនដល់កម្មវិធី ។
 - ការចូលរួមជាមធ្យាបាយមួយដើម្បីប្រាស់ក្នុងការប្រមូលផ្តើមនិងក្រប់ក្រងលើផែនដាន ។
 - ការចូលរួម តីជាសកម្មភាពវិធីមានមួយ ដែលត្រូវបានរក្សាទុកដីតួចត្រូចដើម ការថ្វួបប្រើឱ្យ និងការពឱះផ្តើមខ្លួនរបស់ប្រុត្តិត ប្រុកប្រាស់ ។
 - គេអាចទទួលបានការសម្រេចចិត្តផ្តើមត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងការធ្វើសម្រេចកិសិរិយាល័យ ដែលមានភាពជាអ្នកដឹកនាំយ៉ាងសកម្មភាព និងតម្រូវការនានា ដែលមានភាពជាអ្នកដឹកនាំយ៉ាងសកម្មភាព ។

និងតម្រូវការនាំរា

ពិធីសារក្នុងប៊ូម៉ានុយការបច្ចុប្បន្នតិចនឹងបច្ចេកទេស

វិធីសាស្ត្រពេជាយមានការងារផ្លូវរួមជីថិចេះក្រោម

- អ្នកទទួលដល់ពីតម្រូវ គឺជាអ្នកចាំថែទទួលដល់តាមរយៈអនុសាសន៍នៃការផ្សេងៗរបស់ខ្លួន និង
ស្រាវជ្រាវពីអ្នកខាងក្រោម។
 - វិធីសារ្យនេះ គឺមិនបានទទួលដោកជីថយទេក្នុងការជើរពុញឱ្យមានគំនិតសហប្រតិបត្តិការ ភាពម្មាសការ
ការប្រជាធិបត្តិ និងមំនលខសក្តីរបស់ក្រុមអ្នកទទួលដល់។

វិធីសារត្រួតពេញនូវការបង្កើតរឿងក្នុងការបង្កើតរឿង

- អ្នកទទួលដែលពីតម្រោងចូលរួមយកឃាតកម្មក្នុងដំណើរការ ជាជាម៉ាទំនួនទទួលដែល
 - វិធីសាស្ត្រនេះ បង្កើនទូវដោនាញ និងមេត្តភាពក្នុងការកំណត់នូវបញ្ហា និងស្វែងរកដំណោះស្រាយ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពពាមរយៈគិនត្រួចដើម្បី ព្រមទាំងសកម្មភាព និងការសម្រេចិត្តរូបតាម។
 - វាជូយជីរុណីលំការអភិវឌ្ឍន៍នូវភាពជាអ្នកដឹកនាំ ភាពម្មាល់ការ និងបង្កើនទូវការចូលរួមក្នុងដំណោះស្រាយ អ្នកទទួលដែលពីតម្រោង។

ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធទាកសាស្ត្រប្រកបដោយនិទ្ទេរភាពព្រមទាំងវិធីសាស្ត្រប្រចាំមខិត្តនឹងលើ

ប្រជាដែនក្នុងតំបន់ចិនលើមជាជំពូកយុងសកម្ម ក្នុងដៃការគ្រប់ទ្រួល ក្នុងប្រព័ន្ធទាកសាសន៍ទាំងប៉ុណ្ណោះនៅក្នុងតំបន់ខ្លួន

សេវាឌាការនាយកដៃថ្លែជាបច្ចុប្បន្ន (PRA) ?

- ជាគេណីការរៀនស្តូត្រដើម្បីបង្កើតការងារជាមុន ដែលមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធឌីជីថាកំណើនបាលរៀបចំប្រយោជន៍ ពី ត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងសហគមន៍ដោយក្រុមអនុវត្តនៃក្រុមសហគមន៍ដែលរៀបចំឡើង ដែលរួមបញ្ជាផ្ទៃនៃអ្នកទទួលដែលសំខាន់ៗ និង សហគមន៍ដើម្បីចូលរួម និងវិភាគតួន្យរិន្សីនីមួយៗប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពទៅលើក្នុងខំណែនសហគមន៍ ក្នុង គោលបំណងធ្វើការឡើងក្រោងនូវព័ត៌មានដែលមានប្រយោជន៍ និងអាមេរិកចិត្តបានទាន់ពេលវេលា ។
 - លំហាត់អនុវត្ត PRA តាមមូលដ្ឋាន គឺមិនភ្លាម់នៅតែដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យ និងតំនើតបុំណោះចេះ ប៉ុន្តែ ដើម្បីវិភាគ និងរៀនស្តូត្រពីប្រជាជនក្នុងតំបន់៖
 - PRA បង្កើតឱ្យមានជំណើរការរួមរួម ពិភាក្សា ទំនាក់ទំនង និងរកដើម្បៈ ប្រាយទំនាក់ទំនង៖
 - អ្នកខាងក្រោមនានាធិជាអ្នកអភិវឌ្ឍន៍ និង អ្នកសម្របសម្រាល ដល់ជំណើរការរៀនស្តូត្រ នៅក្នុងសហគមន៍៖
 - PRA ធ្វើតាមឱ្យជំណើរការដោរសិទ្ធិអំណាច ដល់ប្រជាជនក្នុងតំបន់ ដើម្បីជាសំបុរសរវៀ ស្ថានភាព និងលក្ខណៈប្រព័ន្ធដែលជាយុទ្ធផលរបស់ក្រុមសហគមន៍ ។ វាបានរៀនស្តូត្រការងារជាមុន និងអនុវត្តនៃការងារ និងអនុវត្តនៃការងារ ។

ព្រៃក្តារទំនើងឱ្យមុនិតុល្លឹមបុគ្គលិកមួយ PRA ន្រោចពីការតាំង មានការគ្រប់គ្រងការបង្ហាញ និងថែកជីលិកជាមួយអ្នកដែល

PRA អាសយដ្ឋានសម្រាប់ :

- ការវិភាគទូទៅលើប្រធានបទ ចំណោម ឬ បញ្ហាជាក់លាក់ណាមួយ ។
 - រាយការព័ម្ពពិត្យរាយការ
 - សិក្សាបិលទូរាពដែលអាចធ្វើទៅបាន
 - កំណត់ និងបង្កើតវរណ៍និភាពសម្រាប់ សកម្មភាពស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ភាព។
 - ត្រួតពិនិត្យ និងរាយការព័ម្ពសកម្មភាព ស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ភាព។
 - ចងុំលង្វាត់ពិចំណាប់ អារម្មណីផ្លូវយកតា រវាងកម្មមនស្អែ។

ការចូលរួម និងដំណឹងការរៀបចំស្ថាបន្ទីជាគិតមាន
គ្រប់គ្រងសកម្មភាព PRA

ក្រុមអូរដ្ឋាកេស និងក្រុមអនុរបដ្ឋាកេស

ក្រុមពុទ្ធប្រជាធិបតេយ្យ

- ជាប្រចាំខែមានការចូលរួមពីអ្នកជនតាមឱ្យកទេសខុសទៅ ដោយម្នាក់ទីផ្សេនការ និងអនុវត្តន៍វគ្គប្រាជុំដោយខ្សោកពីតាម។

ក្រុមអនុរបដ្ឋាកេស

- ជាប្រចាំខែអ្នកជនតាមឱ្យកទេសខុសទៅធ្វើការជាមួយតាមក្នុងការធ្វើផែនការ ការអនុវត្តន៍ និងការវាយតម្លៃតម្លៃប្រាជុំ ដោយសមាជិកម្នាក់ទីរួមចំណេកក្នុងការវិភាគជាប្រចាំឆ្នាំរបៀបដ្ឋាកេស ដែលបានរបស់ពួកគេម្នាក់។

PRA សម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យដាក់សាស្ត្រ និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងត្រួតពិនិត្យអនុវត្តដោយក្រុមអនុរបដ្ឋាកេស

ក្រុមអ្នកដែលមានដែនតាមឱ្យកទេសខុសទៅធ្វើការជាមួយតាម។

ក្រុមត្និត និងប្រើប្រាស់ PRA

របៀបណាល	វិធីសាស្ត្រ/មធ្យាទាយ	លក្ខណៈសំខាន់ៗ
មុនទេសវត្ថុរីឆ្នាំ ១៩៧០	វិធីសាស្ត្របុរាណដើម្បីត្រួតពិនិត្យដាក់សាស្ត្រ	<ul style="list-style-type: none"> ផ្តល់បច្ចេកវិទ្យាពិលិោកនៃក្រុម ចំណាយផែនដានអស់ប្រើប្រាស់ កសិករជាអ្នកទទួលដំឡោងដោយអសកម្ម សមិទ្ធផលសម្រេចបាននៅខែកម្រិតក្នុងបរិបទដែលប្រកបដោយភាពឈុត្តិសាស្ត្រ និងបាននិរតាមការស្នើសុំការងារប្រចាំថ្ងៃ។ មានលក្ខណៈដែកស្រាវ៉ា មានលក្ខណៈកែងប្រៀបបាន
ពាក់កណ្តាល ទិន្នន័យសវត្ថុរីឆ្នាំ ១៩៧០	ការប្រាក់ប្រាក់ប្រព័ន្ធកសិកម្ម (FSR)	<ul style="list-style-type: none"> វិធីសាស្ត្រមួយដើម្បីប្រាក់ប្រាក់ និងអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ដែលផ្តល់បញ្ចប់នូវយុទ្ធសាស្ត្រប្រព័ន្ធកសិកម្មទាំងមួយ និងផ្តាត់លើទំនាក់ទំនងរវាងសមាសជាតុដែលស្ថិតនៅ និងមិនធ្លើនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ។ ការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាដែលសម្រេចបាននៅក្រុម ការ និងស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់ត្រូវការកសិករ ពិសេសសម្រាប់ត្រូវការដែលមានផែនដានកំណត់។ មានទិន្នន័យជាកំណត់ ការចូលរួមរបស់កសិករប្រចាំប្រចាំខែនិងខែក្នុងពិសេស។ មានលក្ខណៈដែកស្រាវ៉ា
មុនទេសវត្ថុរីឆ្នាំ ១៩៧០	ការវាយតម្លៃដែនបចេបាយ៉ាង នាប់របៀប (RRA)	មធ្យាទាយរៀនស្ថិតដែលមានការវិភាគប្រើប្រាស់ប្រកបដោយភាពប័ណ្ណបែន ជាកំណត់ និងទូលំទូលាយ។

របៀបពារៈ	វិធីសាស្ត្រ/មធ្យាបាយ	លក្ខណៈសំខាន់ៗ
ចុងទសវត្ថុវិធីផ្លូវការ ទៅលើ	ការវាយតម្លៃជនបទយោង ដាប់រហូស (RRA)	<ul style="list-style-type: none"> អនុវត្តដោយក្រុមពាហុប្រចេកដែលដោយមានការចូលរួមពិសហគមន៍។ ការប្រមូលទិន្នន័យយោងដាប់រហូសដោយអ្នកខាងក្រោម។ ការសម្រាប់ពាក់កណ្តាលដូចវាការផ្តាញពេលវេលាដែលនឹងចូលរួមដែលបានបញ្ជាផ្ទៃ។ ផ្តាញសំខាន់ៗដើម្បីការយល់ដឹងពីហេតុផលនិងទស្សន៌របស់ប្រជាជន។ ការប្រមូលនិងវិភាគទិន្នន័យដូចការបង្កើតក្នុងការវិនិច្ឆ័យដែលក្នុងការប្រជាជន RRA។ មានលក្ខណៈដកស្រាវ់
ដើមទសវត្ថុវិធីផ្លូវការ ទៅលើ	ការវាយតម្លៃជនបទដោយ មានការចូលរួម (PRA)	<ul style="list-style-type: none"> ការចូលរួមនិងរៀនស្ថិតិត្រីត្រូវបានរៀនឡើងក្នុងការពិភាក្សានិងថែរករាយការពិមានជាមួយកសិករ។ ប្រើប្រាស់នូវឧបករណីរូបភាពដើម្បីការពិភាក្សានិងថែរករាយការពិមានជាមួយកសិករ។ ផ្តល់សិទ្ធិអូរសមាជិកសហគមន៍បង្ហាញដើម្បីការពិភាក្សានិងថែរករាយការពិមានជាមួយកសិករ។ អ្នកខាងក្រោមមានតម្លៃជាអ្នកអភិវឌ្ឍន៍អ្នកសម្របសម្រួលនិងអ្នកផ្តល់ប្រើក្រារដល់ដំណើរការរៀនស្ថិតិត្រីនិងបញ្ជាក់ប្រវត្តិ។

ផ្សាយទំនាក់ទ័រជាមួយនា PRA

ព្រៃការណាកម្ម

ការប្រមូលព័ត៌មានពីប្រភពផ្សេងៗ ដោយក្រុមមួយដែលមានជំនាញកទេសខុសទៅ និងប្រើប្រាស់នូវការដាក់បញ្ជាល់នៃខ្លួន និងបង្រៀនកទេសនានាដើម្បីធានាបាននូវទំនួកចិត្តនៃព័ត៌មានដែលទទួលបាន ។

ក្រសួងបច្ចេកទេស

ប្រមូលផ្តើដោយសមាជិកដែលមានជំនាញ
ការអនុវត្តន៍ និងការរាយកំចម្លកប្រមឈាន ។

និងប្រវត្តិការងារខុសទៅដើម្បីធ្វើការជាមួយគ្នាលើការធ្វើដំណឹងការ

ទិន្នន័យគុណភាព សិល្បាឯពេញរូបត្រាគ់ពីមាន

PRA នៃឯងកញ្ញវលក្ខណៈដោយគ្នា និងខសត្វាដែនទីនូវបានរួមចុះការ ជាតាមក្នុងបញ្ជាក់ពីភាពសុគត្តាប្រចាំឆ្នាំនៅទីនេះ ហើយ បិរាណាដែលត្រូវបង្ហាញជាចំនួនមធ្យម និងស្ថិតិ។ សូក្រិតភាពអាមេរិកម្រេចបានបាមរយៈ ការផ្គត់ផ្គង់ចំណែក ប្រភពព័ត៌មានដោយក្រោម ការពិនិត្យដោយជាតិទីនូវបាន និងការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រដែលអាមេរិកទូកចិត្តបានដោលទេរៀប។

ការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសដៃលសម្រែ

បច្ចេកទេសដែលសម្រេចត្រូវបានដាក់បញ្ហាល្អា ដើម្បីបំពេញនូវតម្រូវការដែលបានកំណត់ឡើង ហើយក្រោមនេះត្រូវបានលក្ខណៈចេញសំណង់ ដាក់លាក់ និងសាមញ្ញ ដែលសម្រេចនៅនឹងលក្ខណ៍ខ្លួនគ្នា និងបើកទូរសព្ទការសរបចាក់។

ការរៀនស្ថាប្រជាពលមិនការវិកម្មប្រើប្រាស់យ៉ាងតាមចំណាំស សកម្មភាពនៃក្រុម និងថែលេខាដីជីឡូសស្រុក

PRA គឺជាការរំភ័យស្តីពីដែលមានការវិភាគប្រើប្រាស់តាមរយៈប្រជាជនក្នុងតំបន់ដោយធ្វើសរើស និងប្រើប្រាស់នូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលទាន់បានក្នុងតំបន់ដោយធ្វើសរើស និងទទួលយកនូវចំណោះដើម្បីការក្រសួង

រាល់ប៉ុន្មោះ និងរាល់ចំណាត់ការ

វិធីសាង្តែងការ និងអង់គ្លេតត្រូវបានគេចាប់ផ្តើមបង្កើតឡើង កែសម្រល បំពេញបន្ថែម ដូល់សេចក្តីលាំងឱ្យ សរុបរៀបរាប់ និងអង់គ្លេតនៅក្នុងការធ្វើ PRA តាមមុខងារ។

ពន្លិៃរបស់ខ្លួន

វិធីសាស្ត្រ PRA គឺការព័ត៌មានយឹងបញ្ជាក់ថ្មីនៃការអនុវត្តន៍ និងសកម្មភាពដែលមានស្រាប់ ដើម្បីកំណត់អនុវត្តន៍ ដើម្បីការបច្ចេកទេស និងការរៀបចំបច្ចេកទេស។ អ្នកជំនាញការ អ្នកច្បាប់ជាន់ ត្រូវបានរៀបចំឡើង នៅខាងក្រោមនេះ ដើម្បីការអនុវត្តន៍ ដើម្បីការបច្ចេកទេស និងការរៀបចំបច្ចេកទេស។

ການຜົນປະບັດສົມເຕັກສິນ

ការចូលរួមរបស់ប្រជាជនក្នុងតាំបន់ក្នុងដំណឹងការធ្វើ PRA គឺដើម្បីសម្រេចបានក្រុមអង់ការយោលដីនៃ ការវិភាគ និងការបកប្រែប្រើប្រាស់នូវការ ។

ការវិភាគ/បន្ទុកប្រព័ន្ធដែលជា

ការសិក្សារៀនសុគ្រែតផែកទីនឹងក្នុងមូលដ្ឋាន ហើយការវិភាគទិន្នន័យដែលប្រមូលបានត្រាស់ពេជាដែងក្នុងរម្យមួយនៃការងារតាមមួលដ្ឋានបុណ្យការ ប្រសិនជាអាមេរិកខោបាន លទ្ធផលដែលបានមកពីការសិក្សាតាមមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រងបានធ្វើការវាយតម្លៃដោយក្រុមទាំងមួល ហើយមុនពេលពួកគេចាប់ការចេញផ្សាយផែកសាធារណការ និងធ្វើការពីការសិក្សាដាមួយសមាជិកសហគមន៍។

ପର୍ଯୁଣସ୍କଳାନେତ୍ର

PRA ទទួលស្ថាល់ថា បុគ្គលិនធនឹងក្រមមនុស្សដៃចុងត្រា ធ្វើការវាយតម្លៃពីស្ថានភាពមួយខ្លួន ដែលធ្វើឱ្យការអនុវត្តន៍សកម្មភាពកំមានលក្ខណៈខសការដោរ។

សកម្មភាពសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍

PRA ដើរការអភិវឌ្ឍន៍ផ្តុកសមត្ថភាពយល់ដឹង អត្ថជនិក និងភាពព្រៃចាត់ដើម្បីត្រួតពិនិត្យលើសកម្មភាព នានា ។ ដើមីរាជការនៃការវិភាគ និងបកប្រាស់របស់ក្រសួងការកំណត់ស្តីបន្ទាល់នៅក្នុងក្រសួង និងគ្រប់គ្រងក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ លក្ខណៈដើរការសំខាន់សំខាន់។

ពិធីការស្តីបានមជ្ឈមណ្ឌលរតន់ PRA

វិធីសាស្ត្រជាមួលដ្ឋាន ដែលត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជាដំឡើករូមមួលយោនេសកម្មភាព PRA ដើម្បីប្រមូល ត្រួតពិនិត្យ និង
ផ្តល់ជាត់ពីមានដែលទទួលបានរូមមាន : កិច្ចប្រជុំសហគមន៍/ក្រុម ការសង្គមជាល់ បន្ទុកស្ថាសន៍ជាមួលយោនេសកម្មភាព ការពិភាក្សាដាក្រុមស្តីល និងបច្ចស្ថាសន៍ពាក់កណ្តាលផ្លូវការ ។ ពីមានសង្គមអំពីវិធីសាស្ត្រនឹមួយៗត្រូវបានផ្តល់
ទៅក្នុងជំពូកនេះ វិនិត្តិមានលម្អិត និងបង្ហាញជាន់នៅកង់ជីពីក ៤ សិទិ ឧបករណ៍របស់ PRA ។

កិច្ចប្រជុំសមាគមន៍/ក្រុម

អាជជាកិច្ចប្រជុំក្រុមតួច បុគ្គលិោនីដ្ឋីចំណេះដឹង និងទទួលព័ត៌មាន
ពិភាក្សាពិបញ្ញាដែលពាក់ព័ន្ធនិងសហគមន៍ កំណត់នូវបញ្ហា
និងដែលរកស្រាយ ដាក់អាជីវការសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ និង
ឆ្លាត់ជាន់ ទទួលបានការយោប់ត្រមពិសេសហគមន៍លើបញ្ហានានា
ដែលការសកម្មភាព និងដោន្មាយទំនាក់ ផ្តើវិនិច្ឆ័យ និង
វាយពេម្ភិចិត្តជាលព្វមានឈ្មោះលើនូវអនុសាសន៍ ។ ជាបី
ឡាចិត្តកិច្ចប្រជុំ គឺជាដែលពាក់ព័ន្ធដឹបង និងជាការងារបង្កើត
ដែលមិនបានរាយក្រួម PRA និងសហគមន៍ ។ វាគារឱ្យការ
ដែលមិនបានរាយក្រួម និងការពេញដោយ
និងសមាជិកសកម្មភាព។

កិច្ចប្រជុំកម្មដើម្បីផ្តល់ និងទទួលព័ត៌មាន ហង្វែនរូវគេនាក់ទំនង
និងរាជធានីជាក់ជាមយសាមិកសហគម្រោះ

ការសង្គមជីវិត

ជាការកត់សម្ងាត់ទៅតាមលំង់បំផែយ នៃហេតុការណី និងដំណើរការនាយកដែលមាននៅក្នុងមជ្ជានជូនពីព្រៃខ្ពស់ ដើម្បីស្វែងយល់ពីលក្ខខណ្ឌ និងដំណើរការដែលមានសុចរម្ល់នៅ។ ការសង្គមធ្លាល់ ប្រើប្រាស់ជាមធ្យាបាយដើម្បី កាំទ្រ និងពិនិត្យផ្តើវង្វាត់ចំពោះរហកកំហើញ ដែលមានប្រភពចេញពីធិនាថ្មីដៃរៀង។

បទសម្រាប់ជាមួយដែលសំខាន់ (KII)

ជនសំខាន់ គឺជាបុគ្គលដែលមានចំណោះដឹងកទេសលើប្រធានបទជាក់លាក់ហាមួយ ដែលជាចំណាប់អារម្មណី សម្រាប់គោលបំណងនៃការសិក្សា ។ KII ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុង PRA ដើម្បីប្រមូលពីមានជាក់លាក់ ។ វាមានអត្ថ-ប្រយោជន៍ក្នុងការប្រមូលនូវពីមានសុចរម្លោដើម្បីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមរបៀបសំសហគមន៍ ។

ការបើប្រាស់បទសមាសន៍ជាមួយជនសំខាន់ ដើមីប្រមូលទិន្នន័យជាកំណាក់

ការធិភាក្សាជាហ្វេជន (FDG)

ពិភាក្សាលើប្រធានបទជាក់លាក់ណាមួយមានលក្ខណៈលំអិត និងមិនផ្តល់ការជាមួយក្រមមនុស្សមួយក្រមតួចដែលមានចំណោះដីន បូចាប់អារម្មណកំចែកប្រធានបទនៃការពិភាក្សា ។ អ្នកសម្របសម្រួលម្នាក់ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីជានាមួយនូវការពិភាក្សា ដែលមិនមានការប្រាយក្រាយពីប្រធានបទដើម និងត្រានឹងអ្នកចូលរួមរាយក្នុងក្រប់គ្រងការពិភាក្សាដែលម្នាក់ដីន ។

ការពិភាក្សាដាក្រុមស្ថិតិយនឹងប្រជាធិបតេយ្យដែលបានរៀបចំឡើង

បទសម្បាលសំណកកណ្តាលរដ្ឋបារិយ (SSI)

PRA មិនបានបញ្ជាក់ថា ក្រុងការសាកល្បរយកពីមានលីអិត និងដែលយលការសំគាល់ជាមួយ ក្នុងតំបន់ ឬ អ្នកសម្ងាត់ត្រូវបានគេផ្តល់ទូរការណ៍តាមរយៈ ហត្ថលេខាបច្ចុប្បន្ន សិនសំនួរគន្លឹះ មួយចំនួន ដែលត្រូវបានរៀបចំជាប្រសិទ្ធមុនពេលសម្ងាត់ ហើយសំនួរត្រឹមជាប្រចាំនឹងអាជក់ពីមានក្នុងកំឡុងពេលសម្ងាត់ដើម្បីសាកល្បរពីមានបន្ទីអ្នកដើរតប ។

ជនប្លែងយោន់នៃរដ្ឋស៊ី PRA

- ការធ្វើរសិទ្ធិអំណាចដល់ប្រជាជនក្នុងតំបន់
 - ការប្រការនៃភ្នាប់នូវការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពិសោធន៍កម្ម
 - ការអភិវឌ្ឍន៍ និងការទទួលយកនូវចំណោះដឹងម្នាស់ស្រុក ដោយលើកទីកច្ចូនុ ប្រជាប់លទ្ធភាពដល់ការបង្ហាញនូវគំនិត និងភាពខុសត្រូវក្នុងតំបន់ នៅពេលមានការប្រើប្រាស់ចំណោះដឹងម្នាស់ស្រុក ។
 - ការបង្កើតនូវវិប្បធមិនការរៀនសុគ្រម្មាយដោយសិរីតិត្តការណើរិត្សាថែមក និងជាមួយសមាជិកសហគមន៍ ។
 - ការកំណត់នូវអាជិភាពនៃការស្រាវជ្រាវ
 - ការកំណត់នូវកម្មវិធីផ្សេងៗផ្សេងៗដោយមានការចូលរួម
 - ការរៀបចំពោលនៃយោបាយ

ଭ୍ରାନ୍ତିକ୍ସ୍ୟକାଳ ଶିଳ୍ପେଣ୍ଟିଙ୍କ୍ସ୍କ୍ୟାମ୍ପ୍ଲାଟ୍ଟ୍‌ପ୍ଲେ ପାଇଁ

ពេជ្ជរដ្ឋាភិ ៣

ជីវាលក្តុទម្រនេសលូតត្បែលី

នគរបាលនគរបាល PRA

ចំណាតក្នុងការអនុវត្តន៍សកម្មភាព PRA មានបិទេះ :

ដែលក្នុងការអនុវត្តន៍សកម្មភាព PRA មានបិទេះ :

១. ការរៀបចំសកម្មភាព
២. គោលការណ៍ក្នុងការចុះមូលដ្ឋាន
៣. សកម្មភាពបញ្ចប់

ចំណាតទី ១ ការរៀបចំសកម្មភាព

- ធ្វើការព្រឹត្តិសនិសតាំងសិក្សា
- កំណត់គោលបំណងនៃការធ្វើ PRA ឱ្យបានឆ្លាស់លាង
- បង្កើតជាប្រព័ន្ធអនុវត្តកម្រេសដើម្បីអនុវត្ត PRA
- ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យមានស្រាវបៀនលក្ខណៈ PRA មាន
- បង្កើតប្រធានបទ ប្រធានបទនេះ សមូទិកម្ពុ បុសំនួរចម្លោនដើម្បីធ្វើការអនុវត្ត
- វិភាគពីអ្នកទទួលដំឡើ កំណត់ថានរណា (មនុស្ស និងអង្គភាព) ដែលត្រូវចូលរួមក្នុងសកម្មភាព PRA ដើម្បីឱ្យសម្រេចបាននូវគោលបំណងដែលបានកំណត់។
- កំណត់វិធីសាល្បូ ឧបករណ៍ និងបច្ចេកទេស ដែលសម្រេចបាននិងការសិក្សា
- កំណត់ដែនការការងារដើម្បីធ្វើការអនុវត្តបំផែនក្នុងប្រព័ន្ធបានសាល្បូដែលធ្វើការសិក្សា
- រៀបចំសម្ងាត់ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងពេលខែនៅមូលដ្ឋាន
- ពិភាក្សាដាម្បូយមេក្តុម ប្រធានសហគមន៍ និងអង្គភាពដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីស្វែងរកអនុញ្ញាតធ្វើ PRA នៅក្នុងប្រព័ន្ធបានសាល្បូ។

នៅនៃលកាកំណាលដំបូង អ្នកដែលមានចំណោះដើងទៅធ្វើប្រធានបទដោយឯងទាំងការសិក្សា ត្រូវបានពិភាក្សាដាម្បូយ ប្រចុងការជាម្បូយជាប្រព័ន្ធអនុវត្តកម្រេស ។ ក្រុមធ្វើ PRA រៀបចំការប្រជុំ និងចុះទៅមូលដ្ឋានពីកញ្ចប់ដើម្បីធ្វើការ កំណត់សម្ងាត់ដាម្បូយដែលសំខាន់ ធ្វើការអនុវត្ត និងសាកល្បងឧបករណ៍ ។ ជាលទ្ធផលនៃសកម្មភាពនេះនៅក្នុងប្រព័ន្ធបានសាល្បូ ។

ក្រុម PRA រៀបចំដែនការសកម្មភាពយ៉ាងឱ្យ និងក្រោមខ្លួនប្រាប់ចុះទៅមូលដ្ឋាន

ចំណែកទី ៣ តាមរបៀបរាយកម្មភាព

- ការងារ PRA ធ្វើឡើងនៅពេលដែលមានរយៈពេលចុះទៅមូលដ្ឋានសមណ្ឌលដោយគ្មានការរាយខាង។ សកម្មភាពមានរយៈពេលពីថ្ងៃដែលធ្វើដែលពីថ្ងៃនៃសហគ្រប់ (៤-១០ថ្ងៃ) វារ៉ាស៊ីយេលិចំណាំនៃតំបន់សិក្សា គោលទំនាក់ទំនង និងភាពសុគម្រោគ។ ត្រូវប្រាកដថា សមាជិកក្រុមទាំងអស់មានពេលវេលាប្រាប់ត្រូវត្រូវការធ្វើសកម្មភាពទាំងមូល។
- PRA ត្រូវការធ្វើដែលការដែលរាយកម្មភាពរាយកម្មភាពនៅពេលដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងក្រុងក្រុងពេលដែលធ្វើការរាយកម្មភាព។
- ជាច្បាស់ដែលការត្រូវបានដាក់ប្រាប់ពេលចុះទៅមូលដ្ឋាន។ សម្រាប់ក្រុមប្រើបាលជាច្បាស់ប្រាំបីដែលដោយសម្រាប់ក្រុមប្រើបាលដែលធ្វើឡើង។
- ប្រចាំ PRA ត្រូវធ្វើការសម្រាត់ទាំងដួនសំខាន់ និងត្រូវរាយកម្មភាព។ ព្រមទាំងធ្វើការប្រជុំក្រុមពិភាក្សាលើផែនទី និងធ្វើការរៀបចំ វារ៉ាស៊ីយេលិចំណាំនៃការរាយកម្មភាព។
- ការចុះមូលដ្ឋានអាមេរិកដើម្បីតែមួយ បុរីយិត្តិត្រូវនៅក្នុងផ្សេងៗ។
- បង្កើតការទំនាក់ទំនងយ៉ាងសុខដូចមួយសហគមន៍ និងត្រូវដែលធ្វើឡើងទៅរីវីរបស់សហគមន៍។ បង្កើតបរិយាយការសហប្រាប់ និងនាយក្រុម ព្រមទាំងជុរីយុវជន ការសន្និសារពិភាក្សា និងការទំនាក់ទំនងគ្នាទិន្នន័យ។
- ផ្សេងៗជាតិទិន្នន័យ បុរីមានដែលទទួលបានដោយប្រើបិទសាស្ត្រ PRA និងប្រកាសផ្សេងៗឡើត ដើម្បីជាតាមចាតិមានសុពលភាព និងអាមេរិក។
- សង្គមបន្ទាន់ណែនការសម្រេចិត្តដែលបានធ្វើ និងកំណត់ជីវិតបន្ទាប់។ បញ្ជាក់ពីពេលវេលា និងទីកន្លែងដែលត្រូវជួលប្រជុំពេលរោចរោង។

រៀបចំកំនើនអនុវត្តសកម្មភាពឱ្យមានភាពយោងស្អែកដែលកសិក្សាត្រូវការដាក់ប្រាប់ពេលដែលរាយកម្មភាព/ពិភាក្សា

ចំណែកទី ៣ សកម្មភាពបញ្ជី

នៅពេលកំពុងចុះធ្វើការទៅមូលដ្ឋាន បុរក្រាយពេលចុះទៅមូលដ្ឋានមួយ ចំនួចសំខាន់គឺត្រូវរំលើកទីនឹងពិភាក្សាផ្លូវការ ដើម្បីត្រូវប្រាកដថាគារសំខាន់សម្រាប់បានលូបថាមលូបថាមនឹងការរាយកម្មភាព។ ត្រូវធ្វើការបែងចែកជាប្រព័ន្ធដើម្បីដែលជាការពិត និងទស្សន៍ដ្ឋានលូបថាម។

ការរំលើករូមបញ្ហាលទាំងអស់ :

- សម្រេចនូវវិវីឌីដែលបានដឹង និងអ្នកដែលបានរៀន
- អាជីវិជ្ជាក់បានដល់ក្រិតណា
- ការរកយិនអាជីវិជ្ជាប្រើបាលសំខាន់សម្រាប់បានដល់ក្រិតណា
- អ្នករំលើកទីនឹងសម្រាប់សាកសុរន្តាប់ពី PRA
- តើពិមានឈាមដោយផ្សេងៗទៀតអាជសនិដ្ឋានបាន។

ប្រសិនបើទីនឹងយំសំខាន់មិនបានប្រមូលឡើង ចាប់ចំព្រឹកការចុះទៅមូលដ្ឋានឡើត។ លទ្ធផលដែលបានមកពីការរាយកម្មភាព និងត្រូវធ្វើការរំលើក និងផ្សេងៗជាតិដោយក្រុមទាំងមូល។ ក្នុងករណីអាជីវិជ្ជាបានត្រូវធ្វើការបង្ហាញ និងពិភាក្សាបានសារណ៍ជាមួយសមាជិកសហគមន៍មួយនឹងចាកចេញ។

ត្រូវពិតិស្សលទ្ធផល PRA មុនពេលចាកចេញ

បន្ទប់បង្ហាញលទ្ធផលដែលទទួលបានសម្រាប់ផ្សេងៗជាតិជាមួយក្រុមទាំងអស់

គ្រែសន្តែកបច្ចុប្បន្ន PRA

- ជាថ្នូចនៃលទ្ធផល PRA ត្រូវបានគេសរស់រសរីឡើង បើផ្លូវបាយការណ៍មានលក្ខណៈសំខាន់ដារគេទៅឡើង នៅពេលដែលគោចាត់ទុកជាន់កសារពិន្ទារៈ។
 - ការធ្វើបទបង្ហាញលទ្ធផលដោយជាត់មានលក្ខណៈសំខាន់ណាស់។ ជាជម្លាក់តារក្រុមអ្នកធ្វើ PRA មិនអាចកត់ត្រានូវអ្នកដែលគោចាត់នៅព្រំនិងកំពង់ពេលធ្វើ PRA ទាំងអស់បានទេ។
 - របាយការណ៍គ្មានត្រូវតែងរស់រួម និងបង្ហាញឱ្យបានភាយៗរបៀបតាមលទ្ធផាត់ដែលអាចធ្វើបាន។ សេចក្តីប្រាយលើកទីមួយគ្មានត្រូវតែងរស់រោងមួលដ្ឋាន ត្រោះថាតីតិមានដែលទទួលបានមានលក្ខណៈថ្មី ហើយគ្មានការវំខាន់ជាតិសេសមាជិកក្រុមនៅជួលគ្មាន។
 - រូមបញ្ចូលរូបភាពមួយចំនួនអំពីសកម្មភាព PRA ដែលបង្ហាញពីសកម្មភាពមនុស្ស និងលទ្ធផលនៃសកម្មភាព។
(មើលឧទាហរណ៍នៃរបាយការណ៍សង្គមស្តីពីលទ្ធផល PRA : ប្រវត្តិប្រព័ន្ធដាពាសាអ្វី អូរវេត្ថុ នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ)

ក្រសួងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា PRA នគរបាលការណ៍ដែលត្រូវបាន

ការវាយតម្លៃជនបទដោយមានការចូលរួម (PRA) រូមមាន ឧបករណ៍ និងវិធីសាថ្ធនដែលផ្តល់អំណាចដែលសមាជិកសហគមន៍ដើម្បីប្រព័ន្ធកំ ថែករាំលក ពង្រីក វិភាគ ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃនូវចំណោះដើងរបស់ពួកគេ។ ការមិនទាន់រាយក្រោមក្រសាស្ត្ររបស់ពួកគេ និងអ្នកអភិវឌ្ឍន៍សងមមានអតិថិជនខាងក្រោម :

- ការចិត្តល្អម
 - គោរព និងជំនួយជាក់លើសមាជិកសហគមន៍
 - ថាប់អារម្មណីទូទៅដើម្បីផែលពុកភេជ្ជន ការនិយាយ និងទទួល
 - អតិថិជន មិនប្រព្រឹត្តបំប្រព្រឹត្តលំ និងមិនវានេ
 - ត្រង់ត្រាប់ស្ថាប់ មិនមែនបាប្រឈរបានទេ
 - បន្ទាបខ្លួន អាណិតអាសុរ និងសាមគិតិ

ឧបករណ៍ និងវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ធ្វើ PRA អាចរកចាន់ទៅក្នុងអគ្គិសន និងសេវាំរកដោនាំជាថ្មី ។ សេវាំរកដោនាកំណត់នៅក្នុងអគ្គិសន ប្រាប់ធ្វើការអង្គភប់មដោយផ្ទាតទៅលើការយល់ដឹងជាបច្ចុប្បន្ន អង្គភប់ និងវិធីសាស្ត្របន្ថែមឡើងដើម្បីបង្កើតការយល់ដឹងពីសហគមន៍ ត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងសេវាំរកដោនេះ ។ ក្រុម PRA អាចធ្វើការប្រើប្រាស់និស្សីអកបរណ៍ និងវិធីសាស្ត្រដែលមានសារ្យនូល ហើយសម្រេចបាននិងគោលបណ្ឌនៃការសិក្សា ទៅបាន និងទិន្នន័យសិក្សា ធនធានដែលមាន (ធនធានមនុស្ស ថ្មីការសម្រាប់បិទ្យា និងពេលវេលា) រួមបញ្ចប់នាំងប៉ុណ្ណោះ និងជាក្យារបស់ក្រុមអគ្គិសន ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ និងវិធីសាស្ត្រទាំងនេះ ។ ក្រុមអនុវត្តន៍ក្នុងក្រោមពេលវេលាដែលបានបង្កើតឡើង និងវិធីសាស្ត្រដើម្បីគួរតាមស្ថាបន្ទូលអាចទទួលបានបាន និងស្ថាបន្ទូលអាចទទួលបានបាន និងធ្វើការដើរដាក់ដើម្បីធានាផ្សាយបានចាត់ពីមានដែលទទួលអាចទទួលបានបាន ។

ឧបតរកនគរែងហេតុ PRA

ការសំយោគនិត្យនៃយោជាភលរដ្ឋរាជ

តើអ្នកចិត្តនិត្យនៃយោជាភលរដ្ឋរាជ ?

ទិន្នន័យមានស្រាប់គឺជាទិន្នន័យ បុព្ទធមានដែលត្រូវបានប្រមូលដី និងមេងក្រោមដែលមួយគ្នា ដែលមួយគ្នាអ្នកគេបានប្រើប្រាស់បានចាប់ពីការផ្លូវការ ទៅការស្នើសុំការងារ។ ក្រុមពេទ្ធ PRA ត្រូវតែតែបំបាត់ទិន្នន័យមានស្រាប់គឺជាទិន្នន័យមួយគ្នា ដែលមួយគ្នាអ្នកគេបានប្រើប្រាស់បានចាប់ពីការផ្លូវការ ទៅការស្នើសុំការងារ។ ធ្វើដូចខាងក្រោមនេះដើម្បីបង្កើតការងារដែលមួយគ្នាផ្លូវការ ហើយ ទិន្នន័យអ្នខ្ពស់នៃពេទ្ធដែលត្រូវប្រមូលបន្ថែម និងដោរពីរាជការ។

តើតើអ្នកចិត្តនិត្យនៃយោជាភលរដ្ឋរាជមួយវាមួយនេះ ?

- ពិភាក្សាបាមួយសមាជិកក្រុមពេទ្ធ PRA អាមេរិក ទិន្នន័យដែលត្រូវការស្រាប់ការសិក្សា។ មានទិន្នន័យ/ពីមានជាប្រធ័នដែលអ្នកចាប់អារម្មណ៍ បុគ្គលិកមានត្រឹមតែពីមានមួយចំនួន បុណ្យភោះដែលមានអនុប្រយោជន៍ត្រូវបានការងារ /ក្រុមពេទ្ធ និងប្រធានបទជាកំណែករបស់អ្នក។
- ហើយតើអ្នកចិត្តពីប្រការពីមានដែលអាចរកបានដែលទាក់ទងនឹងតំបន់ប្រជាសាស្ត្រ និងប្រជាសាស្ត្រ ការសិក្សា។ ទិន្នន័យមានស្រាប់អាចសិក្សាត្រូវបានទិន្នន័យដែលក្នុងក្រុមពេទ្ធបានបញ្ជីការងារ។ ឧទាហរណ៍៖ សេវវេរកា របាយការណ៍៖ ស្តិតិ ដែលគឺ ខ្សែការពេទ្ធ រូបភាពថតពិលិោអាកាស សិធម៌ការសែត វិដែន្ម។
- ដកស្របទិន្នន័យចំពោះប្រការដែលអាចទុកចិត្តបាន។ ប្រការពីមានអាមេរិកសេដ្ឋកិច្ច និងអ្នកចាប់អារម្មណ៍បានចិត្តបាន អ្នកចាប់អារម្មណ៍បានចិត្តបាន អ្នកចាប់អារម្មណ៍បានចិត្តបាន អ្នកចាប់អារម្មណ៍បានចិត្តបាន ឡើង។
- សំយោគ និងសង្គមទិន្នន័យស្រាប់ប្រើប្រាស់ ដោយចិត្តរាយការណ៍លក្ខណៈសាមញ្ញ ប្រើបាន និងសរស់រក្សានៃទិន្នន័យដែលក្នុងក្រុមពេទ្ធ តារាង និងបញ្ជីការងារ។ ប្រការទាំងនេះគឺ និងរូបភាពថតចម្លងដែរ។ ដែលមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ និងងាយស្រួលយល់។
- ប្រសិនបើអាជ្ញាត្រឹមទៅបាន គួរត្រូវការដោរពីរាជការ ទិន្នន័យទាំងនេះជាបាមួយប្រការ/ម្នាស់ទិន្នន័យមួយនេះពេលយកវាទៅប្រើប្រាស់។
- សូមក្នុងដំណឹងជាកំណែកបាមួយនូវប្រការទិន្នន័យ (វាបារក្រមសិលជមិដីសំខាន់ស្រាប់អ្នកស្រាវជ្រាវ និងមក្នុងដំណឹងការ) ។
- រក្សាទិន្នន័យដែលប្រមូលបានក្នុងកំន្លែងដែលត្រឹមត្រូវ ដែលជួលបំភាពនាយក្រសួងការសេដ្ឋកិច្ច។
- ការប្រមូល និងសំយោគទិន្នន័យមានស្រាប់អាចកែតមានជាបីយៗ ស្រាប់ការវិភាគបន្ថែមនៅក្នុងជំហានអនុវត្តសកម្មភាព PRA តាមមួលដាន។

បញ្ជីការយកសមាជិកសហគមន៍កសិករបីប្រាយស៊ិក

ការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យមានក្រុមរបស់ខ្លួន

- ទិន្នន័យមានក្រុមរបស់ខ្លួនពីមានជាមួលដ្ឋានសម្រាប់ក្រុមធី PRA ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យបន្ថែម។ វាពួយសរសើរពេលវេលា និងវិភាគដោយសារយើងអាចដឹងថា ទិន្នន័យណាត្រូវដែលមានត្រូវបានប្រើបាយមិនទំហំចំពោះការប្រមូលមួយនៃទំនាក់ទំនង។
- ទិន្នន័យមានក្រុមរបស់ខ្លួនរារ៉ាប់ប្រយោជន៍ដល់ក្រុមធី PRA គួរការបន្ទើបន្ទាន់ប្រជានិត្យបន្ថែមបន្ថែមនិងសំនួរសម្រាប់អនុញ្ញត។
- ក្រុមធី PRA អាចប្រើប្រាស់ទិន្នន័យមានក្រុមរបស់ខ្លួនដើម្បីប្រជានិត្យបន្ថែមបន្ថែមនិងសំនួរសម្រាប់អនុញ្ញត។
- ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យមានក្រុមរបស់ខ្លួនដើម្បីបន្ទាន់ប្រជានិត្យបន្ថែមបន្ថែមនិងសំនួរសម្រាប់អនុញ្ញត។
- ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យមានក្រុមរបស់ខ្លួនដើម្បីបន្ទាន់ប្រជានិត្យបន្ថែមបន្ថែមនិងសំនួរសម្រាប់អនុញ្ញត។

ចំណោះដើម្បីទិន្នន័យ / ក្រុមរបស់ខ្លួនដើម្បីទិន្នន័យ

តើអ្វីជាប័ណ្ណដើម្បីទិន្នន័យ ?

ចំណោះដើម្បីទិន្នន័យ ប្រព័ន្ធឌំណោះដើម្បីប្រជាកទេសអ្នកជំនាញដើម (ITK) គឺជាឌំណោះដើមដែល ស្លែងរកយើង ប្របដើម្បីប្រជាកទេសអ្នកជំនាញ តាមរយៈការប្រមូលនូវបច្ចុប្បន្នពិសោធន៍ជាថ្រើស និងការស្វែងយល់ពិមាល្វដាក់ដែលដែល នៅជុរីពីរបស់ពួកគេ។ ចំណោះដើម្បីទិន្នន័យមានក្រុមរបស់ខ្លួន មិនត្រូវបានប្រជាកទេសអ្នកជំនាញ ប៉ុន្តែតាមពិតវាមានលក្ខណៈ សុគសាលា ទូលំទូលាយ និងខស់គ្នា ហើយវារំប្រួលទៅតាមលក្ខណៈណែនាំ រវាងមិន និងបិសាន។ រាល់ទិន្នន័យដោយជ្រាត់ទៅតាមលក្ខណៈដូចជាតិ។

តើត្រូវដោលទិន្នន័យ ? តិចតិកាតមចំណោះដើម្បីទិន្នន័យយ៉ាងខ្ពស់ប៉ុប្បន្ន ?

- ប្រមូលពីមានដែលទាក់ទងនិងចំណោះដើម្បីទិន្នន័យដែលមាននៅក្នុងឯកសារនានា
- រៀបចំការពិភាក្សា និងកិច្ចសន្តានជាត្រក្រុមសុល បុសិក្សាសាលាដាមួយប្រជាកទេសអ្នកជំនាញ គឺត្រូវបានប្រមូលពីមានសំខាន់ៗក្នុងក្នុងពេលអនុវត្តសកម្មភាព PRA នៅមួលដ្ឋាន។
- ប្រើប្រាស់នូវយោស់នូវរួមចាត់៖ នរណា? អីខ្លួន? នៅពេលណា? កន្លែងណា? មួយហេតុអី? និងរបៀបណា? ដើម្បីយួលដើមីរាងការនៃពេជ្យាស់ និងសិទ្ធិក្រោមពិសោធន៍ជាតិ និងអីមួយដែលប្រជាកទេសអ្នកជំនាញ គឺត្រូវបានប្រជាកទេសអ្នកជំនាញ នៅពេលពេជ្យាស់ប្រមូលនូវទិន្នន័យជាតិ។
- សំយោគ និងវិភាគទូទៅក្នុងវិនិច្ឆ័យអីខ្លួន ដែលប្រជាកទេសអ្នកជំនាញបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហា និងកែវប្រលាយភាពឱ្យមានលក្ខណៈល្អប្រជើរ។
- កំណត់នូវវត្ថុពេលវេលាបែកពីទិន្នន័យដោយសារការរំចេប្រួចតាមរបស់ប្រជាកទេសអ្នកជំនាញ និងផែនដានដែលមាន។
- កត់ត្រានូវពីមានដែលទិន្នន័យ ពោលគឺតែត្រានូវរាងការនៃពេជ្យាស់ប្រជាកទេសអ្នកជំនាញ និងសុកាសិត ដែលប្រជាកទេសអ្នកជំនាញបាននិយាយ។

ការប្រើប្រាស់ចំណោះដើម្បីទិន្នន័យ

ចំណោះដើម្បីទិន្នន័យ និងអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងការយល់ដើម្បីបានយកឱ្យលើពីតំនិត របស់អ្នកប្រើប្រាស់ទិន្នន័យដែលទាក់ទងនិងកត្តាការរាយ និងដែលរាយនានា ចំពោះស្ថានភាពដើរូបសាលា។ វាពួយឱ្យក្រុមធី PRA ដើម្បីប្រើប្រាស់ទិន្នន័យដែលប្រជាកទេសអ្នកជំនាញបានប្រជាកទេសអ្នកជំនាញ និងបច្ចុប្បន្នពិសោធន៍ជាតិលើរបស់ពួកគេ។

តើអ្វីជាកិច្ចប្រជុំសហគមន៍/ក្រុម ?

កិច្ចប្រជុំសហគមន៍/ក្រុម គឺជាការមកដូចតារបស់ប្រជាជន ដើម្បីសម្រេចនូវគោលបំណងជាកំណត់រាយ ទាំងប្រជុំនៃនាមខាន់ដាកិច្ចប្រជុំក្រុមពួក ឬក្រុមដែល ហើយជាទូទៅដែនពេមានអ្នកសម្របសម្រួលម្នាក់សម្រាប់លើកទឹកធម្មតាសម្រេចយកទៅក្នុងក្រុមដែល គោលបំណងដើម្បីរាយការប្រជុំដើម្បីផ្តល់នូវអត្ថលក្ខណៈរាយការ និងដោកនាំរាយការ កំណត់នូវអាជីវការនៃការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ ទទួលការយល់ស្របតិសហគមន៍ដើម្បីបញ្ចប់នានា ធ្វើដែលការសកម្មភាព និងដោន្មូរយោទៅនាស់ ផ្តល់ជាត់លទ្ធផលធ្វើ PRA និងផ្តល់នូវអនុសាសន៍ ។

ពិភាក្សាតម្លៃយករាយសហគមន៍ និងសំគាល់ស្របតាមឯក ដើម្បីរៀបចំកិច្ចប្រជុំសហគមន៍

តើត្រូវរៀបចំកិច្ចប្រជុំយ៉ាទ្រូចឡើង ?

- ធ្វើដែលការកិច្ចប្រជុំដោយប្រឈមប្រយ័ត្ន ដោយធ្វើយ៉ាងណាយឱ្យកិច្ចប្រជុំមានគោលបំណងច្បាស់លាស់ តាំងពីដើមដូច ព្រមទាំងកំណត់នូវរយៈពេលនៃកិច្ចប្រជុំដើម្បីត្រូវបានគោរមន៍ ។
- ពិភាក្សាតម្លៃយករាយសហគមន៍ដើម្បីកិច្ចប្រជុំនេះ និងសំគាល់ព្រមទិញការគោរមន៍ ។
- ប្រឈមយល់ដឹងពីប្រវត្តិកើត ទៅនូវមុខងារ និងរបៀបបារបស់នៅវរបស់សហគមន៍ ។
- រៀបចំពេលវេលា និងទឹកនូវនូវការសម្របសម្រាប់កិច្ចប្រជុំ ។ សូមចងចាំថា ប្រជាជនមានជំនាញ និងការងារដែលវេលាភាសាច្តាសារ ដូចជាអ្នកប្រើប្រាស់កិច្ចប្រជុំក្នុងពេលវេលាភាសាច្បាស់ និងការងារដែលបានរាយការប្រជុំ ។
- ផ្តល់ដឹងដឹងដល់អ្នកចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំជាមុនតាមរយៈ លិខិតដូនដឹង ការចុះដល់មូលដ្ឋាន ការប្រកាស ជាសាធារណៈដោយសហគមន៍ជាល់ (Community Audio Tower) ។ ការចូកចាយប្រជានសហគមន៍ /មេគ្មិជាអ្នកអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងកិច្ចប្រជុំ ។ អាជីវកម្មនៃកិច្ចប្រជុំ និងការងារដែលបានរាយការប្រជុំ ។
- រៀបចំសម្ងាត់ និងការងារដែលត្រូវបានកិច្ចប្រជុំដែលបានរាយការប្រជុំ ។ ត្រួតពិនិត្យខើល ឧបករណ៍ បង្ហាញរបភាពឱ្យបានល្អ មុនពេលកិច្ចប្រជុំចាប់ផ្តើម ។
- រៀបចំកំន្លែងអង្គយោនីមានសម្របបំផុត ។
- បង្កើតឱ្យបានសម្រាប់ការងារដែលស្រាវជ្រាវ និងមានជាសុខភាព ។
- ធ្វើបទបង្ហាញដោយសង្គម និងមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់សម្រាប់សារការងារដែលបានរាយការប្រជុំ ។

- ເລືກອີກຈິຕູສູງຢູ່ເມນາຄາມບໍ່ທີ່ມີຄວາມຮັບຮັດຕູກເຕີ ອີນໂຫຍດສະບັບຕູກເຕີ ດັ່ງຕູກເຕີມານກາຕິກາຕູກ ອີນການ
ແບ່ງຜົນຍາກກຳນົດເຫຼົາເຊົາໄວ້ຕູກເຕີມາກຸ່ມັກໃຫ້ປຽບັງໆ
 - ສັນເພີ້ມບັນຫາຜົນກີບປຽບັງໆ ເບີຍບໍ່ທີ່ມີຄວາມຮັບຮັດຕູກເຕີ ອີນກຳນົດເຫຼົາເຊົາໄວ້ຕູກເຕີມາກຸ່ມັກໃຫ້ປຽບັງໆ
 - ບໍຕາປົກໃຈປະເມີນເປົາຍໃໝ່ເມື່ອກຳນົດເຫຼົາເຊົາໄວ້ຕູກເຕີມາກຸ່ມັກໃຫ້ປຽບັງໆ

ការប្រចាំឆ្នាំនៃក្រសួងការបរិជ្ជការយោបាយនៃតាមរយៈរាជរដ្ឋបាល

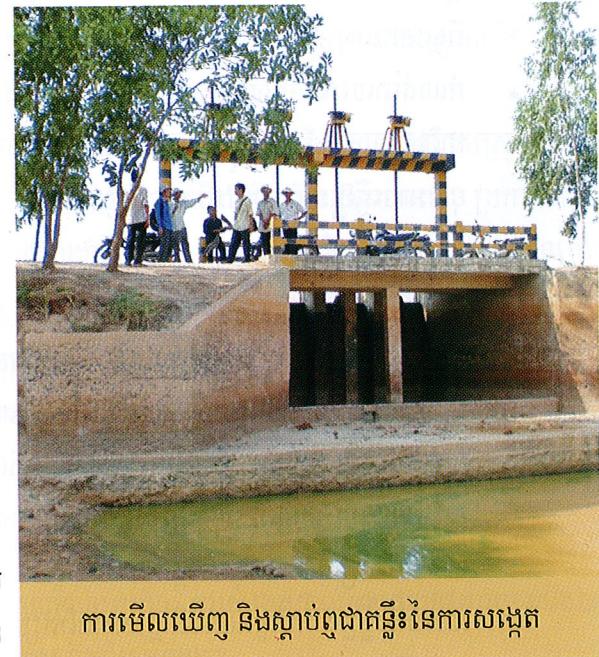
ភាគច្រើនសំណើនគរបាល

- គេរៀបចំកិច្ចប្រជុំក្រមតួច (មនុស្ស ៦-១០ឆាត) ដើម្បីធ្វើតាមទេសិបញ្ញា ប្រព័ន្ធបែណងជាត់លាក់ណាត់ ណាមួយ ។ អ្នកចូលរួមរាជនិយាយដោយសេវី និងថែករំលែកនូវគំនិត/រោបាលជាមួយត្នាទេវិញ ទៅមកដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាម ប្រព័ន្ធដាត់លាក់ណាមួយ ។
 - គេរៀបចំកិច្ចប្រជុំក្រមចំ ដើម្បីធ្វើបទបង្ហាញ និងផ្តល់ជាត់នូវលទ្ធផលដែលបានមកពីកិច្ចប្រជុំក្រមតួច ។
 - កិច្ចប្រជុំសហគមន៍/ក្រុម សម្របសម្រួលឱ្យមានការថែករំលែកព័ត៌មាន និងបច្ចុប្បន្ន ផ្តល់នូវវឌិតការនៃការសម្រេចចិត្តដោយប្រជាមិត ដីព្រឹកឱ្យមានសកម្មភាពជានូម ប្រមូលចាប់បើកិច្ចប្រជុំដែលការប្រើប្រាស់នូវមធ្យាតាយអភិវឌ្ឍន៍នានា តាមរយៈការថែករំលែកនូវភាពជាអ្នកដឹកនាំ ។ កិច្ចប្រជុំសហគមន៍/ក្រុម អាជបេណ្ឌនូវទំនាក់ទំនង និងភាពខ្ពស់កិច្ចប្រជុំជាមួយសមាជិកសហគមន៍ ប្រសិនបើវាគ្រៀបនៅតែ រៀបចំឡើងដោយភាពប្រព័ន្ធតែទៀត ។
 - ការប្រើប្រាស់នូវកិច្ចប្រជុំគ្នា ដើម្បីនិងអបករណី/វិធីសាស្ត្រ PRA ដែលទេរោត អាជីយក្នុងការពិនិត្យផ្តល់ជាត់ព័ត៌មានដែលមែនបាន ដើម្បីធ្វើនូវភាពខ្ពស់កិច្ចសម្រាប់ព័ត៌មានទាំងនេះ ។

କମନ୍ସଲେଖବ୍ୟାଙ୍କ

តើអ្វីជាការអនុញ្ញាតដែលចង់ ?

ការសង្គតជាការកត់សម្ងាត់ទៅតាមលំដាប់
លំដាយនៃហេតុការណ៍ និងជីវិ៍ការនោនាដែលមាន
នៅក្នុងមជ្ឈមានជូនឲ្យខ្សោន ។ “ការមិលយើពុ” និង
“ស្អាប់ពុ” ជាកតិថ្លែនការសង្គត ។ ការសង្គតផ្តល់
ឱកាសក្នុងការកត់ត្រាទិសកម្មភាព អាកប្បែរិយា និង
លក្ខណៈរួចរាល់ដូចង់ ដោយមិនចាំបាច់ពីនៅក្នុងប្រព័ន្ធនេះ
និងលទ្ធភាពក្នុងការងារផ្លូវការមិនឱ្យរបស់ប្រជាធិបតេយ្យ

การเมืองเย็น นิยมสถาบันผู้นำที่ไม่ได้เป็นการเมือง

ការសង្គមធ្វើចំណាំការសង្គមមួយបែប ដែលក្នុងនៅេះ អ្នកសង្គមត្រូវមានវត្ថុមានពិតប្រាកដក្នុងពេលបំពេញទូទាត់ដើម្បីពិនិត្យមិនមែនពីអ្នកដែលប្រជាធិនាទនៅផ្លូវព្រាណដែលមិនមែនភាពឱ្យអ្នកសង្គមធ្វើការយកចិត្តទុកដាក់លើកនៃជាក់ណាកំណាមួយដែលមានអារម្មណី វាអាចជាការសង្គម និងកត់ត្រាបាលក្នុងណាមួយបែបត្រូវនៃប្រជាធិនាទ កម្ពុជា ពីតិចការណ៍ ដែលរួមចំណាំការសង្គម និងចំណាំការសង្គមមួយរបស់ខ្លួនទៅប្រជាធិនាទ ។

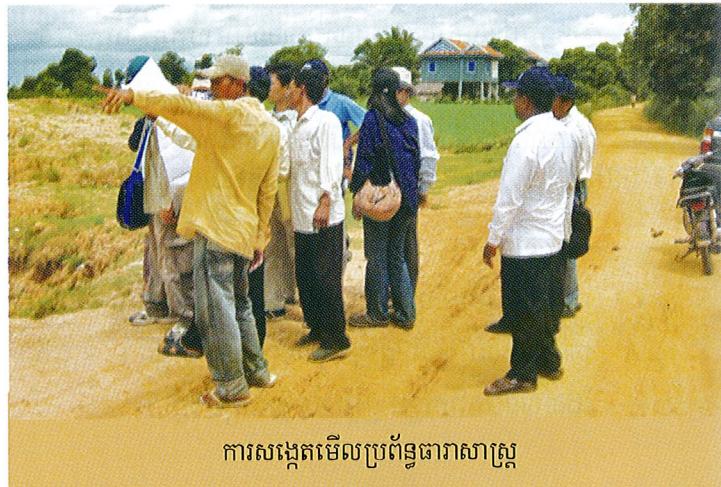
តើវិនិត្តដៃការសម្រេចដោយវាទីបច្ចុប្បន្ន ?

៩. តំណាក់រាល់រូប

- ដោយផ្តូរលើពេលវេលា និងធនាមានកំណត់អ្នកសង្គមពីរដ្ឋានលើសកម្មភាព ត្រួតពារណ៍ បុរាណការណ៍មួយចំនួនដែលចាំបាច់សម្រាប់ការវាយតម្លៃ។
 - បំបែកសកម្មភាព ត្រួតពារណ៍ បុរាណការណ៍មួយទៅ ទៅជាមាសធាតុរង។ គូររបៀបចំបញ្ជីការងារសម្រាប់សង្គម។ ប្រសិនបើអ្នកសង្គមចង់ធ្វើការវាយតម្លៃពីរវិញ្ញារ និងហេង្ហារចនាសម្ពន្យប៊វិន្ទុ ព្រមទាំងសម្រារៈដោយចំណែកដោយចំណែក អ្នកសង្គមពីររបៀបចំនួនរបស់ការពិភាក្សាផីរតុទាំងនេះ ដើម្បីសង្គម។
 - រួចរាល់ការកត់ត្រាតាមការសង្គមដូល ដើម្បីធ្វើឱ្យដោករាយសង្គមមានលក្ខណៈស្អែកដោយ និងជាមានបន្ថែមសំខាន់ទាំងអស់ព្រវ៉ាននសង្គម។ ទៅនេះនឹងធ្វើឱ្យសម្រួលដល់ការប្រមូលផ្តុំទិន្នន័យដែលបានមកពីការកំណត់បន្ថែមសង្គម។

- កំណត់ទីកន្លែងសម្រាប់សង្គត ហើយសម្រេចចិត្តថាគីឡូធូរធ្វើឱ្យមួយកន្លែង ប្រជើនកន្លែង ឬប្រសិនបើអាជ្ញាធម្មោះនៅ គេចាំបាច់គូរធ្វើការសង្គតឱ្យបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីឱ្យការសែន្យាយល់ពិស្ងានភាពអីមួយមានលក្ខណៈសម្រប និងឆ្លាត់លាស់ ។
 - កំណត់ពេលវេលាអីសម្របបំផុត ពីព្រះការកំណត់ពេលវេលាអាមេរោគសំខាន់ក្នុងការសង្គតផ្តល់ ជាតិសេសគូរធ្វើការសង្គតិហេតុការណីទៅក្នុងនៅពេលវេលាកើតឡើង ។ ការកំណត់ពេលវេលាអាមេរោគ

២. ការអនុវត្តន៍ការសង្គមពាមចម្លយឆ្នាំ

ការសង្គមមិនបាត់នជាភាសាអូរ

၃။ ကမ္မဘဒနိန္ဒန်

- ទិន្នន័យដែលបានមកពីសំនួរច្រេងបិទ អាចធ្វើការវិភាគជាយប្រើប្រាស់ខ្លួនដោយបង្ហាញចំណាំ ដូចជា: frequency counts និង cross-tabulation ។ ទិន្នន័យដែលបានមកពីសំនួរច្រេងបិទ អាចធ្វើការវិភាគជាយប្រើប្រាស់ការបាយលំដើង និងសុគ្រែលម្រាមឱ្យបានទូលំទូលាយ ។
 - ពិនិត្យមិនពីភាពជើងជាក់ និងសុពលភាពនៃទិន្នន័យ ។ បច្ចេកទេសសង្គមជាល់ងាយស្រួលនឹងមានភាពភាគច្រឡំ និងលំអេងដែលអាចជំនួយដែលជាកោតជាក់ និងសុពលភាព ប្រការនេះអាចកាត់បន្ថយតាមរយៈការពិនិត្យមិនពីភាពតំណាងឱ្យនៅសំណាក (ទីកន្លែង និងប្រជាធិបតេយ្យ) ដែលបានធ្វើសរើស តាមរយៈការប្រើប្រាស់ស្ថុវត្ថុសំនួរច្រេងបិទ និងផ្តល់ស្ថុវត្ថុដែលបង្កើតឡើងការសង្គតាមរយៈការធ្វើកំណត់ត្រាដែលការសង្គតាបានរៀល តាមរយៈការប្រើប្រាស់អ្នកសង្គមជាប្រចាំឆ្នាំ ទីកន្លែងនិមួយៗ ព្រមទាំងពិនិត្យផ្តល់ជាត់ដោយប្រើប្រាស់ស្ថុវត្ថុបញ្ជាក់ PRA ដែលទ្រូវត្រូវ ។ (ដកសែលដែលបានបង្កើត ឯកសាររបស់ CDIE លេខ ៤, ផ្លូវ ១៩៩៦ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសសង្គមជាល់)

ការរៀបចំរូបាយនៃការសម្រេចផ្តល់ជំនួយ

- ប្រសិនបើជាការអនុវត្តន៍ និងកត់ត្រាដាចលក្ខណៈប្រព័ន្ធ ការសង្គមដ្ឋាល់អាមេរិកលីស្សរៀកាយលំដើងបានយកឃើងលួយពីប្រចាប់នូវការ នៅពីការណែនាំ ដើរការការ និងទំនាក់ទំនង។
 - ការសង្គមដ្ឋាល់អាមេរិកលីស្សរៀកាយលីស្សរៀកាយ ដែលអ្នកដ្ឋាល់ពីមានមិនធ្វាប់បានដឹងប្រុមិនមានលទ្ធភាពពិណាងខ្សោយទាន់ត្រប់ត្រាជំ។
 - ទៅបីជាយ៉ាងណាក់ដោយ ការសង្គមដ្ឋាល់បាយក្សោលនិងមានភាពលំអេរ៉ឺងដោយសារអ្នកសង្គម។ រាល់សកម្មភាពទាំងអស់នៃការសង្គម អាមេរិកបានដោយអាកប្បេរិយារបស់ប្រជាធិបតេយ្យនិងយកមកសិក្សា។ ដូច្នេះអ្នកសង្គមគ្នារៀបចំរាយការពាណិជ្ជកម្ម និងការគិតផែលមិនពិតប្រាកដ។
 - មិនមែនជាការរួមបញ្ហាលោកវានការពិត ជាមួយនឹងស្មោះរបស់អ្នកសង្គមទេ។

ចាន់អនុសាស្ត្របាប្បួនសំខាន់ (KII)

តើអ្នកចុចនៅសង្គមនៃបាប្បួនដែលមែន?

តើត្រូវបង្កើចនាសម្បានសំខាន់ខ្ពស់ឡើងដូចម្ខោគ ?

- ពេជ្ជសវនធនធានសំខាន់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ។ ជនសំខាន់ត្រូវពេជ្ជមាននូយ្យម្នាក់ដែលមានចំណោះដឹង និងបទពិសោធន៍ជាតិផ្លូវបានបច្ចេកវិទ្យាបច្ចុប្បន្នវិញ រឿងវា ឬបញ្ហាដាក់លាក់ណាមួយ ។ ជនសំខាន់ត្រូវពេជ្ជមានលទ្ធភាពបញ្ហាកំហែងឆ្វាស់លាស់ពីពួកខ្លួនបាន ។
 - ធ្វើបច្ចេកសម្រាលសំខាន់មុខគ្មាន (face-to-face interview) ជាមួយជនសំខាន់ ។ វិធានាំខ្លួនអ្នកនិងក្រុមធ្វើ PRA ឱ្យពួកគេបានស្អាល់ ដោយធ្វើប៉ាន់ណាយឱ្យប្រាកដថាគារដឹងសំខាន់យល់ពីគោលបំណងដែលក្រុមធ្វើ PRA ចុះតាមមូលដ្ឋាន ។
 - ចាប់ដើមពិលក្នុងរោងគ្រឹះទូទៅដើម្បីឱ្យពួកគាត់មានភាពកំភ្លោះ (ice breaking) និងផ្តល់គិតភាពស្ថិតិជាមួយគ្មាន ។ អ្នកសម្រាលសំខាន់ដែលធ្វើនូវរបាយលំយើត្សថា វាអាមេរិកបានអនុញ្ញាតប៉ាន់ណាយលំនៃរទ្ធទៅជាមួន ហើយបន្ទាប់កម្រិតបានចូលដល់ដំណាក់កាលសិទ្ធិជាម្លោះ ។
 - បង្កើតនូវទំនាក់ទំនង និងការរោចរាប់ ។ យកចិត្តចុកដាក់ទៅលើអ្នកដែលដឹងសំខាន់និយាយ ។ កំទុកឱ្យអ្នកដែលដឹងសំខាន់ដើរការ ។
 - អ្នកសម្រាលសំខ្លួនដែលជាអ្នករួមក្នុងក្រុមការ ។ យកចិត្តចុកដាក់ទៅលើអ្នកដែលដឹងសំខាន់និយាយ ។ កំទុកឱ្យអ្នកដែលដឹងសំខាន់ដើរការ ។
 - អ្នកសម្រាលសំខ្លួនដែលជាអ្នករួមក្នុងក្រុមការ ។ ទំនាក់ទំនង និងធ្វើបច្ចេកបង្ហាញព្រមទាំងបិន្ទុប្រសិទ្ធភាព ។ អ្នកដែលដឹងសំខាន់ដើរការ និងការប្រើប្រាស់ការពិភាក្សាបែងចែកជាអ្នកដែលដឹងសំខាន់ដើរការ ។
 - ស្ថិតិភាពត្រាមឱ្យបានស្រីឡើងបាន ។ ពេលខ្លួនអ្នកសម្រាលសំខាន់ដើរការ និងការប្រើប្រាស់ការពិភាក្សាបែងចែកជាអ្នកដែលដឹងសំខាន់ដើរការ ។

ប្រើប្រាស់ បន្ទុកមាននឹងជាមួយដែល
សំខាន់ដើម្បីស្លែងយោលពីប្រធានបទ
បញ្ហា ហើយវារាជរដ្ឋបាត់លាក់ណាមួយ

କୋରଟର୍ ପ୍ରକାଶନ ଏବଂ ପରିଚାଳନା କାନ୍ତିକାରୀ କାନ୍ତିକାରୀ କାନ୍ତିକାରୀ

- គេបើក្រាស់បទសម្ងាត់ជាមួយដនសំខាន់ ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានអំពីរឿងវា បុបណ្តាញមនេយោកុង សហគមន៍ ។
 - KII ដូចខិរួត្យមធ្យី PRA នៃស្អែកយល់ពីសមត្ថភាពយល់ដឹង និងជីវិតុកមិត្តរបស់អ្នកស្រុកលើរឿងវា ជាកំលាក់រាយមួយ ដែលមិនភាពពញល់តាមរយៈស្ថិតិថាន ។
 - ប្រើបាន KII ដើម្បីពិភាក្សាបញ្ជាផីក្នុងដែលទាក់ទងនឹងភាពមួយ (sensitive issue) ទទួលបានការពិភាក្សាដោយស្មោះត្រង់លើប្រធានបទណាមួយពីអ្នកផ្តើមពប ប្រទទួលបានព័ត៌មានសិទ្ធិថ្វី ដែលអ្នកត្រូវការ ។ ការពិភាក្សាបានប្រុមប្រុកលូ (ប្រើបំផុត ២ ទៅ ៣ នាក់) ហើយត្រូវបិយាកាសមួយដែលមស្រប ដែលក្នុងនោះបានត្រួតពិភាក្សាសិទ្ធិថ្វី និងស្មោះត្រង់ ។
 - ការប្រើប្រាស់និស់ដនសំខាន់ដែលត្រូវរាជជាការលំបាក ធ្វើយ៉ាងណាយឱ្យពួកគេអាចតំណាងឱ្យប្រវត្តិ និងទិន្នន័យទៅនាំមួលរបស់សហគមន៍ ។ លទ្ធផលដែលបានពិភាសម្ងាត់នេះអាចតំណាងឱ្យសហគមន៍ទាំងមួលលើក្រោតគោលការណ៍បែងចែកសម្ងាត់ជាមួយដនសំខាន់ប្រើប្រាស់ ដូចមួយក្នុងការប្រើបានបទសម្ងាត់ជាមួយដនសំខាន់ រួមជាមួយបង្ហែកទេស/វិធីសាល្ត PRA ដែលទេរីត ដើម្បីធ្វើឱ្យពិភាក្សាដែលទាន់មានលក្ខណៈអាចត្រួតពិភាក្សាបែងចែកអាចតំណាងឱ្យប្រភពព័ត៌មានទាំងមួល ។
 - មិនត្រូវមិនអើពិចំពោះក្រុមដែលមានឱ្យការសតិចក្នុងការចូលរួម (invisible group) ដូចជា : ស្ថិជនក្រុក កម្មាធារ កម្មានី ។

ការពិភាក្សាទំនាក្សុទស្សន៍ (FGD)

តើអ្នកបានពិភាក្សាប៉ាន្ត្រុចស្ថិត ?

ការពិភាក្សាជាប្រជម្លើល គឺជាការពិភាក្សាប្រជម្លើយដែលមានមនុស្សប្រហែលជាតិ នៅទី ១២ នាទី ៩៧ ឆ្នាំ ១៩៨៤ ក្នុងការពិភាក្សាថ្មោះ សមាជិកប្រជម្លើវាទិយាយដោយសេរីលិច្ឆានបទពិភាក្សាប្រជម្លើយ ។ FGD គឺជាឯិធីសាស្ត្របែបគុណភាពម្លើយដែលមានគោលបំណងប្រមូលនូវរាល់គិនធន/ទស្សន់នានា លិច្ឆានបទ ប្រព័ន្ធដែលជាកំណត់រាយការណ៍ ។

ເຕີກູ້ທະເຈົ້າຄາຕົວອຸປະກອດຫຼັກສູງແຫ່ງນີ້ແມ່ນຫຍຸ້ງແລ້ວ?

សមាជិកម្នាក់ដើយសរសេរលើក្រដាស បុគ្គារខ្មែរ ខណោះដែលម្នាក់ឡើងជាអ្នកកំពង់ត្រាភាល់ខ្លួនដែលការពិភាក្សា

- ព្រោយាមរុបចំ FGD ឱ្យមានលក្ខណៈអត្ថាគ្រឿត ហើយបង្ហាញការស្វែនដល់អ្នកចូលរួម។ ពន្លឺជាពេលបំណង និងជាគិរាការធ្វើ FGD ដោយបញ្ជាក់ថា អ្នកចង់ឱ្យអ្នកចូលរួមទាំងអស់ត្រា បង្ហាញនូវវគ្គិត/ទស្សន៍របស់ពួកគេអាចរាយការពិភាក្សា។ ធានាប់ពួកគេអាចរាយការរាយការសម្រាប់នីមួយៗ ទៅតិច ទៅខ្ពស់ទៅខ្ពស់។ សំរាប់អនុញ្ញាតពួកគេដើម្បីវិបីប្រាស់ម៉ាសីមិចតសម្រួលប្រសិនបើចាប់បាន។
 - គ្រប់បង្កិចឱ្យមានបច្ចុប្បន្នជាបាយលក្ខណ៍អ្នករសម្រាប់ការពិភាក្សា។ វាអាចត្រូវបាន តែបង្កិចជាសំណុរទម្រង់បើក។
 - សមាជិកក្រុមធ្វើ PRA ម្នាក់ដើរគូនាទិជាអ្នកសម្របសម្រួល និងជូនូរឱ្យមានការផ្តាស់ប្តូរនូវវគ្គិត និង ពិនិត្យ បុំន្តែមិនត្រូវដើរគូនាទិជាអ្នកជំនាញការលើប្រជាធិបទនេះទេ។
 - សមាជិកក្រុមម្នាក់ទេរសំរាប់ថ្វីជាអ្នកកំត្រាប់ប្រាក់ហើយសមាជិកក្រុមដែលទេរសំរាប់ថ្វីជាអ្នកសម្របសម្រួលនៅលើការខ្សោះ បុក្រង់ ចំណោកសមាជិកមួយចំនួនទេរសំរាប់អាបារសំរែះ និង កំស្តី: ។
 - អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវតែបានលើកទិកចិត្ត រស់រាយ និងលេងសិច្ច ព្រមទាំងបង្ហាញនូវការចាប់អារម្មណ៍របស់របស់ខ្លួនចំពោះគំនិតរបស់ក្រុមពិភាក្សា។ ហើយត្រូវសំណូរ និងលើកទិកចិត្តឱ្យមានបច្ចុប្បន្ន ដើម្បីឱ្យពួកគេបង្ហាញនូវទស្សន៍របស់ពួកគេ។ សូមចងចាំថាដោយការសម្រេចរបស់អ្នកចូលរួម បុត្រូវនោះទេ។ កំព្យាយាមរាយតម្លៃបើអ្នកចូលរបស់អ្នក ។ ត្រូវប្រយ័ត្នចំពោះការបញ្ហាសម្រេច ទិកមុខ និង ការយិករារបស់អ្នក ។
 - ពិនិត្យរបស់អ្នកដើរការពិភាក្សាដោយភាពសម្រាប់ ស្ថាប់ដោយយកចិត្តទិន្នន័យ និងជូនូរការពិភាក្សា

សមាជិកម្នាក់ធ្វើជាអ្នកសម្របសម្រួលដើម្បីជួរព្យូផលផែនការពីភាគរោងចាយ ផ្លូវបាល

ពីប្រធានបទមួយទៅប្រធានបទមួយទេរង់ត ។

- ដោះស្រាយស្ថានភាពប្រជាំងត្តុងពេលពិភាក្សា ។ ដោះស្រាយឱ្យត្រីមត្រូវជាមួយបញ្ហាដែនក្នុងដែលទាក់ទងនឹងអារម្មណ៍ (sensitive issue) ។ អ្នកអាជីវបំបកក្រុម FGD ទៅធ្វើអនុក្រុម ហើយអនុញ្ញាតឱ្យសមាជិកក្នុងអ្នកក្រុមសង្គម និងបង្ហាញពីរបស់ពួកគេទៅដោលក្រុមទាំងមួល ។
 - នៅចុងបញ្ហាប័ណ្ណការពិភាក្សា ផ្លូវតីការសង្គម និងពិនិត្យឡើងវិញ ដើម្បីស្វែងរកយល់ប្រាមពីអ្នកក្រុមរួមហើយថ្មីដែលអាចរកឃើញដែលពួកគេ ។ ជម្រាបដូចនេះពួកគេចាត់ទិន្នន័យបស់ពួកគេ ពីជាទុនចុះល្អូយមួយបាន សំខាន់ ហើយវានឹងត្រូវបានយកទៅប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលបំណងទៅការសិក្សា ។ ទូកឱ្យការសិក្សា អ្នកក្រុមរួមដូចនេះនូវរបាយបំបន់បញ្ហាប័ណ្ណការពិភាក្សា ។
 - អ្នកធ្វើកំណត់ត្រា គ្រក់គ្រានូវរាយលីខិត្តសារទាំងអស់ទៅការពិភាក្សាក៏ដូចជា អារម្មណ៍ ប្រព័ន្ធមួយ និងទិន្នន័យ សំខាន់ទៅការសហការជាក្រុម ។ ការរាយការនេះនឹងធ្វើការមួយក្នុងបញ្ហាប័ណ្ណការពិភាក្សា និងដែលការ ក្រុមនឹងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យអ្នកអាជីវិនិច្ឆ័យលើសុពលភាពទៅពីមានដែលទទួលបានពី FGD ។
 - របៀបរួមដែលត្រូវកំណត់ត្រាប្រចាំមានៈ៖
 - កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលា ទិន្នន័យ
 - ឈ្មោះ និងមិនកូលកូណា៖របស់អ្នកក្រុមរួមមួយចំនួនដែលត្រូវការ
 - ការពិណិត្យនោះទៅពិភាក្សាសារប់របស់ក្រុម (កម្រិតទៅការចូលរួម វត្ថុមានរបស់អ្នកក្រុមរួម សំខាន់ៗ កម្រិតទៅការចាប់អារម្មណ៍) ។
 - ទស្សន៍របស់អ្នកក្រុមរួម ដោយកំពង់ត្រាមឱ្យបានចេច្ចាមពាណិជ្ជកម្ម ទៅតាមពាក្យសំដើរ

អីបានជនប្រាក់ពាណិជ្ជកម្មខ្លួនខ្លួន ?

បច្ចុប្បន្នសំណង់ពាក្យលាល្អរោបាយ តើជាការស្នូលមានឃើញដែលធ្វើការរៀបចំទុកជាមុននូវសំនួរមួយចំនួន ហើយសំនួរនឹងត្រូវឈើកឡើងនៅក្នុងកំឡុងពេលសម្រាលសំខាន់។ អ្នកធ្វើបច្ចុប្បន្នសំណង់មិនចាំបាច់រៀបចំប៉ុណ្ណោះទេ គោរពត្រូវបានបង្ហាញដោយមានប្រធានបទ ប្រធានបទរង និងសំនួរសំខាន់។

បច្ចនមាសនៃពាក់កណ្តាលល្អបរយត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ទៅក្នុង PRA ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យសម្រាប់ធ្វើការអង់គ្គបបំមប្រើក្នុងគោលបំណងធ្វើការស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍ និងធ្វើការផ្សេងៗផ្សាយ។

ប្រធ័នផែបទសម្បាលសំពាក់កណ្តាលរៀបរាយ

- ១.បទសម្រាលនៃជាតុក្រុម
 - ២.បទសម្រាលនៃជាមួយដែនសំខាន់
 - ៣.ការពិភាក្សាបាតក្រុមស្នូល
 - ៤.បទសម្រាលនៃជាលក្ខណៈបច្ចនា

៩. បន្ទុកសម្រាប់ជាអ្នករបាយ

- សម្រាប់ប្រមូលព័ត៌មានទូទៅនៅក្រុមសហគមន៍ ។ គោលប្រជាសងម្គាល់ដែលបានរៀបចំឡើងនៅក្នុងការអនុវត្ត ។ វាមានសារ៖សំខាន់ណាយសំខាន់ក្នុងការទទួលបាននូវការពិពណ៌នាទីសហគមន៍ទាំងមូល បុផ្ទះកណ្តាលមួយរបស់សហគមន៍ ។
 - វាមានលក្ខណៈសំខាន់ណាយសំខាន់នៅចុងបញ្ហាបែនការអនុវត្ត ដើម្បីធ្វើការពិភាក្សាតាមទៅលើបញ្ហាដែលមានភាពចំរួចចំរាស់ បុសនូវនាសារដែលអ្នករួមិបានផ្តល់នូវថ្មីថ្មីដៃរៀបចំនូវក្នុងប្រសិទ្ធភាពនៃបញ្ហាបែនការ ។
 - ប្រសិទ្ធភាពនៃជាត្រូវតាមលក្ខណៈសម្រេចបេទ សម្រាប់បញ្ហាដ្ឋានលើក្នុងសង្គមដែលទាក់ទងនឹងអារម្មណី (socially sensitive issues) (ផ្តូចជាតា ចំណុល បំណុល បុ លទ្ធផាត់ផ្តល់ផ្តល់បញ្ហាបាបារា) ហើយអាចផ្តល់នូវថ្មីថ្មីដែលមិនពិតប្រាកដ ប្រសិនបើពួកគេនៅក្រោមតួនាទីពិនិត្យបញ្ហាបែនការ បុអ្នកដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់បានច្បាប់ ។
 - ប្រសិទ្ធភាពនៃជាត្រូវតាមអាចបង្ហាញនូវឧតមភាពរបស់ប្រជាធិបាល ជាដាយក្នុងដែលមានត្រូវបានប្រើប្រាស់បានច្បាប់ ។

- ផ្នែកអារម្មណ៍ (នីរីយហត់ ចាប់អារម្មណកិច្ចការបញ្ហាមធិ...)
 - វាក្សសព្វដែលគេបើប្រាស់ជាតិសេសនៅក្នុង FGD ដែលនឹងជួយសម្រួលដល់ការបង្កើតបញ្ជីសំនួរ សម្រាប់ប្រមូលទិន្នន័យ និងផលិតផ្ទុវសម្ងារ៖ ដើម្បីសម្រាប់ធ្វើការបញ្ហាកំ និងធ្វើឱ្យជាត់ ។
 - ការពិភាក្សាដាចេក្តារៗបុគ្គលក្នុងពេលសម្រាក បុក្រាយពេលដែលការប្រជុំនានបញ្ហាប់
 - តួនាទីបន្លឹមសម្រាប់អ្នកកត់ត្រាតីជួយជាស់ពីវ៉ានាយកចិត្តទុកដាក់របស់អ្នកសម្រប សម្រួលចំពោះយោបល់នានាដែលមិនបានទទួលពិអ្នកចូលរួម និងប្រធានបទនានាដែលមិន ទាន់បានធ្វើ ។
 - ជាទូទៅ FGD មានរយៈពេលប្រមាណជាតិ មួយម៉ោងកន្លែង ទៅពីរម៉ោង ។ អាហារសំរាគ និងកោសជួយ ត្រូវបានគេផ្តល់ជូនក្រោយពេលការពិភាក្សា ។
 - ក្រោយពេលបញ្ហាប់ FGD ក្នុងធ្វើ PRA ធ្វើការជាមួយគ្មានដើម្បីបំពេញបន្លឹមលើកំណត់ត្រាដែលបាន ទទួលក្នុងពេលពិភាក្សា ។ នេះជាបោរពនៃរាយការដែលបានរាយការក្រុមស្នូល និងអ្នកដែល ត្រូវធ្វើសំបុរសក្នុងប្រធានបទមួយចំនួន នៅពេលសម្របសម្រួល FGD បន្ទាប់ ។
 - សរសើរបាយការណ៍ដោយចាប់ដើមពី ការពិណិត្យពីគោលបំណងនៃការពិភាក្សាដាចេក្តារៗ ការ ធ្វើសវិស និងការរៀបចំអ្នកចូលរួមក្នុងការពិភាក្សា ប្រមូលដំបោះដែលបានរាយការក្រុម ធ្វើជួយដែលអ្នកអានអាជវាយតម្លៃពិសុធទាត់នៃលទ្ធផលដែលបានរាយការណ៍ ។
 - បង្កើតឡើងដែលដោយជាត់ក្នុងជាមួយនូវបញ្ជីប្រធានបទ និងគោលបំណងនៃការធ្វើ FGD ។

ភាគច្រើនកំណត់ភាគអ្នករាជ្យជាក្រុមស្ថិជ

- FGD ផ្នែកនូវអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងការប្រមូលស្តីពីការប្រជុំនៃក្រសួងពេទ្យដែលបានប្រជុំនៅក្នុងសហគមន៍/ប្រព័ន្ធដាកេសាស្ត្រទទួលយកបានយ៉ាងណ្ហុ។
 - FGD បង្ហាញនូវរក្សាទុលេស្សីរោង: អត្ថប្រិយ ដែលទាំងនេះស្តីពីការប្រជុំនៃក្រសួងពេទ្យដែលបានប្រជុំនៅក្នុងសហគមន៍/ប្រព័ន្ធដាកេសាស្ត្រទទួលយកបានយ៉ាងណ្ហុ។
 - FGD អាជីវិតបានប្រើប្រាស់ដើម្បីស្លែងយល់ពីខ្លួនឈាមរារ៉ែនលទ្ធផលរបស់ PRA ដែលមិនអាចបង្ហាញពេទ្យដែលបានប្រជុំនៅក្នុងសហគមន៍/ប្រព័ន្ធដាកេសាស្ត្រទទួលយកបានយ៉ាងណ្ហុ។
 - គោប្រឹប្រាស់ FGD ដើម្បីធ្វាន់លើការងាររោងចាយ និងកំណត់ស្តីសម្រួលិកក្នុងទីតាំងនៃការងាររោងចាយ ដោយព្យាយាយការងាររោងចាយ និងមូលដោតឱ្យបានសិក្សាប្រចាំថ្ងៃ។
 - ទោនការងាររោងចាយ និងកំណត់ស្តីសម្រួលិកក្នុងទីតាំងនៃការងាររោងចាយ និងមូលដោតឱ្យបានសិក្សាប្រចាំថ្ងៃ។

២.បទសម្ងាត់ជាមួយជនសំឡាល់

- សម្រាប់ប្រមូលព័ត៌មានពិស្ងារ
 - ដួងសំខាន់ថ្មីទានវិនិច្ឆ័កថា មានលទ្ធភាពផ្លូវការនឹងសំនួរដែលទាក់ទងនិងចំណោះដើម និងសិរិយាបទ របស់អ្នកដៃទេ ជាតិសេសទាក់ទងនិងដំណើរការប្រព័ន្ធដូចណាយ ។
 - ពិមានសារ៖សំខាន់ក្នុងការប្រមូលព័ត៌មានសិធន៍ប្រាំទាក់ទងនឹង ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់សហគមន៍ ប្រកួល ។
 - ត្រូវប្រើប្រាយផ្ទាល់ផ្តល់ព័ត៌មានទិន្នន័យទៅក្នុងការងារ និងការប្រើប្រាយក្នុងការពិនិត្យ ។

៣.ការពិភាក្សាជាគ្វុមសុខ

- FGD ត្រូវរៀបចំឡើងដើម្បីពិភាក្សាលំអិត លើប្រធានបទជាក់លាក់ណាមួយជានួយក្រុមមនុស្សមួយក្រុម តួចដែលមានចំណោះដឹង និងមានចំណាប់អារម្មណ៍ លើប្រធានបទពិភាក្សា។
 - អ្នកសម្របសម្រលេត្តផ្លូវឱ្យមាន ដើម្បីធានាទីតាំង នូវការពិភាក្សាដែលមិនមានភ្លាយពិប្រធានបទដើម្បី និងមិនឱ្យមានសិក្សាការិយាលោត្រួតព្រាករពិភាក្សា តែមាក់នៅ។

មួយក្រុមតួច ដើម្បីពិភាក្សាលើប្រជាន់បទ/
បញ្ជាដាក់លាក់

៤. បច្ចសមាសន៍ជាលក្ខណៈបុគ្គល

- សម្រាប់ប្រមូលពីពិមានតាមត្រួសរ និងតំណងឱ្យពិត្យ
 - បុគ្គលុសទ្វាមួយចំនួនធ្វើវាទានិស្សមាននៃលើប្រជាធិបតេយ្យ
 - ពីពិមានដែលទទួលបានពិបទសម្បាលនៃជាមួយបុគ្គលម្នាក់ ពិមានលក្ខណៈផ្តាល់ខ្លួនជាងបច្ចេកទេសនៃជាក្រុម។
 - វាអាចផ្តល់នូវពីពិមានដែលសិធម៌ថ្វារិលើប្រជានបច្ចេកទេសការសិក្សា។
 - វាជំនឹងជាបានបង្ហាញឡើងឱ្យលោកស្រីកុងសហគមន៍ ពីព្រោះអ្នកផ្លើយតបមានអារម្មណីថាថាចុកគេមានសិទ្ធិឯាយដោយសេវី ដោយសារការនៃពិមាន

បចស្ថាសនឹជាលក្ខណៈបុគ្គលក្រវត្ថិទៅក្រោម
បចស្ថាសនឹជាប្រមដើម្បីទទួលទានរាជការនាមសីជ្រប្រា

អ្នកជិតខាងរបស់ពួកគេ ។ វាក៏មានភាពឈរយ៉ាង្មុលដឹងដែរគុនការពិភាក្សាបិបញ្ជីរាណក្នុងសង្គម ។
ប្រសិនបើបទសម្ងាត់ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅតាមរាល់ស្រ ចំការគេរាជធ្លើវិញដើម្បីបង្ហាញរបស់កសិក
តាមរយៈការសង្គតជាតិលើក្នុងធនធាន បុករាជអនុវត្តន៍ហច្ចកទេសកសិក ។
បទសម្ងាត់ដោមឃើមឃើមក្នុមិធ្យុងទានាលើប្រជាពលរដ្ឋតែម្មយ នឹងបង្ហាញយើងឆាប់របៀបនេះ ទស្សន៍
គឺយាប់ច និងយុទ្ធសាស្ត្រធ្លើរាជធ្លើសង្គម ។
ធ្យែសរាយការធ្វើបទសម្ងាត់ដោមឃើមឃើមតែបុរស ធើម្យកំខុំមានភាពលំអៀន

តើវិនិច្ឆ័យបានរួមចូលរួមក្នុងការបង្កើតរឹងរាល់នៅក្នុងប្រទេសខ្មែរ ?

ចំណេះសង្គម

- ក្រោមឱ្យជាប្រធ័នដើម្បីសម្រាត់
 - ជាកំភាគជាមួយនូវគំរូណែនាំសម្រាប់សម្រាសន៍ បុបត្តិគោលដែលមានសំនួរសំខាន់ៗសម្រាប់ប្រជាធិបទដែលទាក់ទង។
 - ដើម្បីសរើសរួចក្រុមអ្នកសម្រាសន៍ដែលសម្រេច ក្រុមសម្រាសន៍គ្រមានសមាជិកពី ២-៣នាក់ ដោយមានដំឡាតាំខ្ពស់ត្រាត្រា។
 - ចាត់ចាត់ក្នុងក្រុមអ្នកសម្រាសន៍នាស់វិនិត្តក្នុងការរសរ និងកត់ត្រា។ ត្រូវបានសម្រាប់សមាជិកក្រុមត្រូវវិតែកត់ត្រានូវរាល់សំនួរ និងចេញឈ្មោះដែលបានពិបេទសម្រាសន៍។ កំឡុងពេលដែលសមាជិករាយការអ្នកស្តីពីក្រុមអ្នកដោយសំនួរ អ្នកដោយសំនួរទៅត្រូវកត់ត្រា។
 - ដើម្បីសរើសសំណាករួមប្រជាធិបទ ដោយផ្តើកទោល់ឈើពីមានដែលឆ្លាប់ដឹងកន្លែងមក ទាក់ទងនិងចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងកត្តាបាក់ព័ត៌មានទៅក្នុងខ្លួនទៅត្រូវកត់ត្រាដោយទៅត្រូវកត់ត្រាដោយ ស្ថានភាពត្រូវសារអ្នកចូលរួមអ្នកមិនចូលរួមនៅក្នុងក្រុមវិធី។
 - សេចក្តីពីពេលវេលាបំពេញការងារតាមដឹកនាំការ និងប្រចាំថ្ងៃទៅក្នុងក្រុម មិនត្រូវពេលសម្រាសន៍។

លេខសម្រាប់

- ចាប់ដើមដោយការធ្វើការស្ថាគមន៍ ហើយណែនាំខ្លួននិងប្រាក់ពីមួលហេតុដែលអ្នកមក ឬបង្ហាញថាប្រាក់របស់អ្នកមកនេះគឺជាគាល់បំណុញ ដើម្បីស្មាប់ និងរៀនសូត្រពីអ្នកភូមិ/កសិករ ។ ប្រាក់តាត់ពីរបៀវប៉ែល យើងធ្វើសិរីសាត់យកមកធ្វើបទសម្ងាត់ ។
 - ដើម្បីទទួលបាននូវចម្លើយដែលមានភាពដើរកំ និងមានពម្រាកាទ ក្រុមអ្នកសម្ងាត់នឹងត្រូវធ្វើការ សន្យាតានិងផ្តល់ផែនប្រយោជន៍ទៅថ្មីមុខដល់កសិករ/អ្នកភូមិឡើយ ។
 - ស្មើរសំនួរការអនុញ្ញាតពីអ្នកធ្វើយកបានដើម្បីធ្វើការកត់ត្រាតូចកំឡុងពេលសម្ងាត់ ។
 - ធ្វើបទសម្ងាត់នឹងកុងទម្រង់ជាការសន្យាយៗនៃសាមញ្ញជាដែងការស្តារសំនួរឡើយ ។ ព័ត៌មានសំខាន់ៗត្រូវ តែទទួលបានជាប់ណើវរិទាមរយៈការរូមបញ្ចប់ត្រានៃការសាកស្បែរ និងការពិភាក្សា ។
 - ត្រូវប្រើប្រាស់តូចចំពោះសំនួរដែលអាចបង្កើតមានភាពចំឡុងចំរាល់

- ព្រាយាមយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះបចសម្ងាល់នឹងតាមពេលវេលាដើម្បី
 - ត្រូវមានភាពទន្ល់ក្នុង និងមានការគោរព
 - ធ្វើសវាងការបង្រៀន និងណែនាំ
 - បង្ហាញឱ្យយិត្តិការចាប់អារម្មណីលើចម្លើយរបស់អ្នកផ្តើមបច្ចុប្បន្ន
 - ព្រាយាមឱ្យអស់លទ្ធភាពក្នុងការបើប្រាស់ការសាធារណ៍ដើម្បីនិងអ្នកផ្តើមបច្ចុប្បន្ន
 - អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកផ្តើមបច្ចុប្បន្នជាមួយប្រចាំថ្ងៃ
 - ទុកដាក់ឱ្យសមាជិកក្រុមម្នាក់ បញ្ចប់នូវសំនួររបស់កាត់ ដោយកំកាត់សំណើ
 - បើកតំនិតឱ្យឡាយ ទទួលស្ថាល់ការពិត និងសង្គតមិនពិកត្តដែលមិនទាក់ទងនឹងពាក្យសំដី អាកប្បែកិរិយា និងការប្រើការ (ការសាកាយវិការ) ។
 - ធ្វើសវាងការវិនិច្ឆ័យ សំនួរដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណួរ និងសំនួរដែលអាចផ្តើមបច្ចុប្បន្នដោយពាក្យ "បាន បុ ទេ" ។
 - បើប្រាសិវិធីសារិបក្នុងការវាស់ស្អែងចិត្ត ដើម្បីឱ្យបញ្ជូនឱ្យអ្នករួម/កសិករផ្តើមឱ្យបានរៀបចំប្រចាំថ្ងៃ ។
 - ប្រមូលនូវកំណាត់ត្រា/របាយការណ៍ ស្ថិតិក្នុងតំបន់ ការចាត់ថ្នាក់តំបន់ និងលក្ខខណ្ឌតំបន់ កំណាត់ពីរបីនិទាន និងសុវារណិតជាមិះ ។
 - សំនួរអ្នកប្រចាំបានចងក្រោងទីនៅដោយផ្តើកលើ :
 - ទិន្នន័យមានឆ្នាប់ (ពីពិមានបានមកពីស្តិតិ របាយការណ៍ និងដែនទី ដែលមាន ១៧ ។)
 - បញ្ជីប្រជានបទ និងប្រជានបទរងគ្រាល់ខ្លួន
 - ការសង្គតផ្ទាល់ និងលទ្ធផលដែលកែតែចេញពីការអនុវត្តន៍បច្ចេកទេសដៃទៀត (ការចាត់ថ្នាក់ និងការធ្វើដំណើរការ) ។
 - រក្សាយុវតំនិកបោល និងការស្ថិតិបានរហស់អ្នកដាច់ដោយផ្តើកពីពិមានដែលទទួលបានពីបចសម្ងាល់នឹង ។
 - ដើរីដើរីចំពោះមិនបានប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ និងមិនត្រូវធ្វើការស្ថិតិបានដោយផ្តើកលើចម្លើយរបស់អ្នកផ្តើមបច្ចុប្បន្ន ។
 - បចសម្ងាល់និមិនគ្នាអាមរបយៈពេលយុវជនពីរម៉ោងនៅលើទៅទៀត ។
 - អ្នកសម្ងាល់និមិនគ្នាអំណរគុណចំពោះការចំណាយពេលវេលា និងការចូររូមរបស់កសិករ

ក្រោយបទសម្បាលនៃ

- សរស់កំណត់ត្រាយុទានរបស់ក្រោយពេលបន្ថែមអាសន៍ ។ ក្រុមសម្ងាត់គឺជាបង្កើតភាគរក្សា និងសរស់កំណត់សម្ងាត់មុននឹងធ្វើបច្ចេកដៃសម្ងាត់នៃបុគ្គល បូក្រុមធ្វើឡើងឡើត ។ រាល់ព័ត៌មានលំអិតគ្គរកត្រា ភ្នាមដើម្បីធ្វើសវាងការក្រោច ។ ក្នុងករណីបានតែព័ត៌មានមួយចំនួន ក្រុមអ្នកសម្ងាត់នឹងអាចត្រឡប់ទៅវិញ ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម ។
 - រាល់ការកែវប្រហែលដំនួរ បូក្រុមកទេសសម្ងាត់នឹងអាចធ្វើឡើបានមុនការសម្ងាត់ ។ បន្ទាប់មកដោយកាលបន្ទូនដែលដែលបានមកពីបច្ចេកដៃសម្ងាត់នឹងការក្រោចបង់បញ្ជីសំនួរសម្រាប់ធ្វើការប្រមូលទិន្នន័យ នៅពេលក្រោយ ។

- ផែងដ្ឋានតំបន់ខាងជើរអាមេរិក

គិប់ស្រាវជ្រួយក្នុងវគ្គភាពពាណិជ្ជកម្ម

- បើច្បាស់នូវពាក្យជីថ្មី ឬ យ៉ាង (អ្នកណា ឬ កន្លែងណា ពេលណា ហេតុដី ដោយវិធីណា) ឱ្យបានចែង តាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើឡើង។ ទេសបិយាយនេះគឺ ពាក្យទាំងនេះត្រូវបានបើច្បាស់សម្រាប់ ចំនួនមួយចំនួនប្រឈានៗ។
 - ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានបន្ថែម សំនួរត្រូវបានព្រឹកឱ្យការពេទ្យលាយ និងមានការប្រើបង្រៀនតាមឱ្យចែង (comparative nature) “តើមានលក្ខណៈខ្លួនគ្នាតំបន់យ៉ាងដូចមេដែរ?” “តើមនូយដែរឡើង?”
 - ដៃវាងរាយការធ្វើឈោះនិងប្រជាធិបតេយ្យសម្រាប់ប្រជាធិបតេយ្យ បុរីអ្នកភូមិ
 - ដៃវាងរាយការជួយអ្នកភូមិ/កសិករក្នុងការបញ្ចប់នូវប្រយោគរបស់កាត់ទេសបិជាកាត់មានការលើបាក ភូមិការពន្លឺលើកំដោយ។
 - កំបែលឯងចំនួយអ្នកភូមិយកដោយបើពាក្យសំដីរបស់ខ្លួនឯង។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ភូមិការយល់ ពីអ្នកភូមិយកដោយបានកាត់សំដោយ។
 - ចំណាច់ត្រូវស្មូរសំនួរដោយប្រើបាយបើច្បាស់ពាក្យដែលអ្នកសម្រាប់មិនទម្រាប់បើ បុរាណក្រដែលអ្នកសម្រាប់ត្រូវដោយបើច្បាស់ភូមិយកដោយ។

អារម្មេត្ត ព្រឹនសំបាលនៃការបង្ហាញទិន្នន័យ

- បទសម្ងាត់ពាក់កណ្តាលរៀបរាយ គឺជារឹងសាស្ត្របែបបិទាមាមួយដែលប្រើប្រាស់នៅក្នុងការ ស្វែរ ជ្រាវ ផ្តៃកវិទ្យាសាស្ត្រសង្គម ហើយអាជប្រើប្រាស់បានលក្ខណ៍ PRA ដើម្បីប្រមូលពីមានសម្រាប់ធ្វើការអង្គភាព បច្ចុប្បន្នប្រព័ន្ធដាភាសាស្ត្រ ។
 - បទសម្ងាត់ពាក់កណ្តាលរៀបរាយមានលក្ខណៈថ្មប្រុលពេល គឺសំនួរនឹងអាជីវកម្មឱ្យ ក្នុងកំឡុង ពេលសម្ងាត់ដោយឡើងទៅតាមចែងចាំបស់អ្នកផ្តើមពេល ហេតុផ្ទៃចេះហើយ បទសម្ងាត់មាន លក្ខណៈដូចការសន្និន្ត ជាដាច់ការសូរសំនួរដែលត្រូវមកដាមុន ។
 - បទសម្ងាត់ពាក់កណ្តាលរៀបរាយ អាជធ្វើឱ្យអ្នកអង្គភាពទទួលបានចំណោមដើម្បីជំនួយ និងការបណ្តុះបណ្តាលខស់ ។
 - បទសម្ងាត់ពាក់កណ្តាលរៀបរាយកំទាមទារដែលផ្តល់នូវពេលវេលានៅ និងចាមពលក្នុងការប្រាប់ប្រង និង វារីកពីមាន ។

ប្រព័ន្ធសាស្ត្រ

តើមីនិជ្ជវេយ្យប្រព័ន្ធសាស្ត្រ ?

ប្រវត្តិសហគមន៍ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជាមួយដើរការណ៍សំខាន់ដែល
កើតមានក្នុងសហគមន៍ និងសារសំខាន់របស់វាក្នុងការយល់ដើរពីស្ថានភាពនាថលបច្ចុប្បន្ន ។ ប្រវត្តិហេតុការណ៍ និង
បច្ចិតេយននៃដែលពាក់ព័ន្ធ ជាងមួយតាមរាល់ក្នុងការយល់ដើរពីស្ថានភាពនាថលបច្ចុប្បន្ន ។

តើត្រូវបានប្រព័ន្ធសាស្ត្រឡើងឡើង ?

- ប្រមូលព័ត៌មានតាមរយៈប្រភពនកសារដែលមានត្រាប់ (សៀវភៅ របាយការណ៍...) និងបទស្អាតសំខាន់ជាមួយដើរពីសំខាន់ (មនុស្សរឿងបំណាល់ មេដឹកជញ្ជា ព្រៃប្រែក្រោត ព្រះសង្គ...) ។
- អពេក្រុងសំខាន់ដើរពីការប្រជុំ
- ធ្វើការណែនាំខ្លួន និងក្រុមធ្វើ PRA ដោយសង្ខេប បន្ទាប់មកប្រាប់អ្នករួម និងកសិករពីហេតុផល ដែលមកទីនេះ ។ ពិសេសបង្ហាញពីមួលហេតុដែលក្រុមធ្វើ PRA មានចំណាប់អារម្មណ៍ទៅលើប្រវត្តិហេតុការណ៍នៅក្នុងសហគមន៍នេះ ។ សារសំខាន់នៃហេតុការណ៍ពីអតិតាល គឺផ្តល់ជាប្រយោជន៍ ដែលការយល់ដើរពីស្ថានភាពនាថលបច្ចុប្បន្ន ។
- គូសតារាងដោយចំណាប់រយរប្បន្ន ។ ជូរយនឹមួយសម្រាប់រយៈពេល (ឆ្នាំ ខែប្រើសិនបើអាមេរិក) ដែលហេតុការណ៍កើតឡើងនៅក្នុងសហគមន៍បុរី ។ ជូរយនឹមួយសម្រាប់បង្ហាញពីប្រព័ន្ធបាន ដែលកើតឡើងនៅក្នុងកំឡុងពេលនោះ ហើយជូរយនឹមួយសម្រាប់បង្ហាញពីក្នុងការប្រព័ន្ធដែលកើតឡើងនៅក្នុងសហគមន៍នេះ ។
- សាកស្ររអ្នករួម/កសិករពីប្រព័ន្ធសំខាន់ដែលកើតឡើងនៅក្នុងសហគមន៍/ក្នុងហេតុការណ៍ កើតឡើងពេលណារា ? នរណាថ្មីមួយមក្ខុងហេតុការណ៍នោះ ? តើវាបានត្រូវដែលដោះស្រាយមេដ្ឋាន (វិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន) ទៅលើនរណា ?
- ហេតុការណ៍សំខាន់ដែលត្រូវដោក់បញ្ហាឯុទ្ធមាន :
 - ការតាំងទីលំនៅក្នុងរួម
 - ការបង្កើតក្រុមមនុស្សនៅក្នុងរួម (ជាងវការ មិនជូវការ)
 - ការធ្វើឡើងនូវដីជាពេទ្យ
 - ការស្វែបនាបង្វាន់នៅក្នុងនៅប្រចាំរយៈថ្ងៃថ្ងៃ (សាងសង្គម មណ្ឌលសុខភាព ផ្សារ)
 - ការណែនាំពីការណែនាំពីការណែនាំ
 - ការណែនាំប្រព័ន្ធដូនដែលកសិកម្ពុទំនើប (ពុំដែលជូនលំនូវទិន្នន័យសំខាន់ ត្រាក់ទៅ ដើ)
 - ការណែនាំពីវិធីសាងសង្គមអភិវឌ្ឍន៍នានា
 - ការរំលែកពេទ្យ ក្រោមទីកន្លែង

- បម្លាស់ប្រកម្មសិទ្ធិដីជី
- បម្លាស់ប្រកម្មដីជីករដ្ឋាមាល និងស្ថាប័ន
- ព្រឹត្តិការណ៍នៃយោបាយសំខាន់
- ការចេញចាយលំដ្ឋកនយោបាយ/សង្គម
- និងចំនួចដោយចំណែកដែលបំណងនៃការសិក្សា/បញ្ហា/ការចាប់អារម្មណ៍ ។

រាយក្រឹត្យប្រព័ន្ធសាស្ត្រ

- ធ្វើការដោយជ្រើនព័ត៌មានប្រព័ន្ធដែលមានពីប្រភពដោយចំណែក
- ប្រើប្រាស់ប្រវត្តិហេតុការណ៍ដើរពីស្ថានភាពនាថលបច្ចុប្បន្ន និងក្រុមធ្វើឡើងនៅក្នុងសហគមន៍/ក្នុងដីជីដែលមានប្រព័ន្ធបាន បម្លាស់ប្រកម្ម ។

រាយក្រឹត្យប្រព័ន្ធសាស្ត្រ និងក្រុមធ្វើឡើងនៅក្នុងសហគមន៍ និងដីជីដែលប្រព័ន្ធដែលកើតឡើងនៅក្នុងសហគមន៍

អ្នកដែលខីប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ ?

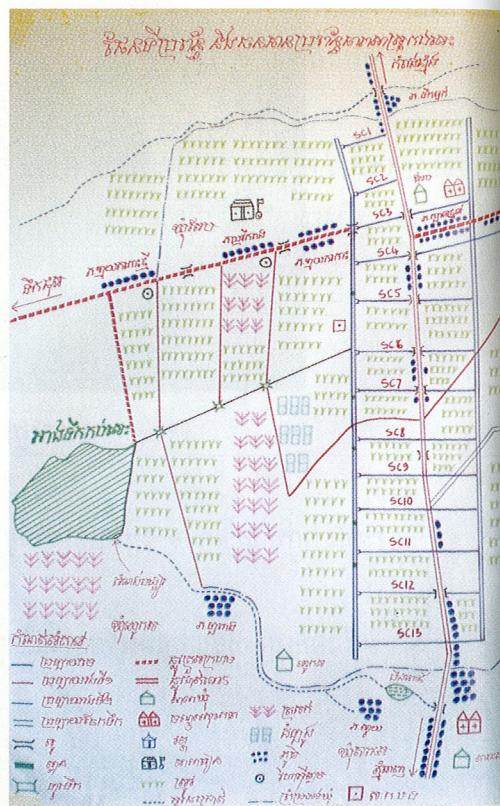
ផែនទីប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រជាប្រធានប្រព័ន្ធដែលមានស្ថិតិយាយក្នុងប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ។

តើគ្មានដែលខីប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រយ៉ាងដោរឡើង ?

- ចាប់ដើមណានំដោយសង្ខេបអំពីគោលបំណងនៃការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ឱ្យបានងារសំលៀក អ្នកប្រព័ន្ធ ឬ ឧទាហរណ៍ រួចរាល់ប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ ប្រព័ន្ធបញ្ហាបញ្ហាលិក ។
- ធីការបង្ហាញដែនទីប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ ដោយបង្ហាញពិនិត្យភាពសំខាន់នៅទីតាំងទៅដោយកសិករ ឬ ឧទាហរណ៍ រួចរាល់ប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ ប្រព័ន្ធបញ្ហាបញ្ហាលិក ។
- សាកស្រកសិករបើកាត់គិតថាដែនទីនេះ ប្រព័ន្ធដឹកសារនៅក្នុង និងបំផុមតិតិមានលំអិត ។ ជំរុញ កសិករឱ្យចូលរួមបង្ហាញនៅលើដែនទីនេះដើម្បីរាយការណ៍ ។
 - តំបន់ដែលអាចធ្វើការស្រាវច្រាវបាន
 - តំបន់ដែលមិនអាចធ្វើការស្រាវច្រាវបាន
 - តំបន់ដែលស្រាវច្រាវមិនបានប្រាក់
 - តំបន់ដែលសិប្បុមជិក
 - តំបន់ដែលមានបញ្ហាដាតិអំបិល
 - តំបន់ដែលមានទិន្នន័យដែលរាយការណ៍ ។ (ដោយសារ បញ្ហាសត្ថិត កង់ខាតិក ឬ កិដិននៅ) ។
 - ប្រភពទិកសម្រាប់បិវបាត ស្ថូតាបាន៖ លោក គក់ ឬ ឯុត និងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ថ្វីនៅ ។

រាយក្រឹត្យរាល់ដែលខីប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ

- ផែនទីប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រអាចប្រើប្រាស់ សម្រាប់ ពន្យល់ពីកន្លែងដែលដឹងប្រចាំខែ ឬ ខែ ឬ ឆ្នាំ នៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ និងបុព្ទបេតុដែលបណ្តាលឱ្យកើតមាន បញ្ហាជំនះនៅ ។
- ក្រុម PRA ធ្វើការស្រែប្រែប្រើប្រាស់ និងកំណត់នូវទិន្នន័យអ្នកដែលមាន និងអ្នកដែលចង់បានបំផុម ។
- ប្រើប្រាស់ដែនទីដើម្បីពិភាក្សាដាម្បុយកសិករពិបញ្ញា ក្នុងការបែងចែកទិន្នន័យ និងការរំចាំ។

ក្រុម PRA និងកសិករឲ្យម្នាក់ការក្រុសដែនទីខីកុមិ

អ្នកដែលខីស្តី ?

ផែនទីខីកុមិដែលពិតិមានអំពីប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ លក្ខណៈរបសម្រាប់សម្រាល់ទីតាំង លក្ខខ័ណ្ឌ និងរចនាសម្រេចនៅក្នុងការរស់នៅ ទម្រង់ក្នុងការប្រើប្រាស់ដើម្បី ព្រមទាំងហេដ្ឋារចនាសម្រេចនៅក្នុង និងសាធារណៈ ។ វាក៏រួមបញ្ចប់ពិតិមាន ស្ថិតិមិនុយនាមដែលបានបង្ហាញ ។ (ដែលគេហៅថាជំនួយទីផ្សាយដែលបានបង្ហាញ) រចនាសម្រេចនៅក្នុងសាធារណៈ រួមទាំងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ ។

តើគ្មានដែលខីស្តីប៉ោយនីមួយៗ ?

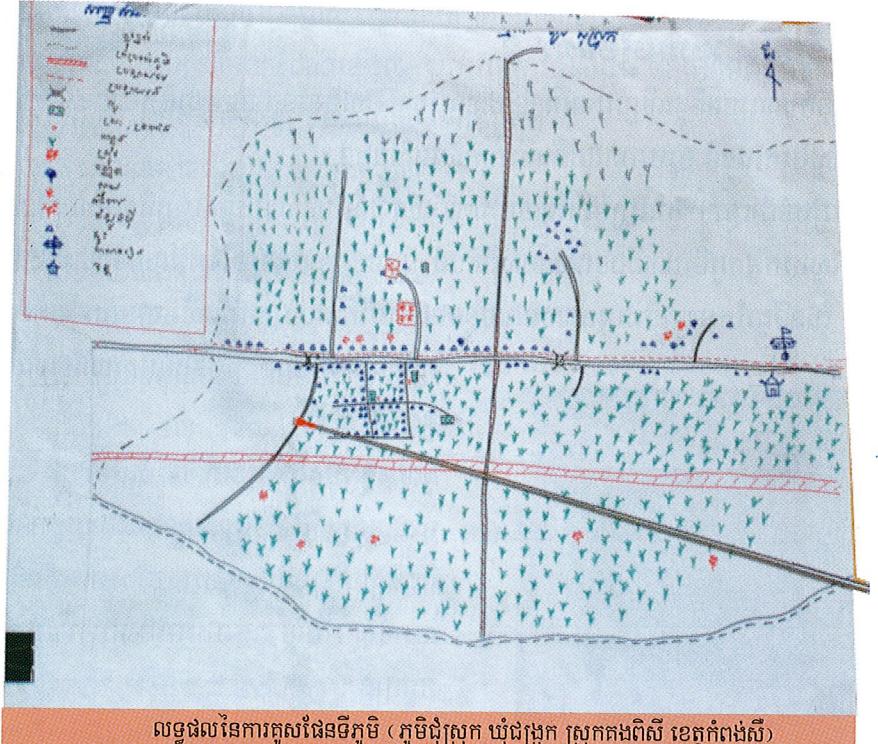
- ធ្វើការស្រែប្រែប្រើប្រាស់ដែនទីប្រព័ន្ធដឹកសារនៅក្នុង សម្រាប់បង្ហាញ និងរចនាសម្រេច ។
- សេចក្តីផ្តើមដែលបានបង្ហាញ និងរកដែនទី ប្រុបភាពចំពុះពីរាយការណ៍ និងសាធារណៈ ។
- រៀបចំជាប្រព័ន្ធសាមាមួយដែលបង្ហាញពិនិត្យភាពសំខាន់នៅក្នុង និងអីសម្រាប់បង្ហាញ ។
- សេចក្តីផ្តើមក្នុងដែលដឹងច្បាស់លាស់ពីតំបន់ និងមាននូវចំណែករំលែកកំណែ ដើម្បីដោះដឹងជាមួយអ្នកដែលចែកចាយ ។ ដែនទីក្នុងដែលដឹងច្បាស់លាស់ និងសម្រាប់បង្ហាញ ។
- ត្រួសរឿងទីកន្លែង និងអបករណ៍ដែលសម្រេចបាន ក្នុងដែនទី ។
- ជួយអ្នកក្នុងកំឡុងពេលចាប់ដោយចុងចាយ ហើយទុកឱ្យតាកេដាច់អកទុកដែនទីដែលបានបង្ហាញ និងរកដែនទី ។
- ស្អែកដែលចាប់ដែលបានបង្ហាញ និងបង្ហាញ និងបង្ហាញ ។
- ព្យាយាមសេចក្តីផ្តើមពីមានបំផុមមិតិការពិភាក្សាដាប្រុមជាមួយអ្នកក្នុមិ ។
- បង្ហាញលទ្ធផលរបស់អ្នកទៅកាន់ក្រុមអ្នកក្នុមិទាំងអស់ដើម្បី ដោះដឹងជាតិ ។
- កំណែអ និងបំពេញបំផុមឱ្យការណ៍តែពិស្វារាមរយៈការចុះតាមមួលដារ ។

ការរាយការដែលបានបង្ហាញ និងប្រើប្រាស់ដែនទីប្រព័ន្ធផ្លូវការសាស្ត្រ

ការរួមច្បាស់ដែលទិន្នន័យ

- ផែនទីក្នុងដូលប៊ូឡូទេស្តីអំពីលក្ខណៈណ្ឌោះប៊ូន និងហេតុវរខាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងក្នុង។
ផែនទីក្នុងដើរត្រូសំខាន់ក្នុងការគូសដែនទីធ្វើឡើងឡើងដូចជា: ផែនទីសង្គម ផែនទីបឹបប្រាយដី ផែនទីបឹបប្រាយសំទឹក និងផែនទីទំនាក់។
- ប្រើប្រាស់ PRA អាមេរិកប្រាយដែនទីក្នុងប្រាយបាប់ឡើងដែនការប្រារាំងដោយ និងផ្សេងៗជាយល់តម្រាងត្រប់ត្រងប្រព័ន្ធទាន់សាល្ត។

ផ្ទៃដែនការគូសដែនទីក្នុង (ក្នុងដូលប៊ូក ឃុំដូលប៊ូក ស្រុកកំពង់ឃុំ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ)

តំនែនការសំនួល

តើអ្វីបានតំនែនការសំនួល ?

តំនែនការតំនែនការសំនួលប្រឹបប្រាឯ៍បង្ហើលក្ខណៈសំខាន់ដូចជា: ផែនទីសង្គម និងការបឹបប្រាយដែនដាន បញ្ហា និងឱកាសរបស់តំបន់ខេត្ត។

តើត្រូវតួនាទីតំនែនការសំនួលឲ្យវាទួលិចឡើង ?

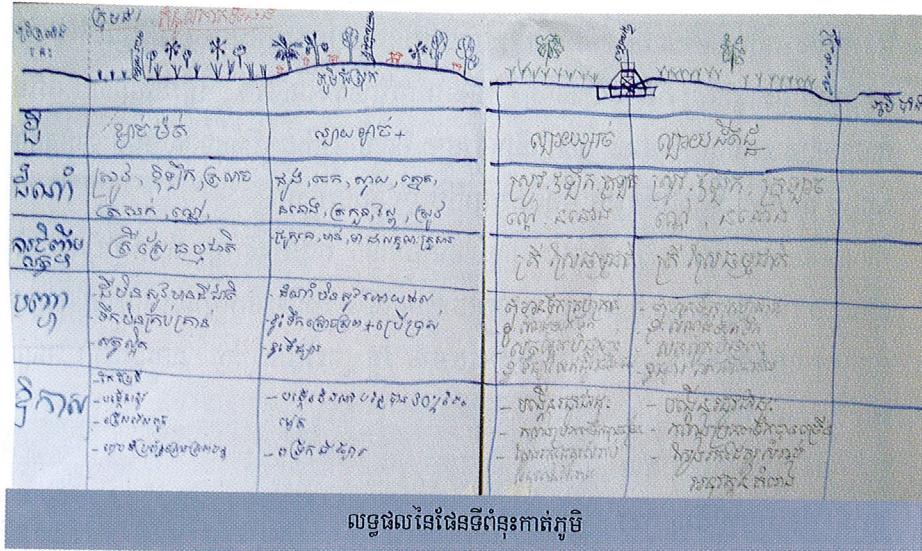
- ចាប់ផ្តើមដោយធ្វើការដែនការតំបន់តំបន់លក្ខណៈរុបសាល្ត លក្ខណៈដីសាល្ត សេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងលក្ខណៈណ្ឌោះប៊ូរបស់ក្នុង។
- បែងចែកត្រូវាទីរវាងសមាជិកប្រុមដើម្បីធ្វើការសង្គម និងកត់ត្រាផូរោះត្រប់ប្រើបាយ។
- ធ្វើការចែកចាប់ពីមានការអនុញ្ញាតឱ្យក្នុង។
- ផ្តល់រកសមាជិកក្នុងដែនការចំណោះដើង ហើយមាននូវចិត្តចិត្តក្នុង។
- ពិភាក្សាជាមួយពួកគាត់ពីតំបន់ដីខេត្ត។ និងការបឹបប្រាយសំបុរាណ។ ត្រូវឱ្យច្បាស់ចាត់វិនិច្ឆ័យ។ តំណាងឱ្យតំបន់ចាប់បុរាណ (ឧបាទារណ៍ពីដើងឡើងត្រូវ ពិនិត្យឡើងក្នុងប្រព័ន្ធដូចជាប់ធម្មត)។
- សង្គម សាកស្អោ និងស្ថាប់ ប្រាយចំនាំពិភាក្សាប័ណ្ណ និងឱកាស។
- កំណត់ពីលក្ខណៈដីសាល្ត និងរុបសាល្ត ឧបាទារណ៍ តំបន់កសិកម្ម តំបន់ប្រជុំជន តំបន់ជំងឺដីសុខ្សារ វាលស្សោ ត្រូវឱ្យ អាយុទិក ប្រឡាយ (មេ នងទិំ និងក្បាលប្រឡាយ កណ្តាលប្រឡាយ និងចុងប្រឡាយ)។ លក្ខណៈរបៀបដែនការតំបន់ប្រជុំជន។
- ត្រូវរាយការបឹបប្រាយសំបន់ដែនការចំណោះដើង។
- បង្កើតនូវលក្ខណៈដី បញ្ហា និងឱកាស។
- ធ្វើងារតំបន់ដីសាល្ត ដែលទទួលបានជាមួយដែនសំខាន់ប្រឹបប្រាយនិងសេដ្ឋកិច្ច PRA ដើរបានតំបន់ដីសាល្ត។

ការដែនការតំបន់ដីសាល្តដើរបានតំបន់ដីសាល្ត ដីរុបសាល្ត បែងចែកសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច

ការព្រៃត្រូវាស៊តាំងឱ្យការស៊ត្វិ

- ពំនុះការតំរូវមិបង្ហាញពីលក្ខណៈទូទៅនៅក្នុងភ្នំពេញ រាជធានីយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុងក្រុងរាជធានី ដែលក្នុងភ្នំពេញ និងការប្រើប្រាស់ដើម្បី (ឧទាហរណ៍ ជម្រាល ទីក ដី ព្រៃនយើ ដីទំន់រោគ ចុល្យព្រឹក និងដីដំណាំ) បីន ទេន ផ្លូវទីក តំបន់ស្រាមស្រួល តំបន់ដំលមានបញ្ហា (ដីខ្លះដីជាតិ ការហូររប្រាជ់ ទីកដីនៃ ខេះខាតទីក ។)
 - ពំនុះការតំរូវមិអាជីវប្រើប្រាស់សម្រាប់រៀបចំដែនទីផ្សេងៗទៀត និងពំនុះការតំជាថ្មីនទៀត ។
 - ក្រុមដើម PRA អាជីវប្រើប្រាស់ពំនុះការតំរូវមិសម្រាប់ដើម្បីដែនការស្រាវជ្រាវ និងផ្សេងៗផ្សាយលើកម្រោង គ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធដាកេរសាស្ត្រ ។

ស្រុកជិត្យប៊ូវការណ៍

តើអ្វីជាប្រធ័និភ័យខ្ពស់នៅក្នុងវគ្គ ?

ប្រព័ន្ធនរដ្ឋវកាល គឺជាគ្រោះប្រាមដែលបង្ហាញពិសេសក្នុងរដ្ឋវកាលតាមប្រាបីទាំងអស់ វាបង្ហាញឡើង ខ្លួន ឱ្យការសមាជិកដែរ ដូចជា អាកាសធាតុ ដីលោក ការចិត្តធមសត្វ ការប្រើប្រាស់ដី ការប្រើប្រាស់ទឹក សកម្មភាពពលកម្ម ការរកទីផ្សារ ។ តាមរយៈការគូសដោយប្រាមបង្ហាញថ្មីខ្លួនដែលបានបង្ហាញឡើង ពេញលេញត្រឹមត្រូវ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិត ពីភាពសំខាន់របស់សកម្មភាព និងបញ្ហាត្រូវបានបង្ហាញឡើង។

ប្រពិទិនអេវកាលអាមេរិកតានគគប្រើប្រាស់រូមបញ្ចូលជាមួយ ប្រពិទិនដែល ប្រពិទិនចិត្តឱមសត្វ ប្រពិទិនប្រើប្រាស់ដី ប្រពិទិនប្រើប្រាស់ទឹក ប្រពិទិនកម្មាំងពលកម្ម ។ល ។

ប្រពិធីនរដ្ឋកាល គឺត្រូវបានចេងក្រងតាមមួលដ្ឋាននៃបទសម្បាល់ និងការពិភាក្សាដាក្រុម ដោយប្រើបិទ និងក្រដាស ហើយករណីនៅមួលដ្ឋាន ដូចជា យើរឱង ជុំចុំ បុគ្គាស់ពាណិជ្ជកម្ម។

តើត្រូវពាណិជ្ជកម្មបង្កើតឡើង ?

- សរស់រិល្ខាត់ខែលីបន្ទាត់ដែក ។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗតាមរដ្ឋូ (ដូចជា ការចាប់ផ្តើមរដ្ឋវិស្សាប្លុការ ចាប់ផ្តើមរៀបចំដី) អាចសម្រេចជារំបតិទិនិចម្នាតដែលថាប់ផ្តើមទីខែមករា ។ ទោះជាយ៉ាងណាក់ ដោយវាអារាស្រែយទៅតាមក្រុមធ្វើ PRA និងអ្នកភូមិក្នុងការធានាយុទ្ធមានការនិលយោលទាំងអស់តាមក្នុង ចំណោមអ្នកដែលពាក់ព័ន្ធ ។
 - សកម្មភាព ប្រប្រាណបទជាក់លាក់និមួយទៅត្រូវដាក់ទៅបន្ទាត់យោរដ្ឋីការងារឡើង ។
 - ពិភាក្សាដាមួយអ្នកភូមិ ហើយបំពេញសកម្មភាពតាមខែ ប្រអរគ្នាកសិដ្ឋាន សហគមន៍ ប្រព័ន្ធរាយ ។ សកម្មភាពទាំងនេះរួមមាន ការដែងដី បេឡិចត្រូនុ ប្រមូលដែល ការបង្កាត់ពុំពុំ ឬពិភីមែនត្រួត កម្មសំទឹករៀង ទឹកដែននៃ និងការពារំស្តូច តម្រូវការពាលកម្ពុជា និងការងារកសិដ្ឋាន និងសកម្មភាពផ្សេងៗឡើត អាស្រែយ លើតោលបំណោលនៃការសិករា ។

តែវបទការណ៍ដែលវាំងុចការអនុស្សត្រពិជិនប័ណ្ណវា

ពេលវេលាដាចាប់ផ្តើម និងចុងបំផុតដែលដឹកការជ្រវាទនគប្រមូលដល់នៅបំណែកដឹរាមួយ ។ ក្នុងក្នុម
ដែលធ្វើអនុញ្ញត តាំងឯសបន្ទាត់ដោកអាមេរិកប្រើប្រាស់ដាយឱ្យពេលដំឡើង និងប្រមូលដល់ដឹមដីបូង និងចុងក្រោយ
បង្កុំនៃដែលដឹកការជ្រវាទនគប្រមូលដល់នៅក្នុងស្ថិតិថ្លែងទីនេះ ។ ប្រពិទិនដឹកការ តី
ជាទូទៅជ្រវាទដោយបញ្ចប់ដែលការការព្រៃននគប្រមូលដល់នៅក្នុងស្ថិតិក្រោនទីនេះ ។ ប្រពិទិនដឹកការ តី
ជាទូទៅជ្រវាទដោយបញ្ចប់ដែលការការព្រៃននគប្រមូលដល់នៅក្នុងស្ថិតិក្រោនទីនេះ ។

ເສົາແຫ່ງຂອງລົດໄຟລ໌ທີ່ຈະສຳເນົາ

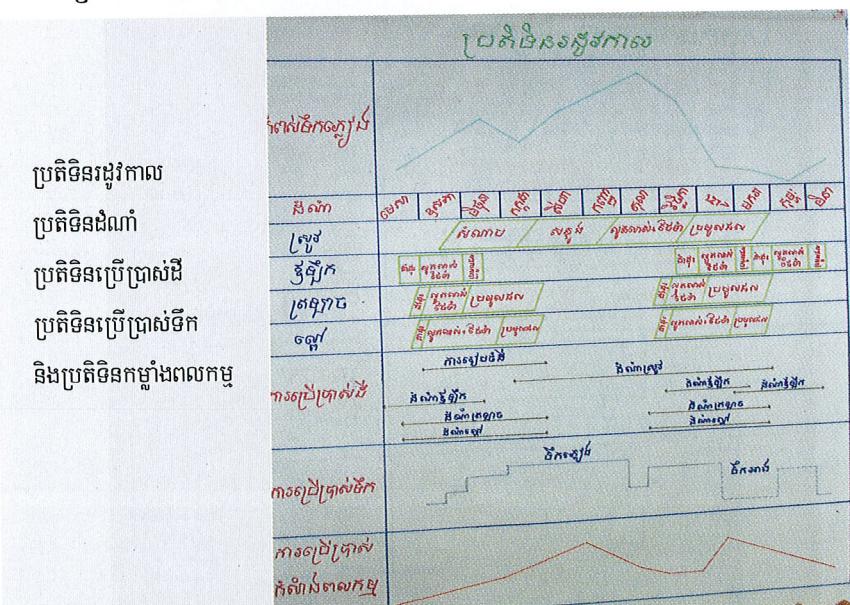
- ប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន កំងម្មប្រព័ន្ធដែលដាក់ដោរ ពីត្រវរបៀបឈររោលជាមធ្យាបាយចម្លេងក្នុងការទទួលបាន នូវពិមានអំពីជំរឿការបច្ចុប្បន្ន និងជាតិហានិភាពទៅធ្វើសកម្មភាពដែលទាក់ទងដើម្បីតាំង ។
 - ការគុណប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន អាជីវិថីនៃបច្ចុប្បន្នគោលការណ៍ដែលត្រូវបានប្រាប់ការគុណប្រព័ន្ធដែល ។

សោរជាករណីដែលវារំភូលករណីនូវប្រតិទិនអភិវឌ្ឍន៍រាល់ពលភ្លុ ប្រតិទិនប្រព័ន្ធដែល និង
ប្រតិទិនប្រព័ន្ធដីរ

- ប្រធិនកម្មាំងពលកម្ម និងចំនួនកម្មាំងពលកម្ម (ស្ថានភាពថែរដើរកម្មាំងពលកម្ម) ប្រើប្រាស់ពេលវេលាដើម្បីបញ្ចប់ការទទួលបាននូវរៀបចំមានស្តីអំពី តម្រូវការកម្មាំងពលកម្ម សម្រាប់សកម្មភាពដំឡើង បុផលិតកម្មកសិកម្មដើម្បីទេទ្រពី ។ វាអាចត្រូវបានគេគូលឡើងតាមរយៈបន្ទាត់ត្រង់វិនិច្ឆ័នកម្មាំងពលកម្មដែលត្រូវការ តីដើម្បីការបង្ហាញតាមបែបបាក់កណ្តាលបិរិយាណ (ខ្លួន មធ្យមទាប) ដោយតុំមានបង្ហាញពីតម្រូវការដែលបានបង្ហាញពីកម្មភាពដំឡើងនិមួយាទេឡាងទេ ។
 - ប្រធិនប្រើប្រាស់ដី ប្រើប្រាស់ពេលវេលាដើម្បីបញ្ចប់ការទទួលបាននូវរៀបចំមានស្តីអំពីការប្រើប្រាស់ដីសម្រាប់សកម្មភាពដំឡើងដើរដឹងទៅ ។ វាអាចត្រូវបានគេបង្ហាញតាមរយៈបន្ទាត់ត្រង់ ។
 - ប្រធិនប្រើប្រាស់ទីកក ប្រើប្រាស់ពេលវេលាដើម្បីបញ្ចប់ការទទួលបាននូវ រៀបចំមានស្តីអំពីតម្រូវការទីកកសម្រាប់សកម្មភាពដំឡើងនិមួយា ។ វាអាចត្រូវបានគេបង្ហាញតាមរយៈបន្ទាត់លយរបូបនាត់ដែក ។

ការព្រៃត្រូវាត់ប្រតិទិន្នន័យ

- ប្រព័ន្ធនឹងរាយការណ៍យក្ខុងការកំណត់ទូវរោគល់នៅសកម្មភាព និងព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗដែលបង្ហាញពីការអភិវឌ្ឍន៍នៃកត្តាជានក្រោមនៅក្នុងរគ្គរាយការ ។
 - កត្តាជាតុអាកាស (កម្មសំទឹកក្រោង រយៈពេល ការថែកចាយ បិរមាណ ហានិភ័យភាព នៃក្រោះ រាំសូត ហានិភ័យភាពនៃក្រោះទឹកជីន ១៧ ។)
 - បែបបទ/លំដាប់នៃការជាំងឺះ
 - ការប្រើប្រាស់ដី

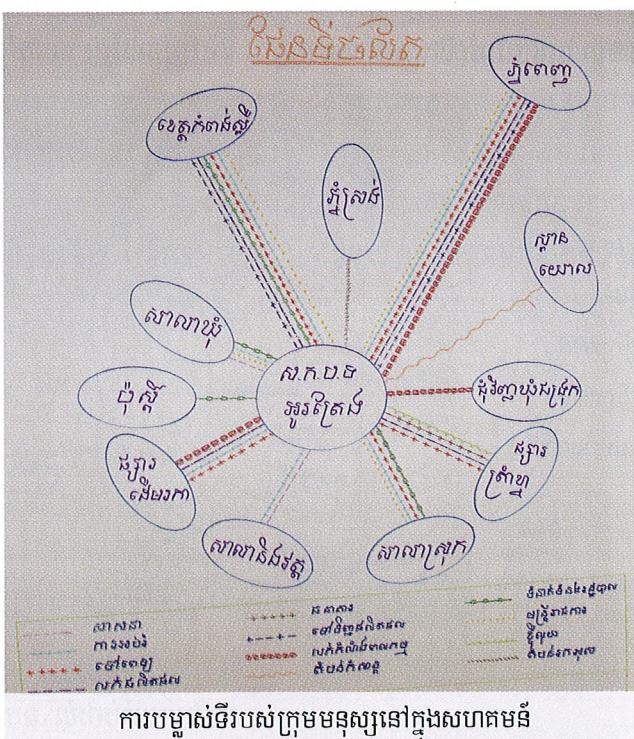
ចែងនាយកដ្ឋាន

អ្នកបានដោះស្រាយនីមួយៗ ?

ផែនទីចំណោមអាមីរីយើងធ្វើការកត់ត្រា ប្រជុំបង្រៀប និងវិភាគអំពីការចំណោមដែលទៅក្នុងពាណិជ្ជកម្ម ត្រារបស់បុគ្គលូប្រកម្មនៅក្នុងក្បួន។

តើតុលាជំនិតបន្ថែមដោយរបៀបណា ?

- បង្កើតជាប្រមូលធុចេ (បុរស-ស្បី, អ្នកក្រ-អ្នកមាន, អ្នកសហការ-អ្នកមិនសហការ, មាស-ត្រី) ។
 - កំនត់នូវសកម្មភាពដែលអាចធ្វើបានដូចជា ការសិក្សា កំណែមេត្តកម្ម សុខភាព ការទោស្សរសុខកុំព្យូទ័រ និងការដើរផ្លាស់បាន។
 - កំនត់ទីកន្លែងនៃសកម្មភាពនិមួយៗ និងចម្លាយផ្លូវ។
 - ប្រើប្រាស់ពាណិជ្ជកម្មសញ្ញាផោយថ្មីកំពេលសកម្មភាពខ្ពស់។
 - ប្រើប្រាស់បន្ទាត់និមិត្តសញ្ញាបោយសម្រាប់សម្រាប់គោលបំណងនៃការរំលែកទៅក្នុងក្រុងក្រោម និងនិមិត្តសញ្ញាបោយសម្រាប់ទំនាក់ទំនងផ្លូវ។
 - សរពីរបៀបនៃការរំលែកទៅក្នុងក្រុងក្រោម និងលក្ខណៈរំលែកទៅក្នុងក្រុងក្រោម និងនិមិត្តសញ្ញាបោយសម្រាប់ទំនាក់ទំនងផ្លូវ។

ភាគទី២ ប្រាក់ដៃចេងនាមីលខ័ណ្ឌ

- ដែនទិចលតកិជាតាការប្រមូលទិន្នន័យ និងឧបករណីសម្រាប់ធ្វើការវិភាគពីការចលតទិតាំងផែួងទ្វាត់របស់បុគ្គលិក ប្រចាំឆ្នាំក្នុងសហគមន៍ ប្រអប់។
 - ការចលតទិតាំងនៅក្នុងសង្គមជាថ្មី អាជបេរិប្រាស់ជាសន្លស្ស្រីសម្រាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយពិភពខាងក្រោម ប្រសម្រាប់ឱកាសថ្មីនរកចំណូលក្រោមកសិកម្ម ប្រចាំឆ្នាំទទួលបានចំណោមដើម្បីការប្រជុំសម្រាប់សិទ្ធិអំណោចក្នុងការសម្រេចចិត្តជាមួយអ្នករួម។
 - សម្រាប់ធ្វើដែនការអភិវឌ្ឍន៍ វាយានសារ៖ សំខាន់ណាស់ក្នុងការកំណត់ការចលតទិតាំងផែួងទ្វាត់របស់បុគ្គលិក ប្រចាំឆ្នាំក្នុងសហគមន៍ (ចាស់-ក្រោង ប្រុស-ស្រី ក្រោមការ) ពីអគ្គិភាគល និងបច្ចុប្បន្ន ក៏ដូចជាសារទូកជាមួយនវិភាគលពេលអនាគត ។

ជ្រើនការងារដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង (ពេលជ្រើនការងារ)

តើអ្វីជាដំណឹងនៃការងារដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង ?

ជ្រើនការងារទាំងនេះ បានបង្កើតឡើងដោយមនុស្សដែលបានបង្កើត ហើយពីនេះ និងអង្គភាពសំខាន់ៗ ប្រចាំជាតិក្នុងក្រុម/សហគមន៍ ព្រមទាំងទំនាក់ទំនង និងសារៈសំខាន់របស់ពួកគេដែល ដោលការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។

តើត្រូវតើអ្វីជាដំណឹងនៃការងារដែលយកខ្លួនឡើង ?

- កំណត់នូវស្ថាប័ន អង្គភាព និងបុគ្គលសំខាន់ៗដែលមានទំនួលខុសត្រូវលើការសម្រេចចិត្តនៅក្នុងក្រុម/សហគមន៍។
- កំណត់នូវកម្រិតនៃទំនាក់ទំនង និងភាពព្រឹត្តសុគារាយនៃស្ថាប័នទាំងនេះ ក្នុងនីយពាក់ព័ន្ធដែលការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ព្រមទាំងពាបុសមានធនការ។
- ទទួលបានព័ត៌មានតាមរយៈការពិភាក្សាប្រចាំមួយ និងបទសម្បាល់ដែលយកដំឡើងសំខាន់ៗ។
- គូសរង់ដើម្បីតាំងការងារ អង្គភាព បុគ្គលសំខាន់ៗបំផុតដែលមានទំនួលខុសត្រូវលើការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនៅក្នុងសហគមន៍/ក្រុម។
- គូសរង់ដើម្បីតាំងការងារ អង្គភាព បុគ្គលនិមួយៗ ដោយចងុមហ៊ុនឱ្យយើងឱ្យពិនិត្យសំខាន់ៗ និងចាប់ផ្តើមការងារ ប្រចាំខែនៃសម្រាប់ការងារ។ ចំណាំ និងចាប់ផ្តើមការងាររបស់រង់ដើម្បី។
 - រង់ដាច់ពីគ្នា : គ្នានៃទំនាក់ទំនង
 - រង់ប៉ះគ្នា ប្រចាំព្រឹក : ព័ត៌មាន ព្រះផ្លូវរាយនៃស្ថាប័នទាំងនេះ។
 - ផ្ទៀកព្រឹត្តសុគ្នុច្ចោះ : ពេលខែមានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។
 - ផ្ទៀកព្រឹត្តសុគ្នុច្ចោះ : ជាទូទៅដែល ពេមានសហប្រតិបត្តិការក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត (ពាបុសមានធនការ)។
- គូសបន្ទាត់ (ជាប់ ប្រចាំថ្ងៃ) និងព្រឹក (មានការលើតម្លៃ ប្រកាសទាំងសងខាង) ដើម្បីបង្ហាញនៃទំនាក់ទំនង និងអនុវត្តន៍ទំនាក់ទំនងរាយ និងក្នុងដោលមួយ អង្គភាព និងបុគ្គលសំខាន់ៗព្រមទាំង សារៈសំខាន់ៗ នៃដោលការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។

ការងារដែលត្រូវបានរៀបចំឡើង

- ជ្រើនការងារទាំងនេះបានរៀបចំឡើង អង្គភាព បុគ្គលសំខាន់ៗដោលធ្វើការក្នុងសហគមន៍/ក្រុម ការងាររបស់ពួកគេត្រូវកំណត់នូវការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ដែលនឹងធ្វើវាទានរបស់ពួកគេ។
- វាជាប់លទ្ធការពិច្ចមធ្យៈ PRA ដែលរកយើងឱ្យរួមរារក និងទំនាក់ទំនង អនុវត្តន៍ទំនាក់ទំនង ព្រមទាំងបណ្តាញនានា រាយ និងក្នុងដោលមួយ ស្ថាប័ន អង្គភាព បុគ្គល។
- ជ្រើនការងារទាំងនេះបានរៀបចំឡើង ដូចជានូវអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងការកំណត់នូវអត្ថសញ្ញាណនៃស្ថាប័ន/អង្គភាព បុគ្គលនៅក្នុងសហគមន៍ ដែលគ្រឿងតែម្រួចក្នុងដោលការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តសម្រាប់ដោលការត្រប់ត្រានៅក្នុងសហគមន៍ពីរប់ព្រាត និងទាន់ពេលវេលាចោរមួយតំណែង។

ចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិ

តើអ្វីវាចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិ ?

ចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិ គឺជាមួយការរៀបចំសម្រាប់បែងចែកភាពខុសត្រារវាយកម្រិតដើរភាពរស់នៅ ដែលទទួលសាលាដោយសហគមន៍ខ្ពស់នៃ ដើម្បីឱ្យដឹងពីចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងសង្គម ។ ប្រព័ន្ធសម្បត្តិត្រូវបានកំណត់ក្នុងសង្គមនិមួយាដោយប្រើប្រាស់វិនិច្ឆ័យខុសត្រា ។

តើត្រូវដើរចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិយ៉ាវខ្សោះឡើង ?

- យកបំបញ្ជីយោងត្រូវបានក្នុងសហគមន៍ ។ ដែលទីក្រឹមអាជ្ញាត្រូវប្រើសម្រាប់គោលបំណងនៃប្រព័ន្ធបើចំណាត់ថ្នាំ។
- ចាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំង ៣ ចំនួន ដូចជា អ្នកមាន អ្នកធ្វើ អ្នកក្រុមអ្នកក្រុម រួចរាល់ប្រព័ន្ធទាំងនេះក្នុងប្រអប់ ។
- សរស់រោគយោងត្រូវបានលើក្រដាក់ដោយ រួចសូវរចនាសំខាន់មួយចំនួន ។ (អ្នកដែលរស់នៅក្នុងសហគមន៍ជាយុវរោកហើយ និងសាត់ត្រូវបានចាំងអស់) ដើម្បីបង់ចំក សម្រេច និងជាក់ក្រដាក់ដោយ និមួយាក្នុងប្រអប់កំណត់មួយ ។
- សូវទាំងសំខាន់ក្នុងការប្រើប្រាស់លក្ខខណ្ឌកំណត់ ប្រព័ន្ធសម្បត្តិសម្រាប់ប្រអប់និមួយា និងភាពខុសត្រារវាយប្រអប់ បុក្រោកចំណាត់ថ្នាំរាយកម្ម ។
- ទុកឱ្យដឹងសំខាន់សម្រេចឡើងវិញនូវត្រូវការនិមួយាផាមលក្ខខណ្ឌដែលគោលកំណត់ ។
- កត់ត្រានូវចំនួន បុគារយ នៃប្រព័ន្ធនិមួយា និងលក្ខខណ្ឌរបស់ប្រព័ន្ធនិមួយា ។
- ដំឡើងផ្ទាល់តុវិលទ្ធផលជាមួយក្រុមដំឡើងតំបន់ភាពខុសត្រារនៃប្រព័ន្ធនិមួយា ។ ត្រូវជាមាត្រាឌីកំបាំងយោងត្រូវការនិមួយា ។

ការចាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិ

ការប្រើប្រាស់ចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិ

- ចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិអាជីវកម្ម PRA ដើម្បីបញ្ជាក់ដែលកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិ បានប្រើប្រាស់វិនិច្ឆ័យខុសត្រា និងស្នូល់ដោយក្នុងសហគមន៍ និងស្នូល់ដោយក្នុងប្រព័ន្ធសម្បត្តិ/លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យខុសត្រា និងសហគមន៍។
- ចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិត្រូវការឱ្យមានការរៀបចំឱ្យបានល្អទុកជាមួន ដោយប្រុងប្រយ័ត្នដើម្បីចូលបាននូវលទ្ធផលដែលចំណាត់ថ្នាំ។
- ប្រសិនបើមានហេតុផលណាមួយដែលចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិមិនអាចប្រើប្រាស់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ/សន្យាសម្បត្តិតាមការអនុវត្តដាច់ បុសអាសន៍ជាប្រព័ន្ធដែនុយ។

ការចាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិ			
លក្ខណៈ	វិវាទ	ស្នូល់	ស្នូល់
ម៉ាស៊ីនកិនត្រូវ	✓		
ទុកសិទ្ធិ	✓		
មានប្រាក់ទូទៅ	✓		
ម៉ោង	✓	✓	
មានចំណោលក្រោតីកសិក្សា	✓	✓	
មិត្តិមលត្ត	✓	✓	✓
មានសំភូមិសំខុំ	✓	✓	✓
មានសំដី	✓	✓	✓

លទ្ធផលនៃចំណាត់ថ្នាំកំពុងព្រមទាំងប្រព័ន្ធសម្បត្តិ

តើអ្វីជាដ្ឋានជាបន្ទាប់ព្រមទាំង ?

ដ្ឋានជាបន្ទាប់ព្រមទាំងបន្ទាប់មនុស្ស បុរិយាល និងចោរប់ប្រជាគ្មោះ នៅក្នុងសហគមន៍ដែលសិក្សា។ វាអាមិកូយឱ្យដើរការប្រមូល វិភាគ និងប្រើបាបផ្តល់ព័ត៌មានថ្មាគប់ប្រជាគ្មោះប្រចាំថ្ងៃបស់ក្រុមមនុស្សខ្ពស់ត្រូវបាន បុរស-ស្ថិត ចាស់-ក្រោង កសិករដែលសហការ កសិករដែលមិនសហការ ។

តើតុសជ្រើនការងារបច្ចេកទេសនៃឯណីបច្ចេក ?

- ធ្វើការបែងចែក មនុស្សជាក្រុមទៅតាមភេទ ប្រព័ន្ធសម្បត្តិ (ប្រើប្រាស់យុទ្ធផលការងារតាមតម្លៃក្រុម) ។
- ស្ថិតក្រុមឱ្យបានដែលពួកគេបានចំណាយសម្រាប់សម្រាប់ការងារប្រចាំថ្ងៃ ។
- សកម្មភាពរូបមាន៖ ការងារផ្ទះ ដីឡាតាំង (កសិកម្ម និងមិនមែនកសិកម្ម) ពេលវេលាសម្រាប់អាបារ ពេលត្រីក ថ្មីត្រី និងពេលឆ្នាច ប្រចាំថ្ងៃពេលវេលាសម្រាប់ និងពេលវេលាផ៉ែងទែង ។
- ធ្វើងង្ហាគតែងទ្វាគដាមួយក្រុមចំណាំមួយ ។
- ត្រួតពិនិត្យលទ្ធផលទៅពេលការងារដោយប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ និងវិធីសាស្ត្រ PRA ផ្សេងៗទៀត ។

រាយក្រឹត្យាស់ជ្រើនការងារបច្ចេកទេស

- ដ្ឋានជាបន្ទាប់ព្រមទាំងជំងឺយដល់ក្រុម PRA ដើម្បីប្រមូល និងវិភាគពីតិមានសិក្សាតំនើនប្រចាំថ្ងៃនៃសកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃបស់សមាជិកសហគមន៍ ។ វាអាមិកូយឱ្យប្រជុំដើរការងារបច្ចេកទេសនៃក្នុងសហគមន៍ ។
- ក្រុម PRA អាចប្រើប្រាស់ដ្ឋានជាបន្ទាប់ព្រមទាំងប្រចាំថ្ងៃសម្រាប់រៀបចំពេលវេលាសម្រាប់ការងារប្រចាំថ្ងៃ និងប្រចាំសប្តាហើរបស់ក្រុមដើម្បី PRA ។
- ដ្ឋានជាបន្ទាប់ព្រមទាំងកំណត់ពីអបសក្នុងការងារបច្ចេកទេស និងការងារបច្ចេកទេសនៃក្នុងសហគមន៍ ។

ជ្រើនការងារបច្ចេកទេសនៃឯណីបច្ចេកទេស ?

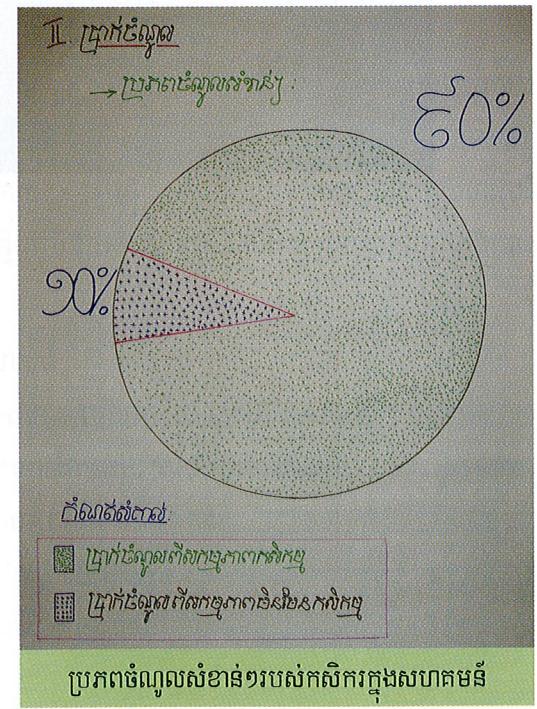
ដ្ឋានជាបន្ទាប់ព្រមទេសនៃវគ្គការងារ គឺជាការរិភាគ បុរាណប្រព័ន្ធបែងចែកដោយសង្គមកិច្ចសង្គមនៃក្រុមឱ្យក្នុងក្នុងសហគមន៍ ។ ការងារបច្ចេកទេសនៃវគ្គការងារ គឺជាការរិភាគ កសិករមិនសហប្រព័ន្ធបែងចែក វាយលំនៅ ចំការ ដែលការងារបច្ចេកទេសនៃវគ្គការងារ គឺជាការប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្ហាញពីការងារបច្ចេកទេស និងយុទ្ធសាស្ត្រ នៃការងារបច្ចេកទេស ។

សមាសាត្រុសបច្ចេកទេសនៃឯណីបច្ចេកទេស :

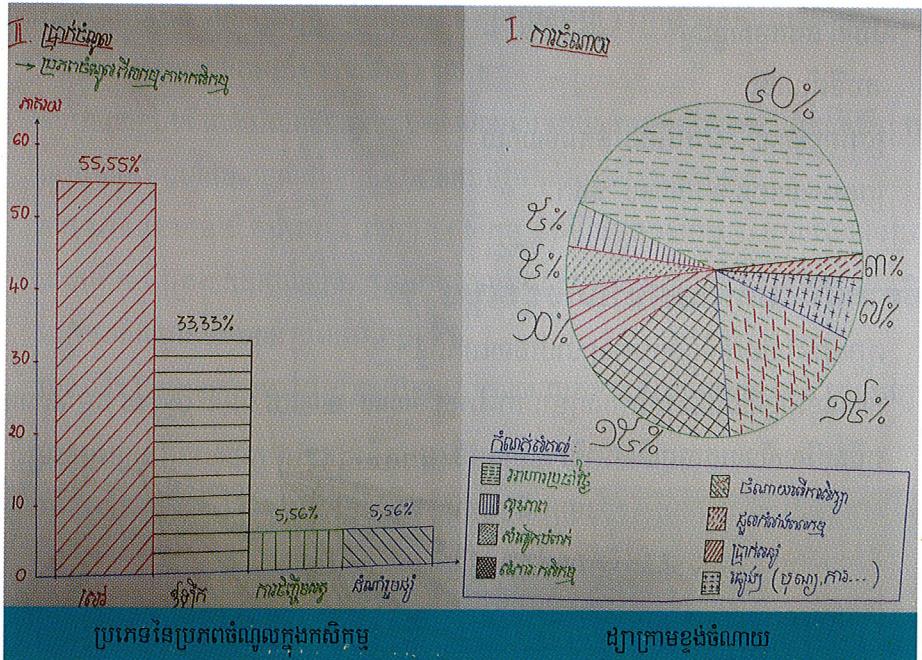
- ទំហំត្រូវសារ និងរបៀបបង្កើតត្រូវសារ
- ទំហំដី និងកម្រិតសិទ្ធិដី
- ការចិត្តធមសត្ថ
- ប្រភពចំណុល និងបែបដែលនៃការចំណាយ
- ប្រភពសាធារណ និងបំណុល ។

តើត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេសនៃឯណីបច្ចេកទេស ?

- ព្យាយាមសំស្ងាត់រកទិន្នន័យមានស្រាប់ដែលពាក់ព័ន្ធ ។
- កំណត់នូវទិន្នន័យដែលត្រូវការសម្រាប់ការរិភាគ ចំណុល ចំណាយ ទំហំដី ទិន្នន័យ កម្ពស់ពេលកម្ម ។
- ប្រើសវិស់ឈាតកចំណុលដែលបានបង្កើតឡើង និងការងារបច្ចេកទេស ។ ក្នុងក្នុងសមាជិកសហគមន៍/អ្នកក្រុមដែលបានបង្កើតឡើង និងការងារបច្ចេកទេស ។
- សម្រាប់ក្នុងសម្រាប់ការងារបច្ចេកទេស និងការងារបច្ចេកទេស ។
- វិភាគ និងគូសជាបន្ទាប់ព្រមទេសនៃក្នុងការងារបច្ចេកទេស ។
- ធ្វើងង្ហាគតែងទ្វាគដាមួយក្រុមចំណាំមួយ ។
- ពិនិត្យធ្វើងង្ហាគតែងទ្វាគដែលបានបង្កើតឡើង និងការងារបច្ចេកទេស ។
- ពិនិត្យធ្វើងង្ហាគតែងទ្វាគដែលបានបង្កើតឡើង និងការងារបច្ចេកទេស ។

කාරුල්‍යීයු ජාත්‍යන්තර සංගම මධ්‍ය තොග පෙළවුල

କୁଳାଳିବେଳେ ଶକ୍ତିକାନ୍ତ ଦୟା କୁଳାଳିକାନ୍ତ ଦୟା କିମ୍ବା ପ୍ରେସ୍‌ରେ ଦୟା

សេវាថាម្បី ?

ការកំណត់អគ្គិសញ្ញាបញ្ជាក្រវបានគេបើប្រាយកំណត់យោងនាប់រហូមនូវបញ្ហាចម្លៃទីរបស់បុគ្គលប្រក្រមអ្នករួម ។ វាអាចប្រវបានគេធ្វើឡើងនៅក្រុមពិសេសបាតមនឹងភូមិនិងត្រូវបាន ហើយ បើប្រាយកំណត់ដាមូលដ្ឋានសម្រាប់កំណត់ផ្លូវការទីក្រុងក្រុងប្រជាពលរដ្ឋ និងជំនាញប្រជាធិបតេយ្យ ។

ជំនួយបង្ហាញពីដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើឡើងបានចំពោះបញ្ហាដែលបានកំណត់ ។ ការប្រែបង្រៀប និងការកំណត់ទូវការចិត្តភាពដើម្បីស្ថិតិភាពក្នុងរដ្ឋបាលប្រជាធិបតេយ្យ ប្រើដំណោះស្រាយដែលសម្រួលបានចំណោះស្រាយដើម្បីបង្ហាញពីដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើឡើងបានចំពោះបញ្ហាដែលបានកំណត់ ។

តើក្នុងពេធិ៍រាជរដ្ឋបាលសង្គមរាជរាជ និងបច្ចីនៃលីខុះវារៈក្នុងយុវជនទេ ?

- ការកំណត់អនុសញ្ញាណបញ្ហាជាមទានរូវការយល់ដឹងឱ្យបានច្បាស់លាស់ពីប្រព័ន្ធដាកេសញ្ញា និងប្រព័ន្ធគិកមួយរបស់តំបន់ និងអនុវត្តន៍ពីរបស់ពួកវាជាមួយនឹងមាតិសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងនយោបាយ ។ ការវិភាគស្ថានភាពដែលជានឹងការមួយដើម្បីផ្តល់សេចក្តីថ្លែងយល់ពីលក្ខណៈសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងដើរបានសញ្ញាប្រចាំខែដោយ ។
 - ត្រូវតែត្រូវបានអនុវត្តតាមពីដឹងដូចមួយទៀតំបន់ដៃង់ងារនៅក្នុងសហគមន៍/ក្នុម ។ ការប្រើប្រាស់ការពិភាក្សាជាប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីកំណត់នូវបំពេញនូវការនៅក្នុងសហគមន៍/ក្នុម ប្រចាំឆ្នាំ (ឧទាហរណ៍ ក្រប់ប្រជែងប្រព័ន្ធដាកេសញ្ញាណដើម្បីការពេកសេដ្ឋកិច្ច ។) លើឯកសារឱ្យអ្នកក្នុមិតិតពីបញ្ជាផ្ទៃមួយនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ (ក្នុម ប្រចាំឆ្នាំ) លើកទីកិច្ចអ្នកក្នុមិតិឱ្យបង្ហាញ នូវគំនិតនិងនិមួយនេះរបស់ពួកគេឱ្យបាន ត្រូវបានអនុវត្តន៍ដែលកំណត់ជាកំណត់ដើម្បីក្រដាសដំបូង ។
 - សរសេរបញ្ជាចំនាំអស់ដែលកំណត់ជាកំណត់ដើម្បីក្រដាសដំបូង ។
 - ទូកពេលឱ្យអ្នកក្នុមិតិតពីបញ្ជាចំនាំនេះ ហើយលើឯកសារឱ្យពួកគេកំណត់អាជីវការ ប្រចាំឆ្នាំកំណត់អាជីវការ ពីភាពសុទស្សាត់ និងសារ៖សំខាន់នៃបញ្ហាចំនាំនេះតាមរយៈការដាក់របស់សំគាល់ (ដូច ត្រាប់ប្រើប្រាស់ការបញ្ជាក់ សំគាល់ឱ្យស្រួល ប្រើប្រាស់ដៃង់ងារនៅក្នុងបញ្ហាចំនាំ ។) ទៅធ្វើបញ្ហាណាកំណែនកំណត់បញ្ហាចំនាំ ។ សូមកត់ចំណាំថា ចំនួនរបស់សម្ងាត់ដែលធ្លីឱ្យអ្នកក្នុមិតិតពីបញ្ហាចំនាំនេះនឹងពាក់កណ្តាលបញ្ហាចំនាថ់ត្រូវបានអនុវត្តន៍ ។ អ្នកក្នុមិតិតពីបញ្ហាចំនាំនេះនឹងពាក់កណ្តាលបញ្ហាចំនាថ់ត្រូវបានអនុវត្តន៍ ។

- ពិនិត្យរបៀវបញ្ជានឱ្យមួយទៅ ត្រូវបានគណនោដាយបុកសរុបរបស់សម្បាលបែរបស់អ្នកភូមិ ហើយចាត់ថ្នាក់បញ្ហាទាំងនេះដាយចាត់ដើមពីបញ្ហាដែលសំខាន់បំផុត (មានពិនិត្យត្រឹមដាយគោរពយុទ្ធសាស្ត្រជាមួយ) និងសិក្សាដំឡើង (ពិនិត្យដាយគោរព)។
- មូលហេតុនៃបញ្ហាដែលបានកំណត់ និងដំណោះស្រាយចំពោះមូលហេតុទាំងនេះអាចធ្វើឡើងបានបន្ទាប់។ ដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើឡើងបានត្រូវបានគេចាត់ថ្នាក់ដាយដើម្បីយើកឲ្យរួមចំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើឡើងបានសម្របបំផុត រហូតដល់ដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើឡើងបានមិនស្ថិសម្រប។
- ក្រោពីនោះក្រុមធ្វើ PRA ប្រើប្រាស់ដែនទិកកិត (Mind Mapping) ដើម្បីប្រមូលទិន្នន័យ ទាក់ទងនិងបញ្ហាមូលហេតុ ដំណោះស្រាយ និងតម្រូវការរបស់អ្នកភូមិស្រាប់អនុវត្តប្រកបដាយ ប្រសិទ្ធភាពនូវដំណោះស្រាយនានា ហើយការចាត់ថ្នាក់នៃបញ្ហាដែលបានកំណត់ និងដំណោះស្រាយអាចធ្វើឡើងបាន។
- កត់ត្រាលទ្ធផលដែលបានធ្វើការបញ្ហាក់ និងធ្វើងារជាមួយក្រុមដែលមានកំណត់។

ការគ្រប់គ្រាន់នូវការងារជាមួយក្រុមការងារ

- កំណត់នូវបញ្ហានៅក្រុមការងារ និងដាក់អាជីវការនៃភាពសុទ្ធសាត្រ និងសារៈសំខាន់របស់បញ្ហាទាំងនេះ ដែលសមាជិកការងារ និងអ្នកភូមិបានលើកឡើង។ ក្រុមធ្វើ PRA អាចមិនយើកឲ្យពីទិន្នន័យដែលបានចំណោះស្រាយទាំងបញ្ហាដែលបានកំណត់ ដែលមានការងារជាមួយក្រុមការងារ។

កសិករច្បាមដាក់អាជីវការនៃបញ្ហា

- មនុស្សដែរឯកតាថីការចាត់បញ្ហាមួយ កំណត់លក្ខណៈខុសតារដែរ អាស៊ីយលិស្សនការពាណិជ្ជកម្ម នៅក្នុងប្រព័ន្ធពាណាស្ត្រ ស្ថានភាពសង្គម ស្ថានភាពទ្រព្យសម្បត្តិ គោលចំណោះស្រាយ ចំណាត់ថ្នាក់ និងការចាត់អារម្មណ៍ ។ ហេតុដឹងថ្មីដែរ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការកំណត់នូវបញ្ហាមួយដែលក្រុមមនុស្សដែរឯកតាថីការចាត់បញ្ហាមួយ។
- កំណត់ និងវិភាគទូវមូលហេតុនៃបញ្ហាមួយ។ ដូចងាយចិត្តការងារដែលសំខាន់ឱ្យប្រើប្រាស់ នៃមូលហេតុ វានឹងជួយឲ្យក្រុមធ្វើ PRA អាចធ្វើឱ្យរកយើកឲ្យបានដំណោះស្រាយនានាដែលបាន។
- កំណត់នូវជំនួយ ប្រចាំដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើឡើងបានចំពោះបញ្ហាដែលបានកំណត់ ហើយរួចបង្រាប់ដំណោះស្រាយទាំងនេះទៅតាមលំដាប់នៃអាជីវការ ដោយដើរការិលក្ខណៈវិវិឌ្ឍយុទ្ធទាំងនេះសម្រាប់ការស្ថិសម្រប។
- ផ្តល់នូវសេចក្តីសង្ខេប និងតម្លៃពាល់ទេសស្សន៍: តម្រូវការ និងចំណាត់អារម្មណ៍របស់អ្នកភូមិ ក្នុងការអនុវត្តន៍ទូវជំនួយ/ដំណោះស្រាយដែលបានប្រសិទ្ធភាពចំពោះបញ្ហាអាជីវការ។ ដំណោះស្រាយ ដែលអាចធ្វើឡើងបានសម្របបំផុត ជួយដល់អ្នកភូមិជាអ្នករួម/មន្ត្រីជួយដ្ឋានយក្នុងការរួចបង្រាប់សកម្មភាពប្រជាធិបាយអារម្មណ៍ ដោយសារៈពួកគេបានដើរការងារ។
- តាមរយៈការកំណត់អត្ថសញ្ញាណ និងអាជីវការនៃបញ្ហាដែលដាយមានការចូលរួម និងដំណោះស្រាយដែលអាចធ្វើឡើងបាន បានដូចត្រូវឲ្យអ្នកភូមិការងារនៃមានទំនួលខុសត្រូវ និងភាពជាដែក។ ការធ្វើប្រជាមតិអាជសម្រេចបាន តាមរយៈការពិភាក្សា។

កសិករច្បាមកំណត់អត្ថសញ្ញាណបញ្ហា

ການສູ່ສົນເປົ້າຂະໜາດສິນ (Mind Mapping)

តើអ្វីបានធ្វើនឹងការណា ?

ផែនទីគិតជាជាត្រាប្រាមដែលបើក្រាស់សម្រាប់បង្ហាញពី ពាក្យសំដើរ គិច្ចការ ប្រុបស់ធ្វើងឡើតដែលជាប់ទាក់ទងវិញទៅនឹងគិតគីឡូកណុះកណ្តាលមួយ វាដាចបករណីសម្រាប់ធ្វើការសិក្សា និងគិតិចារណានៅដែលត្រូវបានដោនាំដោយលោក Tony Buzan ហើយបើក្រាស់ដើម្បីធ្វើការប្រមូលផ្តើគិត ធ្វើឱ្យឱ្យិញ្ច្រាស់ ធ្វើចំណាត់ថាក៏គិត ហើយក៏ជាដើរឃើញក្នុងការសិក្សា ការរៀបចំ ការដោះស្រាយបញ្ហា និងការសម្រេចចិត្ត ។

តើក្នុងសេដ្ឋកិច្ចនីមួយៗនឹងបានឡើង ?

ដែនទីគិតចាក់ទងទេវីនការសរស់នូវគិតត្រង់ចំនួចភណ្ឌលម្អិយ ហើយគិតស្វែងរកគិត ជាបទាកទេ ដែនសិតនៅខាងក្រោមផ្ទុចភណ្ឌលនោះ។ ការគូសដែនទីគិតជាមួយអ្នកភូមិ ប្លង់កច្ចូលរម គឺធ្វើតាមលំនា ខាងក្រោមនេះ :

ការពេទ្យប្រជាពលរដ្ឋនៃជាតិតាមវិធី

- ផែនទីគំនិតគឺជារឿងសាស្ត្រមួយក្នុងការកត់ត្រា។ វាយិនត្រីម៉ែបង្ហាញនូវការពិតបុណ្យភាព ដែលមានចំណាំព្រមដាក់រួមទាំងនាសមួយនៃប្រជាមុន និងដែកសំខាន់នឹមួយៗដែល ផែនទីគំនិតដូច ក្រុម PRA បញ្ជាចំនិត និងធ្វើការភ្លាប់នូវកំនិតរបស់អ្នកចុះល្អរមដែលបង្ហាញ។
 - ផែនទីគំនិតបានបង់ថាលទ្ធផលបញ្ជីកត់ត្រាសាមញ្ញ។ ក្នុងការប្រើប្រាស់ផែនទីគំនិត ក្រុមធ្វើ PRA រាជធ្លើការកំណត់ និងយកលំកាន់តែឡាយសំអំពើរួចនាសមួយនៃប្រជាមុន និងរបៀបដែល ពីមានទាំងនេះដាក់បញ្ហាល្អ។ ក៏ដូចជាកត់ត្រានូវគំនិត និងការពិតដែលបង្ហាញដោយអ្នកចុះល្អរម។
 - ផែនទីគំនិតនូវក្នុងមានគិតថ្មីប្រើប្រាស់ ប្រមូលដីគំនិត បុកសរុប រិលីកឡើងវិញ និងធ្វើការដោះស្រាយបញ្ហាល្អ។
 - ផែនទីគំនិតមានទំនាក់ទំនាថ្នាដានការកត់ត្រាអ្នក។ ប្រសិនបើក្រុម PRA រកឃើញនូវពីមានបន្ថែមទៀតក្នុងការកត់បញ្ហាល្អទៀត។

ការវិភាគ SWOT (ស្តីពី)

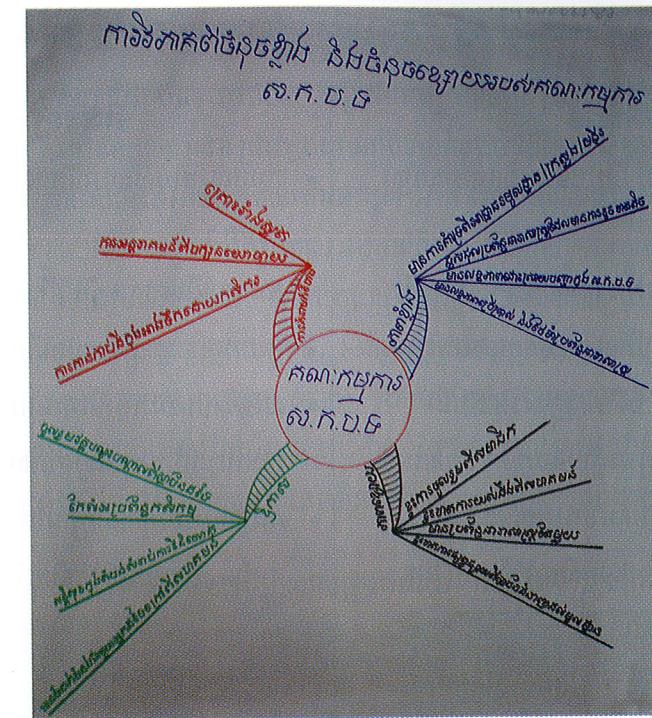
តើអ្នកគាំទារ SWOT ?

SWOT គឺជាអក្សរកាត់ដែលតាំងមួយច្បាស់ ការធ្វើប្រព័ន្ធមួយ និងការវិភាគ SWOT គឺជាប្រព័ន្ធឌើម្បីដែលការប្រព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើង ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីពិនិត្យ និងរាយការណ៍មួយទៅការ និងការវិភាគ និងការរាយការណ៍ដែលជាការធ្វើប្រព័ន្ធផ្លូវការ ប៉ុន្មានរាយការណ៍ដែលបានបង្កើតឡើង។

តើត្រូវបានដោះស្រាយ SWOT ដើម្បីចូលចិត្ត ?

នៅដើមដំបូងនៃការវិភាគ SWOT ត្រូវបានរាយការណ៍ និងបញ្ជាក់ពីប្រព័ន្ធដែលការសិក្សាបានបង្កើតឡើង ក្នុង (ឧទាហរណ៍ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធដោយមានការចូលរួមពីអ្នកទទួលផល និងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ PIMD គណៈកម្មាធិការសហគមន៍កសិក្សាប្រើប្រាស់ទីក (ស.ក.ប.ទ)) នៅក្នុងការណ៍ដែលធ្វើការវិភាគ SWOT របស់ PIMD ត្រូវធ្វើការអនុវត្តន៍តាមដំណោះស្រាយរបស់ក្នុងការប្រព័ន្ធ។

- បញ្ជាក់ពីគោលបំណងនៃកម្មវិធី PIMD ។ ប្រសិនបើធ្វើការបញ្ជាក់ពីគោលបំណងបានច្បាស់ពេលការវិភាគ SWOT អាចត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីធ្វើឱ្យមានដំណឹងការបន្ទាប់គោលបំណងនេះ។
- រាយការណ៍ និងនៅលើដែលអ្នកក្នុងអំពីអត្ថន៍យោន៌ការ ការធ្វើប្រព័ន្ធនឹងការបន្ទាប់គោលបំណងនេះ។
- ការធ្វើ Mind Mapping ត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់សម្រាប់ការវិភាគ SWOT
- កំណត់ពីការធ្វើដែលបំណងរបស់កម្មវិធី PIMD ធ្វើឱ្យអ្នកក្នុងគិតពីលក្ខណៈរបស់កម្មវិធី PIMD ដែលអាចធ្វើបានការសម្រេចនូវគោលបំណងរបស់កម្មវិធីនេះ ។ សរសេរនូវ គិត/ទស្សន៍ ដែលអ្នកក្នុងបានលើកឡើងដើម្បីធ្វើឱ្យចោរការប្រព័ន្ធ។
- ធ្វើដែលប្រាស់ការវិភាគអំពីចំនួនខ្សោយ ។ តើលក្ខណៈមួយណានៃកម្មវិធី PIMD ដែលធ្វើឱ្យវារាយស្ម័គ្រោះ ដែលការសម្រេចនូវគោលបំណងរបស់កម្មវិធីនេះ ?
- ធ្វើការកំណត់ពីឱ្យមាន ដោយស្មោរអ្នកក្នុងថា តើមានលក្ខណៈណ៍ខ្សោយខ្លួនដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងការសម្រេចនូវគោលបំណងរបស់កម្មវិធី PIMD ?
- វិភាគពីកត្តាតំរាយកំហែង ដោយស្មោរអ្នកក្នុងថា តើមានលក្ខណៈណ៍ខ្សោយខ្លួនដែលបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងការសម្រេចនូវគោលបំណងរបស់កម្មវិធី PIMD ?
- ទទួលយកគិត/ទស្សន៍បន្ថែមរបស់អ្នកក្នុង ហើយសរសេរគិត/ទស្សន៍ទាំងនេះទៅតាមប្រភេទនីមួយៗក្រោយពេលបានយកដែលច្បាស់ពីគិត/ទស្សន៍ទាំងនេះក្នុងចំណោមអ្នកចូលរួមទាំងអស់គ្មាន និងក្រុមធ្វើ PRA ។
- សង្គប និងបង្ហាញបញ្ជីដែលបានបង្កើតឡើងនៃការវិភាគ SWOT ប្រាប់ដែលអ្នកក្នុងបានបង្កើតឡើងដើម្បីរាយការណ៍ដែលបានបង្កើតឡើង។ និងយកដែលបានបង្កើតឡើងនៃការសម្រេចនូវគោលបំណងរបស់កម្មវិធី PIMD ?
- ពិនិត្យដោះស្រាយពីជាមួយក្រុមដែលសមាជិកសហគមន៍

តើវាបានដោះស្រាយ SWOT

- ការកំណត់ពី SWOT បានត្រឹមត្រូវ តើមានសារ៖សំខាន់ណាស់ពីត្រោះដីបានបន្ទាប់នៅក្នុងដើម្បីការធ្វើដែលការសម្រេចនូវគោលបំណងដែលបានបង្កើតឡើង ត្រូវដែកស្រាយដោយមិនបានធ្វើការកំណត់ និងយកដែលបានបង្កើតឡើង។
- ចំនួនខ្សោយ និងចំនួនខ្សោយរួមមាន៖ ធនធាននានា (បុរស ស្រី សម្បារះ ទីកន្លែង ។) ហើយរាយការណ៍អ្នកទទួលឯកជាតិ (បរិយាយ គុណភាព) លម្អិតប្រើប្រាស់ទីក ការដែកចាយទីក តំបន់ស្រោចស្រោច គោលការណ៍ទៅកាត់ទំនាក់ទំនវាងគណៈកម្មាធិការ និងសមាជិក ស.ក.ប.ទ ។ ឱ្យមាន និងកតាគំរាយកំហែងរួមមាន៖ នយោបាយ/ច្បាប់ អាជ្ញាធរមួលដូចនិន្ទាការទិន្នន័យ លក្ខណៈណ៍ឈើសង្គម លក្ខណៈឈើសង្គម អាកាសធាតុ (កម្ពស់ទិកក្រោង ត្រោះទិកជននៃ ត្រោះវារំស្ម័ែត ។) ការពិនិត្យការបន្ទាប់គោលបំណងនៃការសម្រេចនូវគោលបំណង បច្ចេកវិទ្យា ទំនាក់ទំននៃការណ៍ខ្សោយ ។
- ឱ្យមានដែលជាកត្តាតំរាយកំហែង ដោយស្មោរអ្នកក្នុងថា កត្តាតំរាយកំហែងដែលបានបង្កើតឡើងនៃការសម្រេចនូវគោលបំណងរបស់កម្មវិធី ។ ត្រូវព្យាយាយមានពេលវេលាដើម្បីបានបន្ទាប់គោលបំណងនីមួយៗ។
- នៅពេលប្រើប្រាស់ SWOT ជាមួលដ្ឋានសម្រាប់ធ្វើដែលការ ប្រព័ន្ធដែលមិនបានបង្កើតឡើង និងដើម្បីការណ៍នៃការសម្រេចនូវគោលបំណង ។
 - តើយើងអាជីវប្រើប្រាស់ចំនួនខ្សោយនីមួយៗយ៉ាងដូចមេដូច ?
 - តើយើងអាចបញ្ចប់ការបន្ទាប់គោលបំណងនីមួយៗយ៉ាងដូចមេដូច ?
 - តើយើងអាចចាត់បញ្ចប់ការបន្ទាប់គោលបំណងនីមួយៗយ៉ាងដូចមេដូច ?
 - តើយើងអាចចាត់បញ្ចប់ការបន្ទាប់គោលបំណងនីមួយៗយ៉ាងដូចមេដូច ?

អារិយភាគ SWOT នៃសេវាសាធារណៈការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសរាជរដ្ឋប្រជាជាតិ

សារព័ត៌មាន	សារលម្អិត
<ul style="list-style-type: none"> មានលទ្ធភាពដែលការ និងថែទាំប្រព័ន្ធដាកេសាល្អ ដែលមានប្រាប់ ។ មានការគាំទ្រពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងក្រសួង/មន្ទីរ មានលទ្ធភាពដូលប្រព័ន្ធដាកេសាល្អខ្ពស់ខ្ពាត់ត្រួច មានលទ្ធភាពដោះស្រាយទំនាក់ក្នុងសហគមន៍ មានគិតការស្នើសុំការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដាកេសាល្អ មានលទ្ធភាពប្រមូលផ្លូវសេវាកម្មរបៀបដែល ៩០% មានលទ្ធភាពផ្សេងៗរបស់សហគមន៍ និង ផលប្រហែលនៃរបស់សហគមន៍ ។ មានចំណោះដឹង និងបច្ចុប្បន្ននៃការប្រើប្រាស់ក្នុងការបំពេញនូវតម្រូវការ មានលទ្ធភាព និងសមត្ថភាពប្រប់ប្រាន់ក្នុងដែលការ និងថែទាំប្រព័ន្ធដាកេសាល្អ ។ 	<ul style="list-style-type: none"> ការចូលរួមរបស់មានឱកគណៈកម្មាធិការនៅមានកម្រិត ។ ការយល់ដឹងរបស់កិរិយាផិសហគមន៍នៅមានកម្រិត ខ្លះការផ្សេងៗរបាយ និងផ្តល់ពីមានដល់កសិករ សមាជិកគណៈកម្មាធិការមួយចំនួនខ្លះបទពិសោធន៍ក្នុងការប្រប់ប្រជនប្រព័ន្ធដាកេសាល្អ ។ ការចូលរួមរបស់កិរិយាផិសហគមន៍នៅមានកម្រិត ការចូលរួមរបស់កិរិយាផិសហគមន៍នៅមានកម្រិត
វិភាគ	កស្សាគំរាមកំហែល
	<ul style="list-style-type: none"> ប្រចាំរោងស្ថិតិ ការអនុវត្តន៍កិត្តិយាយប្រកាស កសិករមួយចំនួនការដែលដឹងប្រកួនរាង ទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលពីស្ថាបនដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស

ឧបករណ៍នៃអប់រំ PRA ដែលបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាន PRA

ឧបករណ៍ PRA ដែលបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាន PRA សម្រាប់ការអនុវត្តបច្ចេក ប្រជាលក្ខណៈស្រាវជ្រាវ និងសហគមន៍ ។ ក្រោមពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាន PRA ទៅលើការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ទាំងនេះក៏អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់បាន ការធ្វើដំណឹងការ ការអនុវត្តន៍ការប្រព័ន្ធឌីតុលីស្រី និងវាយតម្លៃ ។ ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ PRA ទាំងអស់មួយបានត្រូវបានដោលរឿងទូទៅ ។ លំដាប់នៃឧបករណ៍ទាំងនេះ មានបង្ហាញផ្លូវនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម ។ សូមធ្វើការប្រើប្រាស់ប៊ិកចា វិធីសាស្ត្រជាមួលដ្ឋានស្រាវជ្រាវបច្ចុប្បន្ននៃយុទ្ធបាយ ។ កិច្ចប្រជុំសហគមន៍/ក្រុម ការសង្គមជាល់ បទសម្រាល់ជាមួយជនសាធារណៈ (KII) ការពិភាក្សាប្រចាំរូបស្មួល (FGD) និងបទសម្រាល់នៃតារាកំកណ្តាលផ្សេវការ (SII) អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅត្រូវបានប្រជុំដោយអនុវត្តបច្ចេក ប្រជាលក្ខណៈស្រាវជ្រាវ និងសហគមន៍ ។ និងឧបករណ៍ PRA ដែលបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះទេ ។

លំដាប់នៃឧបករណ៍ PRA ដែលបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះទេ ។

គោលបំណង	ឧបករណ៍ដែលបង្ហាញ
<ul style="list-style-type: none"> ដើម្បីទទួលបានពីមានទូទៅទៅស្រាវជ្រាវ និងយល់ពី លក្ខខណ្ឌសង្គម និង ជីវិរបសាស្ត្រនៅក្នុងប្រព័ន្ធដាកេសាល្អ ប្រចាំបីខែ ។ 	<ul style="list-style-type: none"> ការសំយោគទិន្នន័យមានប្រាប់ប្រព័ន្ធដែលដោលបានប្រចុំបានកំណត់ និងដោលបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះ ។ ដែលទិន្នន័យ និងដែលទិន្នន័យដែលបានប្រចុំបានកំណត់ តំនេះការតំរូវការ ប្រព័ន្ធដែលបានប្រចុំបានកំណត់ និងដែលបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះ ។ ដែលទិន្នន័យ និងដែលទិន្នន័យដែលបានប្រចុំបានកំណត់ តំនេះការតំរូវការ ប្រព័ន្ធដែលបានប្រចុំបានកំណត់ និងដែលបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះ ។ ដែលទិន្នន័យ និងដែលទិន្នន័យដែលបានប្រចុំបានកំណត់ តំនេះការតំរូវការ ប្រព័ន្ធដែលបានប្រចុំបានកំណត់ និងដែលបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះ ។
<ul style="list-style-type: none"> ទទួលបានពីមានលើបច្ចន់នៃការសិក្សា ជាកំណត់លាក់រាយក្រឹង ប្រើប្រាស់បច្ចន់នៃការសិក្សា និងការប្រើប្រាស់បច្ចន់នៃការសិក្សា ។ ផ្តល់ពីបច្ចន់នៃការសិក្សា និងការប្រើប្រាស់បច្ចន់នៃការសិក្សា ។ 	<ul style="list-style-type: none"> ដែលទិន្នន័យ និងដែលទិន្នន័យដែលបានប្រចុំបានកំណត់ ដែលបានបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះ ។ ដែលទិន្នន័យ និងដែលទិន្នន័យដែលបានប្រចុំបានកំណត់ ជំណាត់ថ្នាក់ត្រូវសម្រេច ។ ដែលទិន្នន័យ និងដែលទិន្នន័យដែលបានប្រចុំបានកំណត់ ដែលបានបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះ ។ ដែលទិន្នន័យ និងដែលទិន្នន័យដែលបានប្រចុំបានកំណត់ ជំណាត់ថ្នាក់ត្រូវសម្រេច ។
<ul style="list-style-type: none"> ផ្តល់ពីបច្ចន់នៃការសិក្សា និងការប្រើប្រាស់បច្ចន់នៃការសិក្សា ។ 	<ul style="list-style-type: none"> ការកំណត់អត្ថសញ្ញាណ និងអាជិវាពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះ ។ មួលហេតុ និងដែលការ និងទិន្នន័យ និងការ របស់សហគមន៍ ក្នុង និងក្រុម និងត្រូវការ ។ ដែលទិន្នន័យ និងដែលទិន្នន័យដែលបានប្រចុំបានកំណត់ ដែលបានបង្ហាញពេលវេលាប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននៃកម្មវិធាននេះ ។ ការវិភាគ SWOT ។

ពេជ្ជរាជក្រប់រដ្ឋបាល

ស្រីរាជក្រប់ព្រៃន

ចាត់ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន

សិលទ្ធភាពនិងប្រព័ន្ធគាន់ខ្លះ

ថ្មី
៤

រាជរដ្ឋប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូន PRA

សម្រាប់រាជរដ្ឋប្រព័ន្ធអ្នករាជក្រប់រដ្ឋបាល

សិលទ្ធភាពនិងប្រព័ន្ធគាន់ខ្លះ

រាជប្រឹត្តក្រាស់បន្ទាន់ PRA ដើម្បីធ្វើអារ៉ានត្រូវ និងចុះព្យាយាយ

ក្នុងដែលកន្លែងបង្ហាញពីក្នុងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដែលបានប្រមួលដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងផ្សេងៗផ្សាយ ទិន្នន័យដែលប្រមួលបានពីការប្រើប្រាស់ខាងក្រោម និងវិធីសារណ្ឌ PRA ស្រាវជ្រាវអង្គភាពបំបាត់នៅប្រព័ន្ធដាកសាល្យ និងសហគមន៍អាជីវិសាល់ក្រុម PRA ដើម្បីទទួលបានចំណោះដើម្បីលើដែលដាក់ស្ថិការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធដាកសាល្យ ព្រម ទាំងដើម្បីលើក្នុងឈ្មោះសាល្យ លក្ខខ័ណ្ឌសង្គម សកម្មភាពម្នាប់ប្រចាំថ្ងៃ និងដើរការពារស់នៅរបស់កសិករនៅក្នុងប្រព័ន្ធដាកសាល្យ ។ បន្ថែមទីនេះទៅទៀត លទ្ធផលដែលទទួលបាននឹងពាណិជ្ជកម្មបញ្ចប់ និងកត្តាការណ៍ បុព្ទបោត្តិវេបញ្ញា ដែលការស្រាយដែលអាចធ្វើឡើងបានចំពោះបញ្ញាដែលបានធ្វើអាជីវិភាគ ព្រមទាំងសកាសុល និងតម្រូវការរបស់សហគមន៍ អ្នករូម និងក្រុមត្រូវសារ ។ លទ្ធផលដែលបានមកពីការធ្វើ PRA ត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយ និងធ្វើការបង្ហាញទៅសហគមន៍ទៅចុងបញ្ញាដែលសកម្មភាព PRA ដើម្បីធ្វើការផ្តល់ជ័យ និងពិនិត្យមិនបានបំណងចង់អនុវត្តន៍វីដែលគោលដៅស្ថិតុល្យ ។

តើអ្នកធ្វើឱ្យខ្លះខ្លួនពេលរៀបចំដែលរាជសេវាធាសាត្រ ?

ដែលយកសារព័ត៌មានលទ្ធភាពក្នុងការដោះស្រាយបញ្ញាដែលបានកំណត់ និងធ្វើអាជីវិភាគដោយសហគមន៍ក្រុម PRA ដ្ឋានពីការប្រើប្រាស់ដើម្បីធ្វើតម្លៃបញ្ញាមួយប៉ុណ្ណោះ ។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលក្រុម PRA ធ្វើការប្រើប្រាស់និងមានលក្ខណៈខ្លួនគ្នាបានចំណោះដោយក្រុមតិន្នន័យ និងកត្តាបែងចែងទៀត ។ ក្រុម PRA មិនត្រូវដោះស្រាយបញ្ញាតាមការដែលមកពីក្រុមតិន្នន័យ និងក្រុមតិន្នន័យទៀត ។ ក្រុម PRA ត្រាន់តែអាចធ្វើការស្នើក្នុងការបញ្ចូនបញ្ញាដែលការដែលជាប់ពាក់ពីប៉ុណ្ណោះ ។

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ញាដែលបានប្រើប្រាស់ ចាំបាច់ត្រូវប្រើប្រាស់ដែលការសកម្មភាពដោយមានការចូលរួមពីសមាជិកសហគមន៍ ។ ជាតិសេសសមាជិកដែលចូលរួមក្នុងការកំណត់ និងធ្វើអាជីវិភាគបញ្ញា ព្រមទាំងបុព្ទបោតិដែលការស្រាយ និងការវិភាគ SWOT ។ ក្នុងករណីខ្លះ ចំណោះដើម្បីរបស់សមាជិកសហគមន៍មិនមែនមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ហើយត្រូវការដំឡើយពីក្រុមធ្វើ PRA និងអ្នកជំនាញការខាងប្រព័ន្ធដាកសាល្យដោយទៀត ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ញានៅ ។ អាស្រែយដូចនេះ ក្រុមធ្វើ PRA ត្រូវបង្ហាញពីដែលការស្រាយដែលបានស្ថិតុល្យទៅសហគមន៍ដើម្បីធ្វើការពិភាក្សា ហើយពិនិត្យមិនបានបំណងចង់ដែល សហគមន៍ចង់យកទៅអនុវត្តតាម ។ ដែលការស្រាយដែលយល់ព្រម នឹងត្រូវយកទៅរៀបចំជាដែនដែលការសកម្មភាព ។

ក្រុម PRA ត្រូវវិនិច្ឆ័យការដែលបានប្រើប្រាស់ដើម្បីការបង្ហាញម៉ាក្នុងជំណានដើម្បីខ្លួន និងពិភាក្សាបានប្រើប្រាស់ដើម្បីទទួលមកពីក្រុម និងព្រមព្រំងត្រាមុនពេលរៀបចំដែលការសកម្មភាព ។ ជំណានដើម្បីការបង្ហាញ តារាងមានលក្ខណៈខ្លួន និងអាជីវិភាគក្នុងការកំណត់ក្រុមនៃដើម្បីទទួលបានប្រព័ន្ធដាកសាល្យ និងការលេខាងក្រោម ។

- ៖ បញ្ចូនដែលបានលើកឡើង ។
- ៖ តើបញ្ចាលកដែលបានលើកឡើងនឹងដីសរុបដីមីធ្វើធ្វើការដោះស្រាយ ។
- ៖ តើបុព្ទហេតុអ្និ៍ដែលបណ្តុលិច្ឆាមានបញ្ហានៅក្នុងឡើង?
- ៖ តើដីណែនាំស្រាយដែលអាចធ្វើឡើងបានណាមួយលើកឡើងដោយសហគមនី?
- ៖ តើមានសការុណាលអីកួរតាំងដែលអាចបើកបានដីមីដោះស្រាយ បញ្ហា និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងទូទៅស្ថានភាព ព្រមទាំងមានលទ្ធភាពទូទៅដោយបានខ្សោយតាមអ្នកដែលអនាកត ។
- ៖ តើសហគមន៍នៅសល់តម្រូវការអីទេតាំងដីមីដោះស្រាយបញ្ហានានា ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។
- ៖ តើដីណែនាំស្រាយឯណ៍ដែលអាចធ្វើឡើងបានណាមួយលើកឡើងដោយ ក្រុម PRA ដីមីដោះស្រាយបញ្ហាដែលបានលើកឡើង ។

ឧទាហរណ៍: បញ្ចូន បុព្ទហេតុ ដែលមានស្រាយ សក្សានុពល និងតម្រូវការ របស់សហគមន៍កសិករវប្បធម៌ប្រចាំខែ

បញ្ជាក់	ឯកសារ	ផែនការ	សម្រាប់ការ	សម្រាប់ការ	សម្រាប់ការ
អាមេរិក	<ul style="list-style-type: none"> កំណត់ស្នើសុំជាអាមេរិក ការប្រើប្រាស់ មានក្នុងដីជាប្រឈម ក្នុងការងារ កំណត់ស្នើសុំជាប្រឈម ក្នុងការងារ 	<ul style="list-style-type: none"> បង្កើតឡើងក្នុងការងារ ការប្រើប្រាស់ក្នុងការងារ ការងារក្នុងការងារ ក្នុងការងារ ក្នុងការងារ 	<ul style="list-style-type: none"> ពលរក្សាទុក្នុងក្នុងការ ផន្លាយមួនស្តី 	<ul style="list-style-type: none"> សំណើដោយភាពល្អ ហើយ ការច្រើនឲក ភាពអាមេរិក ការគាំទ្រីត អាជ្ញាតវិជ្ជាឌី និងស្ថាប័នជំរួញ 	ស្ថាប័ន
ទីកិច្ចប្រជាធិបតេយ្យ	<ul style="list-style-type: none"> បិទាណកិច្ចិថិក ការថែរក្សាប្រជាធិបតេយ្យ បានស្នើសុំជាប្រជាធិបតេយ្យ ក្នុងការងារ 	<ul style="list-style-type: none"> សង្ឃ័ំដោយស្ថាក់ទិន្នន័យ និងប្រទាយប្រជាធិបតេយ្យ ហើយ 	<ul style="list-style-type: none"> ពលរក្សាទុក្នុងក្នុងការ ផន្លាយមួនស្តី 	<ul style="list-style-type: none"> ការប្រើប្រាស់ ពិភពលោក 	<ul style="list-style-type: none"> ធ្វើឱ្យប្រជើនវា ដែលការបែងចែកកិច្ច សេងរកប្រព័ន្ធដែរដៃ បង្កើតការចូលរួមរបស់ការិករា សេងរកប្រព័ន្ធដែរដៃ ទាំងអស់ និងប្រព័ន្ធជំនួយ
ការងារការ	<ul style="list-style-type: none"> ខ្លួនខ្លួន របៀបការ កម្មាធិការ សហគមន៍ មិនស្ថាប័ន ប្រជាធិបតេយ្យ 	<ul style="list-style-type: none"> ខ្លួនខ្លួន របៀបការ កម្មាធិការ សហគមន៍ មិនស្ថាប័ន ប្រជាធិបតេយ្យ 	<ul style="list-style-type: none"> បង្កើតទិន្នន័យ រាយសមាជិក កណ្តាល: កម្មាធិការ កណ្តាល: ប្រជាធិបតេយ្យ 	<ul style="list-style-type: none"> ការបណ្តុះបណ្តាល ប្រជើនិភ័យកិច្ចិត្តិ 	<ul style="list-style-type: none"> ផ្តល់សិទ្ធិសំណងជូន គណៈកម្មាធិការសហគមន៍ ធ្វើឱ្យប្រជាធិបតេយ្យ បានស្នើសុំជាប្រជាធិបតេយ្យ
ការប្រមូល	<ul style="list-style-type: none"> សហប្រព័ន្ធកម្មាធិការ ពិច្ចិករាជកិច្ច ចំណុចបាប 	<ul style="list-style-type: none"> កិច្ចិករាជក្រឹត្តិកម្មបង្កើត ដែរក្នុងក្រុងប្រជាធិបតេយ្យ និងក្នុងក្រុងប្រជាធិបតេយ្យ 	<ul style="list-style-type: none"> ធ្វើឱ្យដោយជាតិ 	<ul style="list-style-type: none"> ជំនួយ និងក្រុងក្នុងក្រុងប្រជាធិបតេយ្យ ធ្វើឱ្យប្រជាធិបតេយ្យ ការអនុវត្តកិច្ចិត្តិ 	<ul style="list-style-type: none"> ធ្វើឱ្យប្រជើនវា ប្រព័ន្ធកិច្ចិត្តិ បង្កើតការបានស្ថាប័ន ការចំណោះសារជូន សហគមន៍ ។

តើក្នុងពាណិជ្ជកម្មដែលការសរុបត្រូវរាល់យុទ្ធសាស្ត្រ ?

ពាក្យម្មាថ្វិកនេះដែលការសកម្មភាពដែលរួមមានចំណងជើងក្បាលពាក្យងីឡូខាងក្រោម គ្នាត្រូវបានរៀបចំ
និងបង្ហាញដែលសហគមនឹសម្រាប់ធ្វើការពិភាក្សា។ ប្រសិនជាអាមេរិកទៅបាន ផ្លូវក្របជាមិតិសមាជិក
សហគមនីតិវិកនិងអនុវត្តន៍ដែលការសកម្មភាព និងពេលណាដែលត្រូវមានសកម្មភាពជាមួយបាន។

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

៖ ឈ្មោះនៃគម្រោង បសកម្មភាពដោយសង្គម

କେବଳମାତ୍ର

៖ អីដាកេលបំណងជាក់លាក់របស់តម្រូវការ/សកម្មភាព

ធម្មជាតិ

៖ ជលិតផល បណ្តុផលដែលជាដែងជាដែនការអនុវត្តន៍គម្រោងសកម្មភាព ។

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ କଣ୍ଠେଶ୍ୱରୀ

• ເຕີມານວິຜົນສາງສູງ ປະເທດສາກູລັບອີຂະໂຟເລື່ອມີຄວາມ

គោលបំណងដែលបានគ្រោងទូក?

ଶ୍ରୀମତୀ ପାତ୍ନୀ

៤. តើសកម្មភាពនីមួយៗដែលត្រូវអនុវត្ត ?

Digitized by srujanika@gmail.com

៤. តើមានបរកពនិខេះដែលត្រូវការ ?

ឧទាហរណ៍៖ ចំណងជើង៖ ការផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ គណៈកម្មាធិការសហគមន៍កសិករអ្នកប្រើប្រាស់ថែក (ស.ក.ប.ទ) លើដំណឹកការគប់គងប្រព័ន្ធទាកសាស្ត្រ នៅប្រព័ន្ធទាកសាស្ត្រអូវ៉ាត្រង។

និងការប្រើប្រាស់នូវការណែនាំដែលមានការងារជាប្រព័ន្ធដែលត្រូវបានរាយការណ៍ឡើង ?

REFERENCES

- Bechstedt, H-D. 2000. IBSRAM Training Manual on Participatory Research and Technology Development for Sustainable Land Management. IBSRAM Global Tool Kit Series No. 3. Bangkok: IBSRAM.

Chambers, R. 1992. Participatory Rural Appraisal: Past, Present and Future. *Forests, Trees and People* Newsletter No. 15/16:4-9.

Hagmann, J., Chuma, E., Murwira, K. and Connolly, M. 1998. Learning Together Through Participatory Extension. AGRITECH, GTZ and ITZ. Harare.

HR Wallingford. 1997. Planning Soil Conservation Projects Through Participation: A Guide. Report OD 139 (October 1997). UK: HR Wallingford Ltd.

IFAD, ANGOC, and IIRR. 2001. Enhancing Ownership and Sustainability: A Resource Book on Participation. Philippines: IIRR.

IIRR, ETC. 2002. Sustainable Agriculture Training of Trainers: A Resource Book. Philippines: IIRR.

Maglinao, A.R., Manzanilla, D.O. and Chandrapatya, S. 2005. Performance Evaluation and Impact Assessment of the ASIALAND Network: Management of Sloping Lands for Sustainable Agriculture Project Phase 5 (2001-2004). Colombo, Sri Lanka: IWMI.

Pretty, J.N., Guijt, I., Thompson, J. and Scoones, I. 1995. A Trainer's Guide for Participatory Learning and Action. IIED Participatory Methodology Series. Sustainable Agriculture Program. London: IIED.

Scarborough, V., Killough, S., Johnson, D.A. and Farrington, J. 1997. Farmer-Led Extension: Concepts and Practices. London: IT Publications.

Scoones, I. and Thompson, J. 1994. Beyond Farmer First. Rural People's Knowledge, Agricultural Research and Extension Practice. London: IT Publications.

Theis, J. and Grady, H.M. 1991. Participatory Rapid Appraisal for Community Development. A Training Manual Based on Experiences in the Middle East and North Africa. London: IIED and Save the Children Fund.

USAID Center for Development Information and Evaluation. 1996. Using Direct Observation Techniques. CDIE's Tips series Number 4.

Van der Schans, M.L. and Lempérière, P. 2006. Manual Participatory Rapid Diagnosis and Action Planning for Irrigated Agricultural Systems (PRDA). Rome: FAO.

Warren, D.M. 1990. Using Indigenous Knowledge in Agricultural Development. World Bank Discussion Paper No. 127. Washington, D.C.: The World Bank.

Werner, J. 1993. Participatory Development of Agricultural Innovations. Procedures and Methods of On-Farm Research. Eschborn: GTZ.

ឧបនគម

ប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធបាតាការក្រុង

ជំនួយរឿង (ឧត្តមស៊ិទ)

ស្ថានិភាពក្រោចពេលបានការង្វាក់អូរតែងតាំង

១. ត្រាងការណូនៅកសក្របព័លជាការសាស្ត្រ

၁၀၂

ប្រព័ន្ធជាកសាល្មរវ៉ែត្រិនសិតទេវក្នុងភូមិ អង្គសង្គម យុងដៃជាក ស្រុកតងពីសិ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ដែលមានចំណាយប្រមាណជាង ៤០ គីឡូម៉ែត្រព្រឹត្តិរាជធានីក្នុងពាណិជ្ជកម្មជាករក ។

ប្រព័ន្ធជាមសាស្ត្រឱេរក្រាមកសាងឈើនក្នុងកំទ្យុងផ្លាំ ១៩៧៤ និង១៩៧៥ នាសម្បូលុយពាណ ។ ដើម្បី
ស្រាវជ្រ័យចាំអស់ត្រូវបានគេហ៊នក្នុងនានាចាមានមិនមែន ៣.៥០០ ហិកតា ។ ហួរដៃលើផ្លាំ ១៩៧៥ អ្នកក្នុម និងអាជ្ញាជរ
មួលដែន ធ្វើការដួសជុលខ្លាត តួច និងដោរការប្រព័ន្ធដោយស្រាវជ្រ័យបានដឹងដើម្បីនេះ ៣០ ហ.ត ទាំងក្នុងរដ្ឋវិស្សាប្រជាពលរដ្ឋ និងរដ្ឋប្រជាធិប្រះ ។

នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៨ ប្រព័ន្ធគ្រូវបានស្វារដាយស្ថាប័នទានាក្រុមមាន៖ មួយនិធិសង្គម កម្ពុជានឹងរៀងរាលារាជការណ៍ មន្ត្រី និងក្រសួងផែនធានទីក និងខត្តនិយម ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០០ សហគមន៍កសិករប្រើប្រាស់ទីក (ស.ក.ប.ទ) គ្រូវបានគេបង្កើតឡើង ដើម្បីត្រួតព្រម និងចែងក្រោមប្រព័ន្ធដាសាស្ត្រ ។

នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០២ ប្រព័ន្ធដាកសាស្ត្រនេះត្រូវបានក្រសួងធនធានទិន្នន័យ និងអគ្គនឹមីបាយដើរដើរជាប្រព័ន្ធដាកសាស្ត្រ មួយក្នុងចំណោមប្រព័ន្ធដាកសាស្ត្រទាំង ១១ សម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយកម្ពុជា PIMD ក្រោមគណនាកម្ពុជា ADB និង CAM (SF) ។

- ហេដ្ឋារចនាសម្ព័នជាភាសាស្ត្រ

- ទំនប់ : បណ្តាបយ ១.៥២៥ ម៉ែត្រ ទឹង ៨ ម៉ែត្រ
 - ទំនប់បង្រៀរ : បណ្តាបយ ៥ ម៉ែត្រ ទឹង ៤ ម៉ែត្រ
 - ចំនួនការាលបុរាណីក : ៤ កំន្លែង
 - ទ្វារីក : ៣ កំន្លែង កំពស់ ១,៨ ម៉ែត្រ ទំហំ ១,២ ម៉ែត្រ ទៅ ១,៨ ម៉ែត្រ
 - លូទិក : ១ កំន្លែង (១០ កង) ធ្លើ ០,៣ ម៉ែត្រការវេ
 - ប្រឡាយមេ : ៣ ខ្សែ ដែលមានប្រវិនាសរុប ១៩,៧៥៣ ម៉ែត្រ
 - ប្រឡាយមេទី១ : បណ្តាបយ ៦,៨០០ ម៉ែត្រ ទឹង ៤ ម៉ែត្រ បាត ៩ ម៉ែត្រ

- ◆ ສຳແນ້ວເຄີຍໃຫຍ່ ປະເທດໄກຍເມເຕີໂທ : ມາຮັດ ກົດເຊີຍ

- ① ສົ່ວນໜັງສາກົດ : ۵ ກິໂລບັນ
 - ② ໄຫຼືກ : ۵ ກິໂລບັນ
 - ③ ສາກ : ۳ ກິໂລບັນ

- ប្រឡាយមេទិ៍ ២ : បណ្តាឃុយ ៤.៨០០ ដែលត្រួតពិនិត្យ ៤ ដែលត្រួតពិនិត្យ ១ ដែលត្រួតពិនិត្យ
 - ◆ សំណង់លើប្រឡាយមេទិ៍ ២ : ៧ កំន្លែង
 - សំណង់ស្ថាកំទីក : ៤ កំន្លែង
 - លូទិ៍ក : ៣ កំន្លែង
 - ប្រឡាយមេទិ៍ ៣ : បណ្តាឃុយ ១.៦៣៨ ដែលត្រួតពិនិត្យ ៤ ដែលត្រួតពិនិត្យ ១ ដែលត្រួតពិនិត្យ
 - ◆ សំណង់លើប្រឡាយមេទិ៍ ៣ : ២ កំន្លែង
 - សំណង់ស្ថាកំទីក : ២ កំន្លែង
 - ប្រភពទិ៍ក
 - នាំយកទិ៍កចេញពីប្រភពទិ៍កស្មាយចេក (អូរធុបជាតិ)
 - អាជីក : ផ្ទះ ៩.៣១៩.៥០០ ដែលត្រួតពិនិត្យ ៣ ខែ ៩.៥១០ ដែលត្រួតគុប
 - ប្រឡាយរងទិ៍ ១ : មានលំខ្សោ ប្រវែង ៥.២៩៩ ដែលត្រួតពិនិត្យ ៤ ដែលត្រួតពិនិត្យ ១ ដែលត្រួតពិនិត្យ
 - ◆ សំណង់លើប្រឡាយរងទិ៍ ១ : មាន៧ កំន្លែង (លូទិ៍ក ៧ កំន្លែង)
 - ប្រឡាយរងទិ៍ ២ : មាន ១២ ខ្សោនិង មានប្រវែងសរុប ១៨.៤៩១ ដែលត្រួតពិនិត្យ
 - ប្រឡាយដោះទិ៍ក : ១ ខ្សោនិង មានប្រវែង ៥.០០០ ដែលត្រួតពិនិត្យ
 - ផនធានដឹង
 - ផ្ទះដឹងព្រោះច្រើន : ១.៥០០ ហ.ត
 - ផ្ទះដឹងព្រៃវិស្សារ : ១.៥០០ ហ.ត
 - ផ្ទះដឹងព្រៃវិបំង់ : ៣០០ ហ.ត
 - ដំណរោមជុំ (ឱ្យិក ត្រឡប់ ននោះ លោក) : ២៣៩ ហ.ត
 - ប្រភេទដី
 - ឈ្មាយខ្សោច
 - ខ្សោច
 - ផ្ទះវេ
 - ផ្ទះវេត្តសក្រហម : ២ ខ្សោ ដែលមានប្រវែង ១០.៤០០ ដែលត្រួតពិនិត្យ
 - អាកាសធាតុ
 - អាកាសធាតុត្រួតពិនិត្យ
 - កម្ពស់ទិ៍កក្រោងប្រចាំឆ្នាំ : ខ្ពស់បំផុត ៣ ដែលត្រួតពិនិត្យ ៣ បាបបំផុត ៣១១មិថុនា ដែលត្រួតពិនិត្យ
 - ការប្រើប្រាស់ទិ៍ក
 - នៅក្នុងប្រព័ន្ធដាកោះសាលាប្រើប្រាស់មាន បី១១ អណ្តុងទិ៍កស្ថាត ១៨ និង ស្រែះទិ៍ក ១៧ កំន្លែង
ហើយប្រជាធិបតេយ្យប្រព័ន្ធដាកោះប្រើប្រាស់ទិ៍កស្រែះសម្រាប់បរិភោគ។

၁၇

៩.២.៩ កម្មសិទ្ធិវិធី

កសិករភាគចំនួននៅក្នុងប្រព័ន្ធពាណាសាស្ត្រនេះ មានផែដីជាមធ្យមប្រមាណជាហ.ក.ត ៥៥មួយគ្រាល់ ដែលត្រូវបានគេផ្តល់ឱ្យក្នុងកំឡុងទសវគ្គូរដៃ ១៩៨០ ។ កសិករប្រមាណជាហ.ក.ត ៣០ ភាគរប ពំមានដឹកម្ចាសិទ្ធិនោះទៅ ពីព្រះពុកគេបានលកដីចំនាំនោះទៅឱ្យអ្នកដែលដោយសារដីនឹង ។

៩.២.២ ការបង្កើចឆ្លើនដែលកសិកម្ម

ក. ដំណាំត្រូវ

ដែលការព្យូរស្ថានដាច់បានដោយសម្រាប់កសិករនៅក្នុងប្រព័ន្ធភាសាស្ត្រទេ ។ ជាទូទៅកសិករប្រើប្រាស់នូវប្រភេទចុងផ្លូវផ្លូវទៅនឹងប្រព័ន្ធដីមីជាថ្មីន ដែលជាមធ្យមមានប្រមាណជាអ០០០គីឡូក្រាម/ហត្ថ ។ កសិករនៅក្នុងតំបន់នេះនឹងយកប្រើប្រាស់ជីថិមីជាថ្មីន ដែលជាមធ្យមមានប្រមាណជាអ០០០គីឡូក្រាម/ហត្ថ ។ ភាគចិន តាំងបំពេញកម្ពុជាឌ្ឋានប្រចាំឆ្នាំ និងបានប្រើប្រាស់សម្រាប់សកម្មភាពនៃប្រព័ន្ធដំការ ពេលគីមានកសិករតីមីតែ ១០ ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះដែលជាបានប្រចាំឆ្នាំបំពេញកម្ពុជាប្រចាំឆ្នាំ ។

ទិន្នន័យប្រុងរវស្សារក្នុងពំនិរនេះនៅទាបនៅឡើយ តើជាមធ្យមកសិករអាមេទទូលាននៃតីមថែទាំ ២ គោល ភ្លើងមួយបិកតារា

២. ដំណោះស្រាយ

បន្ទាប់ពីប្រមូលដល់ណា ក្រោមរឿងរាជ កសិករប្រមាណជាតិ ៩០ ភាគរយ ដំឡើងឱ្យកេលិដិនោះ ហើយកសិករមួយចំនួនដំឡើង និងល្អោ សត្វិតបំផ្លាញគឺជាកត្តិម្មង់ដែលកសិករដូចប្រទេសក្នុងការដំឡើងចំការ មានកសិករប្រមាណជាតិ ៥៨ ភាគរយ ប្រើប្រាស់ថ្មីទិន្នន័យក្នុងការដំឡើង ។

ຕ. ກາຣືຕີເຕັມສຕູ

ការចិត្តឱ្យមសត្វិជាចំណាប់ផ្លូវតាមយនៃក្នុងគម្រោងនេះ ដែលមានកសិករប្រមាណភាគ ៨៥ ភាពរយ ចិត្តឱ្យគោរព្យាយករដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យក្នុងការងារវិស័យការ ។ ក្រោពីនេះ កសិករនិយមចិត្តឱ្យមសត្វិ ធ្វើក មាន ៣ ដំឡើ ។

យ. ការប្រើប្រាស់ទឹក

១.៣ សម្រាប់ កម្មវិធី និងសេចក្តីថ្លែង

៩.៣.៩ សង្គម

ក. ចំនួនគ្រសារ

ល.រ	ឈ្មោះភូមិ	ចំនួនគ្រឿងសរុប	ចំនួនស្ថិជាមេគ្រឿង	ចំនួនស្ថិដែលមានក្បានធិតជាង ផ្លាក់
១.	ព្រៃតាមាន	៦១	១២	០
២.	អង់គេងដ្ឋាម	១៤០	៤	៩
៣.	ប៉ែងឈាត់	២៥៥	៣៩	៣
៤.	ព្រៃ	៧១០	១៨	០
៥.	អង្គរមាស	១៩៥	១៥	៦
៦.	បឹងបុរីក	១៨៥	១៥	៦
៧.	ដង្វែក	១២០	២៦	១៣
៨.	ព្រៃកី	៦៧	១២	០
៩.	ពងើកកែវ	២៥	៤	៦
សរុប		១១៥៦	១២៥	៤៩

(ប្រភព : សាលាយំជងក ឆ្នាំ ២០០៩)

2. វេត្ត

នៅក្នុងប្រព័ន្ធជាមសាស្ត្រទាំងប់អ្នរវេត្តនៃ មានវត្ថុសរុបចំនួន ៦ កន្លែង ដែលប្រជាពលរដ្ឋអាមេរិកឯណីរទេដើម្បី
ប្រាការពិធីសាសនាដោយ។

ក. ផ្សារ

ប្រជាជននៅក្នុងតំបន់នេះនិយមធ្វើដើរទៅផ្សាយចំនួន ២ កន្លែងដើម្បីលក់ដូរ បុទ្ទិក្សសម្រារ៖បើព្រោះសំដើរងទៀត ដឹងតាមការប្រគល់ប្រាក់ និងការបង្ហាញការងារ ដែលមានចមាយ ៥ គ.ម. ។

យ. ទិភាក់ងារធំនៅ

- មានស្ថាក់ការ ស.ក.ប.ទ មួយកន្លែងនៅក្នុង ភូមិ អង្គសក្រាមខាងជើង (អូរត្រួច)
 - មានសាសាយឃុំមួយកន្លែងនៅក្នុង ភូមិ តាមឱ្យ ចំណាយប្រមាណជាត ន.គ.ម ពីស្ថាក់ការ ស.ក.ប.ទ ។
 - ប្រសិទ្ធភាព នៅក្នុង ភូមិ ផ្លូវ ចំណាយប្រមាណជាត ន.ខ.គ.មពីភូមិអង្គសក្រាម

៤. ការងារអប់រំ

- សាលារៀន : អកវិនិច្ឆ័យ សាលាបបមសិក្សា ៥កវិនិច្ឆ័យ និង មធ្យមសិក្សា ១កវិនិច្ឆ័យ
 - គ្របដ្ឋែនទេរបបមសិក្សា : ៧៦ នាក់
 - គ្របដ្ឋែនទេរមធ្យមសិក្សា : ៧០ នាក់
 - អ្នកដែលមិនចែងអក្សរមានអាយុលើសពី ១៧ឆ្នាំ (ត្រួតពិនិត្យ ២៣៨ នាក់ និងបុរស ២០២ នាក់)
 - អ្នកមិថែនអក្សរ ៩៦ ភាគរយ និង មិនចែងអក្សរ ១៤ ភាគរយ

ច. សុខភាព

- មណ្ឌលសុខភាព : ២ កំន្លែង (១ កំន្លែងសិតក្នុងយំដងប្រកសិន ១ កំន្លែងសិតនៅ ក្នុងយំទេព្រៃកាតិ)
 - វេជ្ជបណ្ឌិត : ៦ នាក់
 - ផ្ទប់ : ៧ នាក់
 - ពោទ្យកម្ម : ២៥ នាក់

ស. មធ្យាបាយធីដៀរ

ល.រ	ឈ្មោះភូមិ	មុំត្ត	ផ្លាសនិង ត្រាក់ចេរ	រទេសកានិង សីវា	កន្លែង
១.	ពោគពាយន	២៥	០	៣៧	២៥
២.	អង្គសង្គម	៤៦	៣	៥៣	៤
៣.	ប៉ែងណា	៩០២	២	២៨៣	២៣២
៤.	ពោធិ៍	២២	៣	២១	២២
៥.	អង្គរមាស	៥២	០	៧២	៥១
៦.	ជុំប្រុក	៧៨	១	៥៥	១១៥
៧.	ជុំប្រុក	២៨	១	៨១	៩០៥
៨.	ពោតិិ	៣៧	១	៣៣	៥២
៩.	ពងគេក	៨	០	៣៧	២១
សរប		៣៥៨	១១	៥៧២	៦៥៨

(ប្រភព : សាស្ត្រយំជង្គក, ២០០៦)

៩.៣.២ សំគាល់

ពិធីបណ្តាញនៃផែនអកភម្ពិបារពេធរម្យមានដួចខាងក្រោម

- ខេមករណីនៃ ខេក្តុះ : បុណ្យចូលឆ្នាំសកល ថ្វីចូលឆ្នាំចិន
 - ខេមិនា : បុណ្យសែនដ្ឋារចិន
 - ខេមសា : បុណ្យចូលឆ្នាំខែវិច្ឆិក

- ខេអសកា : បុណ្យច្រព់ត្រង់នឹងល
 - ខេមិច្ចកា : បុណ្យចំនួនប្រាជិនដូចជាសំរាប់ក្រុងត្រី
 - ខេកញ្ញា : បុណ្យភ្នំបិណ្ឌ
 - ខេតុលា : បុណ្យចំនួនប្រាជិនដូចជាមហាក្រុងត្រី
 - ខេតុលា បុ វិគ្គិកា : បុណ្យអុំទួក បុណ្យកបិន

ខាងក្រោមនេះគឺជាពិធីបុណ្យដែលពុំមានថ្វីជាភាស់លោកស៊ែរ

 - បុណ្យជាលាស
 - បុណ្យសេត
 - បុណ្យផ្ទា
 - បុណ្យសេនអារក្ស

៩.៣.៣ សេដ្ឋកិច្ច

ក. តណ្ហានជនបទ

នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រលំកម្មិតណាងជនបច្ចុប្បន្នការចំនួនពីរគីម៖ អធិត និងអេសូលីដា ។ កសិករប្រមាណជាថែន ភាគរយ ប្រើប្រាស់តណាង (៩០% ប្រើប្រាស់តណាងដូវការ និង១០% ប្រើប្រាស់តណាងមិនដូវការ) ។ ជាទុកដាក់កសិករប្រើប្រាស់តណាងនិស្សាប៉ែនីក្រុងការប្រាក់ប្រាក់ប្រមាណជាតិ ៣.៥% ។

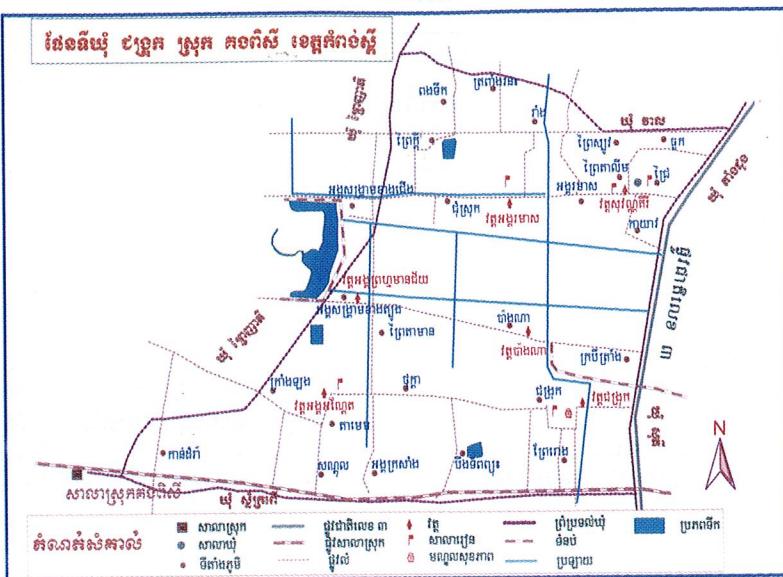
ល.រ	ប្រភេទតមាងន	ការប្រាក់ (%)
១.	តមាងនដែលបញ្ជូវការ :	
	<ul style="list-style-type: none"> • អប្បយ័ត្ត • នៅសិលីជាតា 	៣,៥
		៣,៥-៤,០
២.	តមាងនដែលបញ្ជូវការ	៥,៣៥-៥,០

(ប្រភព : សាលាយ៉ាង្វក ២០០៦)

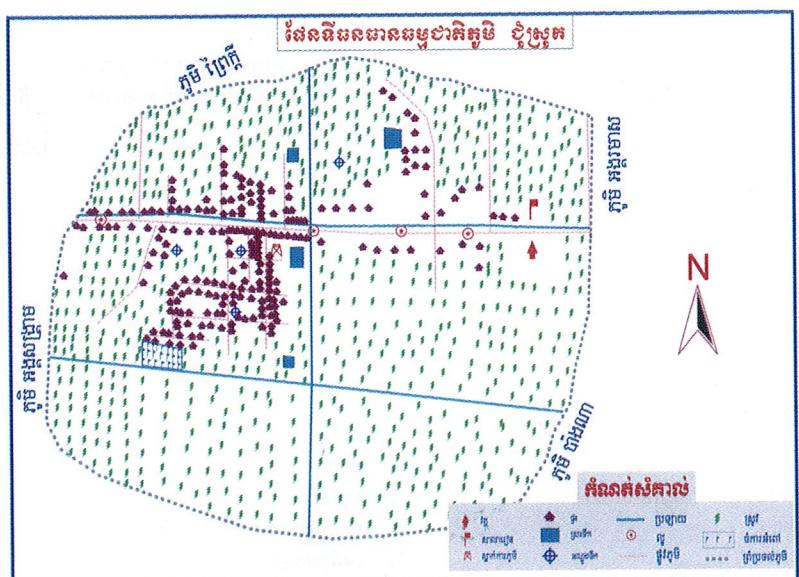
៤. ប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធបានសាក្សីអូរត្រួត

៣. ផែនជាន់ និងផែនជាន់សាលាសម្រាប់បាតិ

៣.១ ផែនជាន់

៣.២ ផែនជាន់សាលាសម្រាប់បាតិ

៤. ផែនជាន់សាលាសម្រាប់បាតិ

៤.១ តំណែនការសម្រេចប្រព័ន្ធ

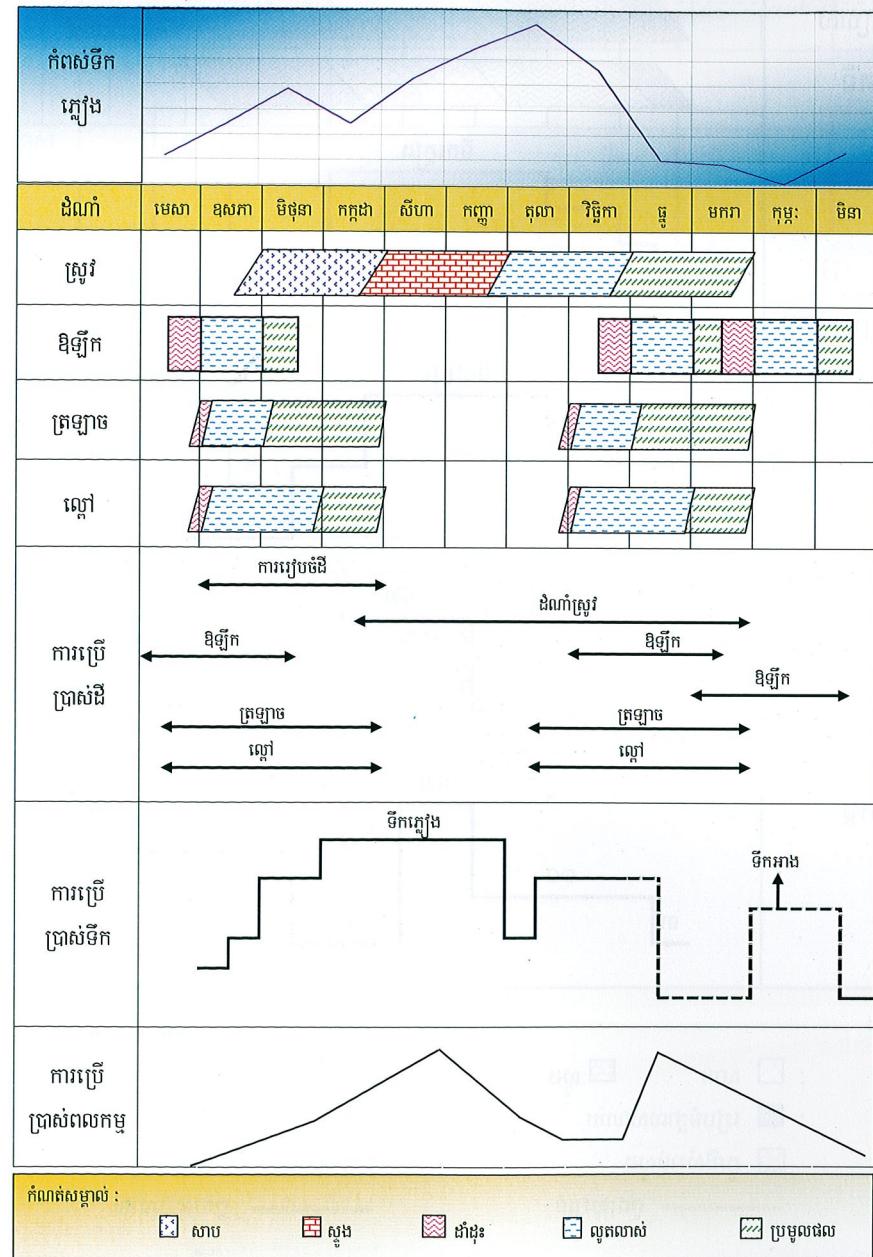
ការប្រើប្រាស់ដី	- អាយុវត្ថុ - ទំនួលប្រើប្រាស់	- ពំបេក្ខជ្រាវជ្រាវស់ទោះ - វារិយាល័យប្រុង - ពំបេក្ខជ្រាវជ្រាវ - ផ្ទុក - ប្រព្រាយ	- ពំបេក្ខជ្រាវជ្រាវស់ទោះ - ការិយាល័យប្រុង - ពំបេក្ខជ្រាវជ្រាវ - សាលាសម្រាប់បាតិ - វត្ថុ - ប្រព្រាយ - ផ្ទុក - លួយឯក	- ពំបេក្ខជ្រាវជ្រាវស់ទោះ - ប្រើប្រាស់ប្រុង - វិហារព្រៃន - វារិយាល័យ - ពំបេក្ខជ្រាវជ្រាវ - ផ្ទុក - លួយឯក
ការបែងចាយដំណាំ	- ប្រាក់ដី - គ្រឿង	- ប្រូវ - ស្វាយ - ត្រាត់ - ចេក - ផ្ទុក - អំពោះ - ឱពិ - ក្រសាន់	- ប្រូវ - ស្វាយ - ត្រាត់ - ចេក - ស្វាយ - អំពោះ - ឱពិ - ក្រសាន់	- ប្រូវ - ត្រាត់
ការទិន្នន័យស្ថិតិ	- ប្រឹ	- តោះ - ផ្ទុក	- តោះ - ផ្ទុក - មាន់ - ទាត់	- តោះ - ផ្ទុក - មាន់ - ទាត់
បច្ចា	- អាយុវត្ថុរាជការ - ប្រភពទីកិច្ចរបៀប្រាន់	- ដីធម៌ស្ថិតិមិនិត្តិតិ - សាន់ភាពដីខ្ពស់-ទាន់ - សត្វមានីនី - មានជ្រាវក្សាយតំបន់ពេមូយ	- ឧបនាយកដំណឹងស្ថាក់ទីក - ធម្មិតិលទ្ធផល - មានជ្រាវក្សាយតំបន់ពេមូយ។	- ឧបនាយកដំណឹងស្ថាក់ទីក - សត្វមានីនី - សត្វិយិតបំន្លែព្រឹកដំណាំ - មានជ្រាវក្សាយតំបន់ពេមូយ។
តម្រូវការ	- សារអាយុវត្ថុ	- ធ្វើដំបូង - កំណែអាយុវត្ថុ - ជាមួយដំបូង	- ប៉ែកំណែអាយុវត្ថុ - ប៉ែកំណែអាយុវត្ថុ - ធ្វើដំបូង	- ផ្ទុកប្រើប្រាស់ - ប៉ែកំណែអាយុវត្ថុ - ស្វែងរកទីក្រុងប៊ែកំណែអាយុវត្ថុ - បណ្តុះបណ្តាលពី - បង្រៀនកម្រៀវការការពាណិជ្ជកម្ម។

៤.២ តំលៃការណ៍អ្នកចិត្តប្រើបាស

ការប្រើប្រាស់	- វាយទំន្ម - ប្រឡាយ - ពំបែកសិកម្ម - ផ្លូវ	- ពំបែកប្រាក់សរស់ស្រោះ - ពំបែកសិកម្ម - ផ្លូវ	- ផ្លូវដីអីង់ - វាយទំន្ម - ប្រឡាយ - ផ្លូវ	- វាយទំន្ម - ពំបែកសិកម្ម - ផ្លូវ - ប្រឡាយ
ប្រភេទ	ខ្សោច	ឈ្មោយខ្សោច	ឈ្មោយខ្សោច	ឈ្មោយខ្សោច
ការងារណ៍ឈារណា	- ប្រុង - គិតិក - គ្របាយច - ឈ្មោះ - ត្រួសក់	- ប្រុង - គិតិក - គ្របាយច - ឈ្មោះ - ចេក - ផ្ទៃង - ត្រួសន - ននទោះ	- ស្ថា - ជ្រើក - មាន់ - ទា (ការងារណ៍ឈារណាស្ថិតជាអនេះ មានលក្ខណៈ: ប្រុសានា)	- ប្រុង - គិតិក - មាន់ - ទា (ការងារណ៍ឈារណាស្ថិតជាអនេះ មានលក្ខណៈ: ប្រុសានា)
ការងារណ៍ឈារណា	- ប្រព័ន្ធសិកម្មចំនួន (ត្រី និង ប្រុង)	- គោរព	- ប្រព័ន្ធសិកម្មចំនួន (ត្រី និង ប្រុង)	- ប្រព័ន្ធសិកម្មចំនួន (ត្រី និង ប្រុង)
បញ្ហា	- ដឹងទិន្នន័យទិន្នន័យការណាត - ប្រភពទិន្នន័យប្រប់ប្រាន់ - សង្គមិតប់ផ្លាញ	- ទិន្នន័យទិន្នន័យ - ឧបាទទិន្នន័យ - ឧបាទដើម្បីនូវ - មានស្ថាបុរាណបំបែកទំនួយ	- ឧបាទទិន្នន័យទិន្នន័យ - ទិន្នន័យទិន្នន័យ - មានស្ថាបុរាណបំបែកទំនួយ	- ឧបាទទិន្នន័យទិន្នន័យ - សង្គមិតប់ផ្លាញ - សង្គមិតប់ផ្លាញ - មានស្ថាបុរាណបំបែកទំនួយ
គម្រោករ	- កែកចំអគ្គិភាព - កែកចំអគ្គិភាពសិកម្ម - ពុជ្ជិតិដែលខាង - បានរៀបចំព័ត៌មាន	- បានរៀបចំព័ត៌មានការណាត 30%បានរៀបចំព័ត៌មាន - ទិន្នន័យទិន្នន័យ	- កែកចំអគ្គិភាពសិកម្ម - ប្រភពទិន្នន័យ - សង្គមិតប់ផ្លាញប្រាប់ អនុវត្តការងារ	- កែកចំអគ្គិភាពសិកម្ម - ប្រភពទិន្នន័យ - សង្គមិតប់ផ្លាញប្រាប់ អនុវត្តការងារ

៥. ប្រតិទិនប័ណ្ណភាព

៦. ប្រតិទិនប័ណ្ណ/ប្រតិទិនប្រព័ន្ធស៊ី/ប្រតិទិនប្រព័ន្ធស៊ីក/ប្រតិទិនការងារទិន្នន័យ

៦.១ ប្រតិទិនដែលច្បាស់

សកម្មភាព	មេសា	ឧសភា	មិថុនា	កកដា	សិបា	កញ្ចា	អូលា	វិធីកា	ផ្ទុក	មកវា	កុម៉ែ	មិនា
ការដំឡើង												
ការប្រើប្រាស់ដី												
ការប្រើប្រាស់ទឹក												
ការប្រើប្រាស់ពលកម្ម												

កំណត់សម្ងាត់ :

ការដំឡើង : សាប ស្អុង
 ការប្រើប្រាស់ដី : រៀបចំផ្លាល់ណែនាំ ក្នុងដំណឹង
 ក្នុងដំណឹង
— ពុងស្រួលច្បាស់

ឲ្យតណាស់និង ខែក្រោម ប្រមូលដល់
 ក្នុងដំណឹង
 ឲ្យតណាស់និង ប្រមូលដល់
— ពុងស្រួលក្រោម

៦.២ ប្រតិទិនដែលច្បាស់ជិត្យីក

សកម្មភាព	មេសា	ឧសភា	មិថុនា	កកដា	សិបា	កញ្ចា	អូលា	វិធីកា	ផ្ទុក	មកវា	កុម៉ែ	មិនា
ការដំឡើង												
ការប្រើប្រាស់ជិត្យីក												
ការប្រើប្រាស់ទឹក												
ការប្រើប្រាស់ពលកម្ម	១២	១៣	១៤	១៥	៩០	៩១	៩២	៩៣	៩៤	៩៥	៩៦	៩៧

កំណត់សម្ងាត់ :

ការដំឡើង : ដំឡើង ឲ្យតណាស់និង ខែក្រោម ប្រមូលដល់
 ការប្រើប្រាស់ដី : ក្នុងដំណឹង ឲ្យតណាស់និងប្រមូលដល់

៦.៣ ប្រតិទិនជីលវាំងក្នុងរាជ្យ

សកម្មភាព	មេសា	ឧសកា	មិថុនា	កក្កដា	សិបា	កញ្ចា	គុណា	វិធីកា	ផ្ទុយ	មករា	កម្មៈ	មិនា
ការដំឡើង												
ការប្រើប្រាស់ដី												
ការប្រើប្រាស់ទឹក												
ការប្រើប្រាស់ពលកម្ម												

កំណត់សម្ងាត់ :

ការដំឡើង : ដំឡើង លួយពាល់ និង ផែទាំងអស់

ការប្រើប្រាស់ដី : ក្នុងរាជ្យ

ប្រមូលផល

៦.៤ ប្រតិទិនជីលវាំងល្អ

សកម្មភាព	មេសា	ឧសកា	មិថុនា	កក្កដា	សិបា	កញ្ចា	គុណា	វិធីកា	ផ្ទុយ	មករា	កម្មៈ	មិនា
ការដំឡើង												
ការប្រើប្រាស់ដី												
ការប្រើប្រាស់ទឹក												
ការប្រើប្រាស់ពលកម្ម												

កំណត់សម្ងាត់ :

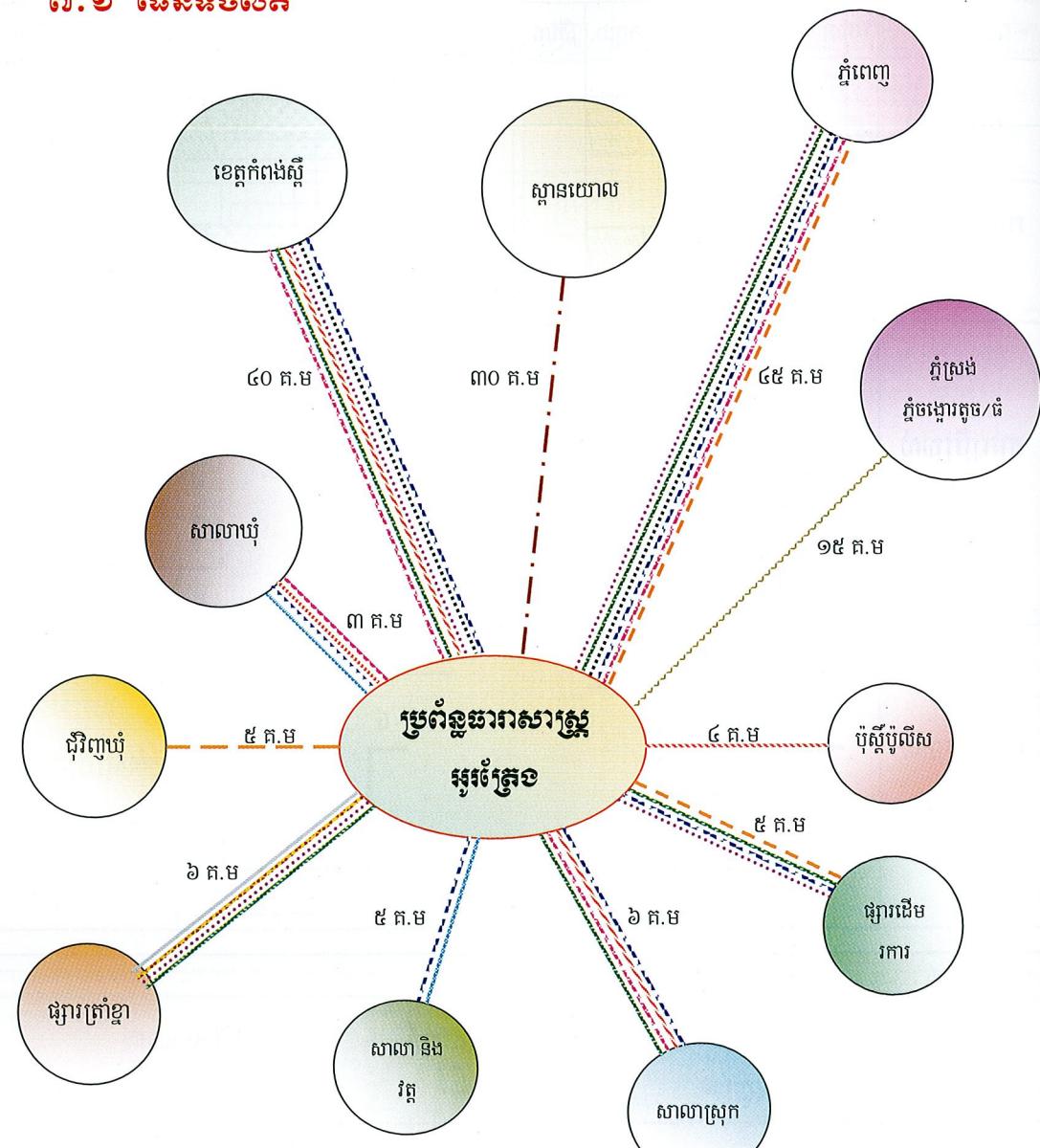
ការដំឡើង : ដំឡើង លួយពាល់ និង ផែទាំងអស់

ប្រមូលផល

ការប្រើប្រាស់ដី : ក្នុងរាជ្យ

៧. ផែនជាន់តែ និងប្រព័ន្ធឌីជាតិនៃស្ថាប័ន (ផែនជាន់ប្រព័ន្ធ)

៧.១ ផែនជាន់តែ

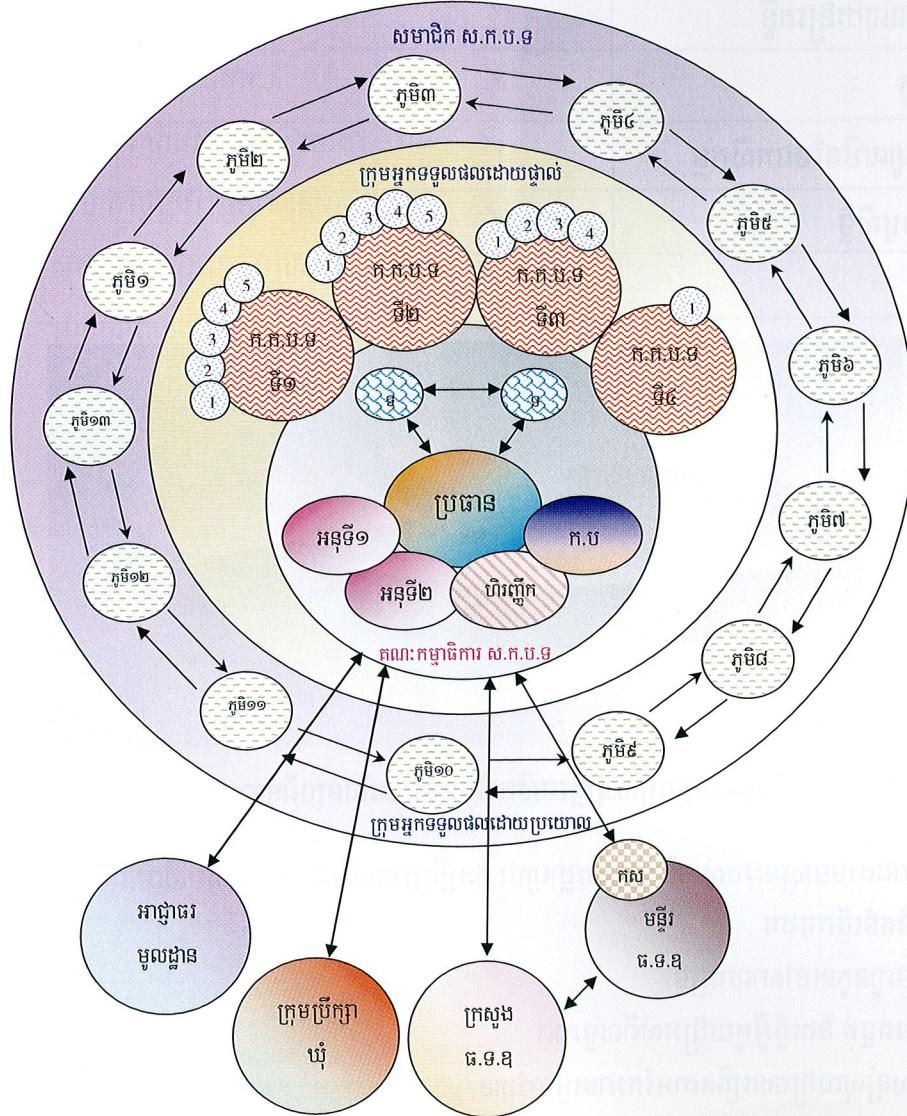
កំណត់សម្គាល់ :

— មន្ត្រីរដ្ឋការ	លក់ដឹកជញ្ជូន	ទេរកប់អ្នក
— ការអប់រំ	ទិញដឹកជញ្ជូន	សាសនា
— ព្យាពាលដី	— លក់កំលាំងពលកម្ម	ធានាការ
— ការងារប្រចាំឆ្នាំ	— តបវិកាត្រួត	ទេរីខ្លួយ

៧.២ ឧប្បជ្ជាជនិតនៃសាធារណ៍ (ផែនជាន់ប្រព័ន្ធ)

នៅក្នុងការប្រព័ន្ធឌីជាតិនៃសាធារណ៍ សាធារណ៍នឹងការប្រើប្រាស់ទីការជាអ្នកចូលរួមប្រព័ន្ធដីជាតិ និងការប្រើប្រាស់ទីការ ដោយមានការទំនាក់ទំនង និងសម្របស្ថិតជាមួយប្រជាធិបតេយ្យ ក្នុងការប្រើប្រាស់ទីការ (ក.ក.ប.ទ) ប្រជាធិបតេយ្យការប្រើប្រាស់ទីការ ។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធដាភាសាអូរវ៉ាត្រូនាគារ ក.ក.ប.ទ ចំនួន ៤ និង អនុក្រម ចំនួន ១៤ គ្របដឹងបានលើ ១៣ ភូមិ ។

ក្រុមអ្នកចូលរួមប្រជាធិបតេយ្យការប្រព័ន្ធឌីជាតិនៃសាធារណ៍

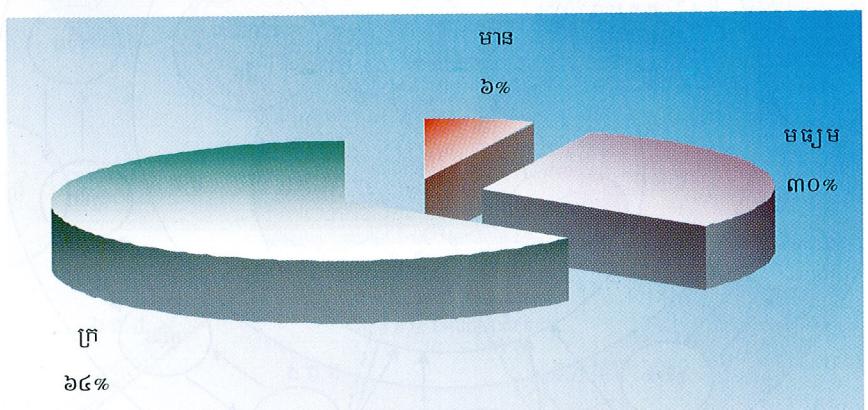
កំណត់សម្គាល់ :

● ក្រុមអ្នកចូលរួមប្រជាធិបតេយ្យ	● អនុក្រម	● ឯកប្រើប្រាស់ទីការក្នុងភូមិទាំង ១៣
● ការិយាល័យប្រជាណ	● អនុក្រមប្រជាធិបតេយ្យ	● ឯកប្រើប្រាស់ទីការក្នុងភូមិទាំង ១៣

៤. នគរូបាល៖ សំដល់

៤.១ ចំណាត់ផ្តានត្រពូលសម្បត្តិ

ល.វ	លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ	មាន	មធ្យម	ក្រ
១	ម៉ាសីនកិនប្បែរ	✓		
២	ទូរសព្ទ	✓		
៣	មានលួយឱ្យគើឡូ	✓		
៤	ម៉ោត្តិ	✓	✓	
៥	ចំណុលមិនមែនកសិកម្ម	✓	✓	
៦	ដឹកជញ្ជូន	✓	✓	✓
៧	ផ្ទះ	✓	✓	✓

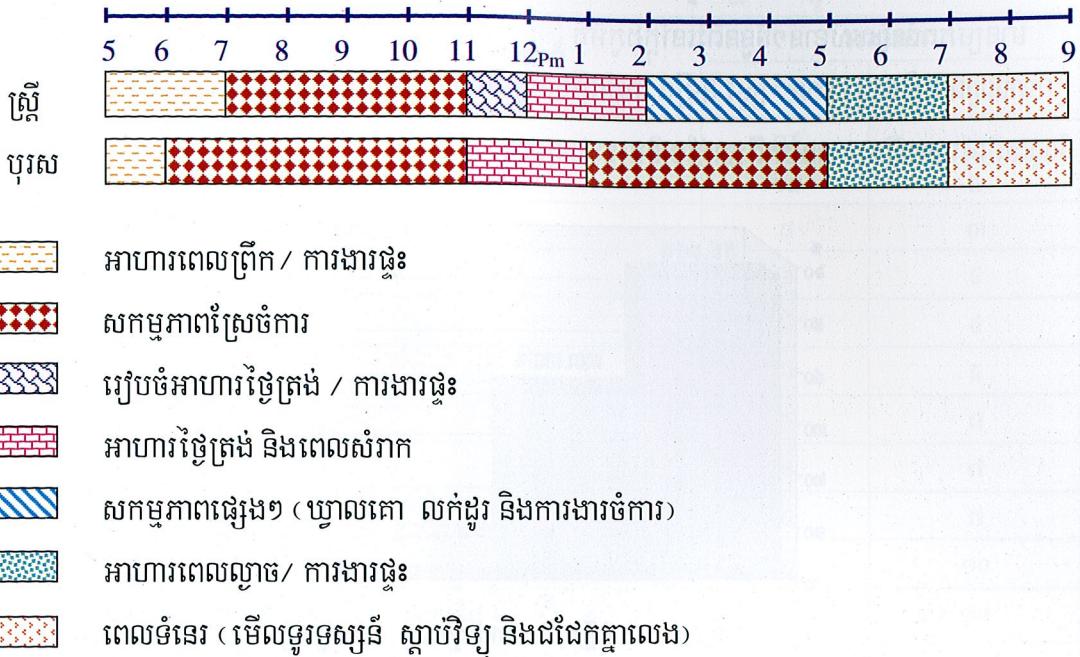
បំណែងចំណុលមិនមែនកសិកម្មនៅក្នុងតំបន់ប្រព័ន្ធដាតាសាស្ត្រ

យោងតាមទស្សន៍របស់កសិករបានបង្ហាញថា ជនកីក្រកមានតែងតាំងអីវាតារបស់ពួកគេដោយ :

- ឯកតាំងការងារ
- បញ្ចូនកូនទៅសាលាអេវ៉ែន
- អតិថិជ្ជិមួយឱ្យអប់ពិលទួរការ
- សន្តិសុខឱ្យបានប្រើប្រាស់តាមតំបន់អាជីវកម្ម
- ស្វែងរកបច្ចេកទេសដែលសម្របដើម្បីកំលែកប្រព័ន្ធកសិកម្មរបស់ពួកគេ
- ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសង្គមដូចជា សិក្សាសាលា ប្រវត្តិបណ្តុះបណ្តាលដែលមាននៅក្នុងតំបន់
- ស្វែងរកការងារធ្វើក្រោមការងាររំបែក

៥. ឈ្មោះទំនាក់ទំនងប្រចាំឆ្នាំ

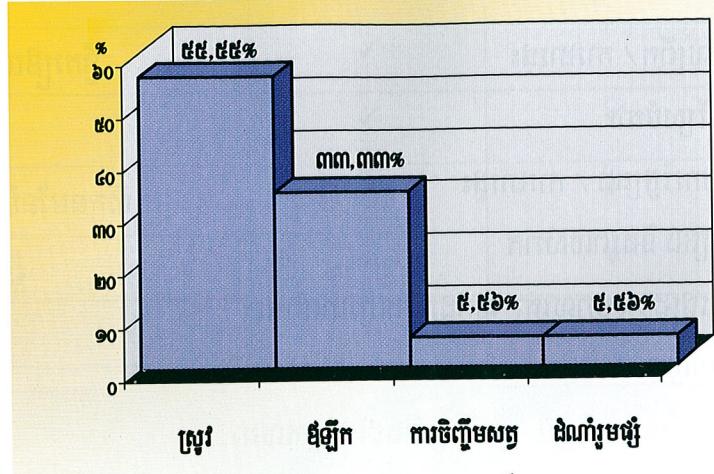
៥.២ ចំណាត់ផ្តានត្រពូលសម្បត្តិ

៤. ស្រាវជនិភាគអតិថិជនរដ្ឋលេខ

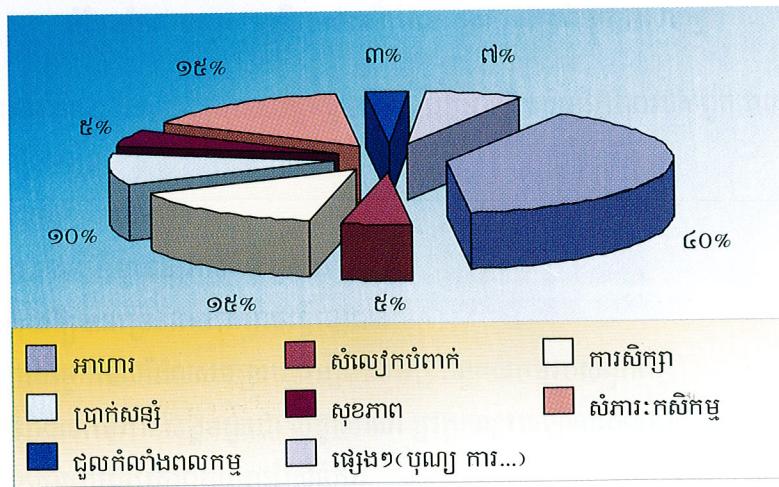
៤.៣.១ ចំណុច

មានប្រភពចំណុចសំខាន់ៗចំនួនពីរនៅក្នុងក្រុមទី : កសិកម្ម (៩០%) និងមិនមែនកសិកម្ម (១០%) ។ ប្រភពចំណុចកសិកម្មរូមមាន : ស្រី និងប្រើប្រាស់ការិយាល័យ និងដំរើមធ្លៀះ (ត្រឡាច ឬផ្លូវការ) ចំនួនប្រភពចំណុចមិនមែនកសិកម្ម បានមកពីប្រាក់ខែ និងប្រាក់ឆ្នាំ ។

៤.៣.២ ចំណាយ

បែបដែនទេនខ្លោងចំណាយរបស់កសិករស្រីបានចងុលបង្ហាញដោយជនសំខាន់នៅក្នុងក្រុមទី ។ តាមក្រាបឹកខាងក្រោមបង្ហាញឱ្យយើរិ៍ ខ្លោងចំណាយដែលខ្ពស់ជានេះគឺ លើអាហារប្រចាំថ្ងៃដែលចំណាយរហូតដល់ ៤០% ខ្លោងចំណាយទាមជានេះគឺ ទៅឱ្យការដូលពលកម្មដោយសារតែប្រជាកសិករនិយមដូចត្រូវទៅឱ្យក្នុងការធ្វើឯកសារ ។

បែបដែនទេនការចំណាយរបស់កសិករនៅក្នុងតំបន់ប្រព័ន្ធដារាសាស្ត្រ

៥. ការគំនាយកសំនួនបញ្ហាបានបញ្ហាបាន និងជំនាញស្រាយលោកស្រីតែងចាន់ចាន់

៥.១ នានាំលាត់សំនួនបញ្ហាបានបញ្ហាបាន និងជំនាញស្រាយលោកស្រីតែងចាន់ចាន់

នានាំលាត់សំនួនបញ្ហាបានបញ្ហាបាន	នានាំបាន	
	ពិនិត្យ	ចំណាត់ថ្នាក់
អាយុវិករក	១៥	១
មិនមានប្រភពទីក្រប់ប្រាន់	១៥	៤
ការងារតែងត្រូវឱ្យកិច្ចការប្រប់ប្រាន់ស្រាយប៉ុណ្ណោះដាក់ខ្លាំង	៥	៣
ពេមាយទិកសាត់ប្រប់ប្រាន់ស្រាយប៉ុណ្ណោះប្រើប្រាស់	៦	៤
តាមបច្ចេកទេសកសិកម្មសម្រប	៦	៤
សត្វបំផ្តាល់	៦	៤
វិចិត្តកិច្ចិយាល័យ	៤	៣
កសិករពីស្រីបានការអប់រំ និងជាត្រាល់	៤	៣
ចំណុចទាប និងចំណាយខ្ពស់	៤	៣
ដីពុំស្ទើរមានជីជាតិ	៥	១០
ការចូលរួមរបស់កសិករក្នុងសកម្មភាព ស.ក.ប.ទ នៅម៉ោងក្រើិត	១	១១
ចំណុចទាបពីកសិកម្ម	១	១១
មិនអាចធើដើរបីខ្លួនឯងបាន	-	-
មិនមានប្រព័ន្ធឌាក់ទៅនឹងប្រប់ប្រាន់	-	-

៥.២ មួលយោត្តិ ជំនាញស្រាយ និងជំនាញស្រី និងជំនាញស្រាយបញ្ហាបានបាន

មួលយោត្តិ	ជំនាញស្រី	ជំនាញស្រាយ
- កំណត់	<ul style="list-style-type: none"> ការប្រើប្រាស់កិច្ចការដែលមែនបំផុត សម្រួលរួចឱ្យកិច្ចវ៉ាប់ 	<ul style="list-style-type: none"> បញ្ចប់ការធ្វើឯកសារអាជីវកម្ម ស្ថាការអាចដោយមាននឹងឈូលឯកសារប៉ែនកោត់ត្រូវ ស្ថាកំណត់កិច្ច <ul style="list-style-type: none"> ស្ថាកុងមួលយោត្តិ ជាក់ស្ទើដោរកំណត់ ឱ្យបងចំខ្លោនចំណែកឯកសារ
- ការធ្វើឯកសារអាជីវកម្ម	<ul style="list-style-type: none"> ការកែងការវ៉ាប់ ការចូលរួមរបស់ក្រុមភាពកម្មាធិការ ស.ក.ប.ទ នៅម៉ោងក្រើិត 	<ul style="list-style-type: none"> ស្ថាការអាចធ្វើឯកសារអាជីវកម្ម
- ការវិចិត្តកិច្ចិយាល័យ	<ul style="list-style-type: none"> ចំណាយប្រចិនដែលជានេះគឺ ការចូលរួមរបស់សមាជិកនៅម៉ោងក្រើិត តាមលួយដៃកំណត់ មិនធើលស្ថាការ 	<ul style="list-style-type: none"> ស្ថាការអាចធ្វើឯកសារអាជីវកម្ម ធ្វើឯកសារអាជីវកម្ម
- ការិយាល័យ	<ul style="list-style-type: none"> ប្រកបដើរបីប្រាក់ចំណុចទាមរយៈ <ul style="list-style-type: none"> ការចាប់ត្រួតពិនិត្យអាជីវកម្ម ខែលមានជាមួយប៉ុណ្ណោះទាមរយៈ 	<ul style="list-style-type: none"> ស្ថាការអាចធ្វើឯកសារអាជីវកម្ម ធ្វើឯកសារអាជីវកម្ម ធ្វើឯកសារអាជីវកម្ម សមាជិក ស.ក.ប.ទ សមាជិក ស.ក.ប.ទ

កំណត់ថ្នាក់ : តាមខាងលើនេះ គឺជាលម្អិតនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសដើរឯកសារ (Mind Mapping) ដោយឲ្យអ្នករួមចាប់ពីខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៦ ។

១០ នារីជាត់អត្ថបណ្តុះបណ្តាល នាវិភាគមព្យា និងជោរៈក្រុមដៃជាបច្ចុប្បន្ននៃវគ្គិសនី
ការកំណត់អត្ថសញ្ញាណ និងដាក់ការពាបញ្ញាផ្លវាទានឹងថ្មីនៃតាមរយៈការប្រជុំជាមួយកសិករដែលមកពី
ខ្សែមិនធម្មជាប្រើប្រាស់ (ក្នុងអនុសញ្ញាណ ព្រៃកី អង្គរមាស ពងទីកនាង ផ្លូវ) ។ លម្អិតនៃការប្រជុំបង្ហាញថា
ដិតកម្មិតឱ្យកម្រិតបានដល់តិច តិបញ្ជាពួរម្មង់បំផុតដែលកសិករក្នុងតំបន់ជូបប្រទេះ ។ ប្រការនេះបណ្តាលមកពី
សត្វលិតបំផ្តាស់ពីកមិនត្រូវបានប្រកាស និងខ្លួនខ្លាតឱ្យការណីរៀបចំដើម្បី។

១០.១ នារីជាត់អត្ថបណ្តុះបណ្តាល និងជាត់ជាតិ

នារីជាត់អត្ថបណ្តុះបណ្តាល និងជាតិ	នាវិភាគ	
	ពិនិត្យ	ចំណាត់ថ្នាក់
ដិតកម្មិតឱ្យកម្រិតបានទទួលទេសតិច	១៤	១
ផ្លូវជាការក្នុង ព្រៃកីមានការលំបាក	៥	២
ខ្លះខាតទូទៅប្រាប់ដិតកម្ម	៣	៣
ខ្លះខាតមេរោគដើរក្នុងការសោរព្រៃក	៦	៤
ខ្លះខាតសម្រារកសិកម្ម	៦	៤
រូប និងជិតិមិនមែនម៉ែនថ្មី	៥	៦
ចំណុលទោបាប	៤	៧
ខ្លះខាតប្រព័ន្ធលិក	៣	៥
ថ្មីពុលកសិកម្មមានតម្លៃថ្មី	៣	៥
ខ្លះខាតទិន្នន័យសម្រាប់ប្រើប្រាស់	៣	៥
សាមាមតុលូយ្យនៅក្នុងរោគ	៣	៥
មន្ទីរពេទ្យនៅក្នុងរោគ	៣	៥
ស្ថិតនៅក្នុងរោគខាងក្រោម	៥	១៣
ខ្លះខាតសំណង់ស្ថាក់ទិក	១	១៤
កសិកម្មមានតម្លៃថ្មី	១	១៤
ជីស្រស់ជិតប្រទាមបទិចិក	-	-
សត្វលិតបំផ្តាស់	-	-
ជីស្រមិនសូវបានជិតិ	-	-
អំពើហើរក្រោម	-	-
តុលាកិតការងារក្រោមតីស្រែចំការនៅក្នុងរោគ	-	-

១០.២ មូលដេន្តុ ជំនោះត្រូវ សង្គមុទ្ធល និងត្រូវការងារចំពោះបញ្ហា **ជលិតកម្មិតឱ្យកម្រិតបានទទួលទេសតិច**

មូលដេន្តុ	ជំនោះត្រូវ
<ul style="list-style-type: none"> ដិតកម្មសូវបានជិតិ ការប្រើប្រាស់ថ្មីពុលកសិកម្ម ការប្រើប្រាស់ជិតិ តំបនការកំបងបិធី ខ្លះខាតដើមទូទៅសម្រាប់ទិញ ម៉ោងបុំប្រើប្រាស់ ធម្មី ជិតិ ថ្មីពុល ខ្លះខាតសំណង់ស្ថាក់ទិក សំណង់ស្ថាក់ទិក ប្រឆ្លាយប្រឆ្លាយព្រៃក ខ្លះខាតបង្រៀនកម្រិតបានទទួលទេសកសិកម្ម 	<ul style="list-style-type: none"> ប្រើប្រាស់ជិតិ រដ្ឋាភិបាលក្នុងលំនូវសណ្ឋាគនកសិកម្មដោយមានអត្រាប្រាក់ទាម។ សាយសង់ហេង្ហារចនាសម្ព័ន្ធដាក់សារត្រូវបន្ថែម ផលិតផលរោសវាកម្មជូនថ្មី និងបណ្តុះបណ្តាលពីបង្រៀនកម្រិតបានទទួលទេសកសិកម្ម។
សង្គមុទ្ធល	ត្រូវការងារ
<ul style="list-style-type: none"> ដិសម្រាប់បំផុត៖ អាយិក ធម្មី ម៉ោងបុំប្រើប្រាស់ មាន ស.ក.ប.ទ សម្រាប់ប្រាប់ប្រើប្រាស់បន្ថែម មានការកំប្រើការងារ រដ្ឋាភិបាល អាជ្ញាធរមួលដាន 	<ul style="list-style-type: none"> ដិសម្រាប់បំផុត៖ ម៉ោងបុំប្រើប្រាស់ ធម្មី ថ្មីពុល វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្ថិតិ ការប្រើប្រាស់ជិតិ ការប្រើប្រាស់សិរី ការកំណត់ការងារ

ការគេលែនសង្គមបញ្ហាបាយពីរដ្ឋបាលនិងត្រួសក្រុងខេត្ត	សាធារណៈ	
	ពិន្ទុ	ចំណាត់ថ្នាក់
ទំណាករយនូវក្សាប់រាជរដ្ឋបែងជោគជ័យ	៩២	៩
ប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន	៩០	៩
ខ្លះខាតមិនធ្វើឡើងឡើយ	៣	៣
មិនមាននឹងផ្តល់ស្រែប់ប្រាក់	៩	៩
ពាំមានមុខរបរដើរក្រោមហានរំស្រែចំការ	-	-
ពាំមានចំណោមដីជីថប់ប្រាក់	-	-
ខ្លះខាតដើម្បីទុន	-	-
ខ្លះខាតតារា	-	-
កសិតិលម្មានកវិនិច្ឆ័យ	-	-
ខ្លះខាតកំណើងពលកម្មស្រាប់ផ្តល់ស្រែចំការ	-	-

၁၁.၄ ဖွံ့ဖြိုးဆောင်ရွက်မှု ပါဝါယောက်နှင့် စုန္တာလုပ် ပါသနဖွံ့ဖြိုးဆောင်ရွက်မှု
ပါဝါယောက်နှင့် ပါသနဖွံ့ဖြိုးဆောင်ရွက်မှု

ចុះបញ្ជី	ចិត្តភាព
<ul style="list-style-type: none"> ក្រោមដែលជាតិ មិនមានទីក្រោមបំព្រៃន់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រប់រាយ ពិហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការធ្វើដំណឹង មាននាយក ប្រចាំបីថុចិត្ត មិនពិនិត្យអាមេរិករាជរដ្ឋប្រើប្រាស់ ខ្លះខាងក្រោមសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការងារដែលចំការ និងការងារផ្សេងៗ ពីមានការងារផ្សេងៗគ្រប់ពីការងារដែលចំការ ខ្លះខាងក្រោមសម្រាប់បិវិជ្ជការ និងជំនួយ មានដំឡើងដែលជាតិ ដែលដឹងដូចនៃមានការប្រើប្រាស់ពេលវេលាដែលការងារដែលចំការ និងការងារផ្សេងៗ។ មានជាតិ ក្នុងគ្រប់រាយ 	<ul style="list-style-type: none"> កំណត់អង្គភាពដី ដំឡើងដឹងដូចនៃការត្រួសរាក្យុងក្នុងក្រុងក្រុង ស្ថិតិស្ថិតិក្នុងបណ្តុះបណ្តាលស្ថិតិការងារដែលមិនមានការកិច្ចការ បង្កើនរាយដីដែលជាតិ យើងបានរៀបរាប់ ឱខែ/ឆ្នាំ ពាណិជ្ជកម្មអនុវត្តបានប្រើប្រាស់ក្នុងគ្រប់រាយ និងក្នុងការងារដែលចំការ ផ្តល់នូវគំនិតការងារដែលបានដោយមានការប្រាក់ចាយ
សង្គមទូទាត់	សម្រួលរករាយ
<ul style="list-style-type: none"> មានស.ក.ប.ទឹកប្រឈម និងការប្រើប្រាស់ មានការងារដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការងារផ្សេងៗ មានដី និងកំណត់ពេលវេលាដែលប្រើប្រាស់ការងារដែលចំការ មានឧបករណ៍ និងវិធីសារក្នុងប្រព័ន្ធផីក្រុងការធ្វើដំឡើង មានទិន្នន័យ មានការងារដែលបានប្រើប្រាស់ មានការងារដែលបានប្រើប្រាស់ កំណត់ការងារលើការងារដែលបានប្រើប្រាស់ អ្នកក្នុងឯកសារដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការងារ កំណត់ការងារលើការងារដែលបានប្រើប្រាស់ មានការកំណត់ពេលវេលាដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការងារ 	<ul style="list-style-type: none"> កំណត់អស់រាកម្មដែលបានប្រើប្រាស់ បានប្រើប្រាស់ក្នុងការងារដែលបានប្រើប្រាស់ កំណត់ការងារដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការងារ សម្រាប់កសិកម្មទិន្នន័យ វិភាគប្រើប្រាស់ក្នុងការងារ ស្ថិតិស្ថិតិក្នុងបណ្តុះបណ្តាលស្ថិតិការងារដែលមិនមានការកិច្ចការ ទិន្នន័យក្នុងការងារ ដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងការងារ

ប្រភព : ទីនៃយអង់គ្លេសដោយលើក្រាសផែនទីកិច្ច (Mind Mapping) ជាមួយអ្នករក្សាទិភាពពី ខេត្តលាឌ ឆ្នាំ ២០០៦

၁၇. ဖော်ပြန်မှုနှင့် ပို့ဆောင်ရွက်သူများအတွက် အမြန် လျော့လျော့ ပို့ဆောင်ရွက်ခဲ့သူများ အမြန် လျော့လျော့ ပို့ဆောင်ရွက်ခဲ့သူများ

<p>ចត្តា</p> <ul style="list-style-type: none"> ការធ្វើតែងតាំខេត្តក្រោមប្រជាពិន្ទុត្រាំង ការរួមរួមពីគណៈកម្មាធិការឱ្យយុទ្ធសាស្ត្រមេន្តោមកម្រិតទាប ធនាគារក្នុងការប្រើប្រាស់ផ្លូវការអ្នកទូត្រូសទឹក ធនាគារក្នុងការថែកចាយទឹក ការរួមរួមរបស់កសិករដ្ឋមេន្តោមកម្រិត ធនាគារក្នុងការទៅការទឹកទៀតទៅមេន្តោមកម្រិត 	<p>ខ្លួនបេត្តិ</p> <ul style="list-style-type: none"> ត្រាងប្រភពទីករស់ គណៈកម្មាធិការមានកម្រិតនឹងភាពទាប ទីត្រូវដល់លាប់ដោយសារបញ្ហាសង្គមិតិត និងជំនួយ ខែខាតទីត្រូវសម្រាប់លក់ដូរកសិរិយល ប្រឡាយមានជំនួយជំនួយ ខែខាតសំណើដែលត្រូវបានប្រឡាយនៅ កសិករខ្លួនទាន់យ៉ាង្វារលិតការងារសហគម្រោះ ត្រាងមេរោបាយទៀតការទឹកទៀត
<p>ដៃខោវេស្សាថ្មី</p> <ul style="list-style-type: none"> ស្ថានរាយការនិងប្រជាធិបតេយ្យ ផ្តល់ជីវិការុញការងារដែលរាយការណ៍ កម្មាធិការសហគម្រោះ សំងារក្រុងក្រុងការកិច្ចការណ៍ដែលបំពេញការងារ ប្រើប្រាស់សំណើដែលផ្តល់ទិន្នន័យលូលូ កែវយ៉ាងនិរន័យ និងសម្រួលិត ទីត្រូវការងារស្ថានរាយ និងអប់រំដែលកសិករបំនួនមេឡូត សម្រេចសំណើដែលកសិករបំនួនមេឡូត ផ្តល់ជីវិការុញការងារដែលបំពេញការងារ 	<p>តម្លៃទិន្នន័យ</p> <ul style="list-style-type: none"> ផ្តល់ប្រព័ន្ធនិងផ្តល់ប្រព័ន្ធនិងការងារទីផ្សារដើរការងារ កម្មាធិការសហគម្រោះ ប្រព័ន្ធនិងការងារទីផ្សារដើរការងារ ផ្តល់ប្រព័ន្ធនិងការងារទីផ្សារដើរការងារ ផ្តល់ប្រព័ន្ធនិងការងារទីផ្សារដើរការងារ ផ្តល់ប្រព័ន្ធនិងការងារទីផ្សារដើរការងារ ផ្តល់ប្រព័ន្ធនិងការងារទីផ្សារដើរការងារ

១៣. គារពិភាក្សា SWOT នៃសេវាអក្សរខ្មែងក្រោម ស.ខ.ប.ខ

ភាគទី១	ភាគទី២
<ul style="list-style-type: none"> មានលទ្ធភាពដើរការ និងថែរក្សាប្រព័ន្ធទាកសាស្ត្រដៃឃមមានស្រាប់ មានការតាំងប្រព័ន្ធផាមូលដ្ឋាន និងក្រសួង/មន្ត្រី មានលទ្ធភាពជូនិសុធមុខប្រព័ន្ធទាកសាស្ត្រខាងក្រោមគណន៍ មានលទ្ធភាពដោយប្រាយទៅសង្គមហេតុមីន មានការចូលរួមរបស់ក្រុមប្រជាធិបតេយ្យ មានការចូលរួមរបស់ក្រុមប្រជាធិបតេយ្យ ៩០% មានលទ្ធភាពជូនិសុធមុខដែលការអគ្គិភ័យបានរាយការណ៍ របស់ហេតុមី។ មានចំណេះដឹង និងបញ្ជីឈានផ្លូវប្រាក់ក្នុងការបំពេញឯកត្រាទី មានលទ្ធភាព និងសមត្ថភាពប្រចាំប្រព័ន្ធក្នុងដំណើរការ និងថែរក្សាប្រព័ន្ធទាកសាស្ត្រ។ 	<ul style="list-style-type: none"> ការចូលរួមរបស់មានកិត្តិការណ៍ក្នុងក្រុមប្រជាធិបតេយ្យ ការយកដីឱ្យរបស់កសិករពិសោធន៍ជាមានក្រុម ខ្លាងការជូនិសុធមុខ និងត្រូវបានរាយការណ៍ សមាជិកកិត្តិការណ៍ក្នុងក្រុមប្រជាធិបតេយ្យដែលផ្តល់ក្នុងការប្រព័ន្ធប្រចាំប្រព័ន្ធទាកសាស្ត្រ។ ការចូលរួមរបស់កសិករពិសោធន៍ជាមានក្រុម ការថែរក្សាប្រចាំប្រព័ន្ធទាកសាស្ត្រ។
ឲ្យរាយ	កត្តិការណ៍បានរាយ
<ul style="list-style-type: none"> មានទំនាក់ទំនងជាមួយឱ្យការងារប្រាក់ដែលមិនមែន មានសន្និសិទ្ធភាពដែលសម្រាប់ឱ្យអ្នកការងារក្រុមប្រជាធិបតេយ្យ កំណត់អង្គភាពក្នុងក្រុមប្រជាធិបតេយ្យ ទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលពិន្ទុផែង់ 	<ul style="list-style-type: none"> ប្រចាំរាជរដ្ឋបាល ការអនុវត្តន៍ីតិ៍កម្មប្រក្សាសាស្ត្រ កសិករមួយចំនួនការបំផីស្រុកអាមេរិក